

Наталя Будна, Марко Беденко

МАТЕМАТИКА

ЧАСТИНА 1

клас

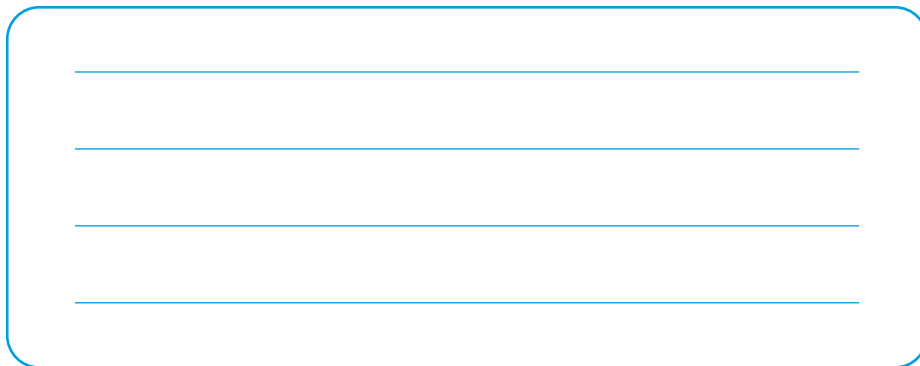
Наталя Будна
Марко Беденко

МАТЕМАТИКА

навчальний посібник для 2 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 3-х частинах)

Частина 1

Схвалено для використання в освітньому процесі

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН
2024

УДК 51(075.2)
Б 90

Навчальний посібник створено до Типової освітньої програми,
розробленої під керівництвом О. Я. Савченко

Схвалено для використання в освітньому процесі
(у Каталозі надання грифів навчальній літературі
та навчальним програмам № 2.0279-2023)

Будна Н. О.

Б 90 Математика : навч. посібн. для 2 кл. закладів загальн. середн.
освіти : у 3-х ч. Ч. 1. / Н. О. Будна, М. В. Беденко. — Тернопіль : На-
вчальна книга – Богдан, 2024. — 112 с. : іл.

ISBN 978-966-10-8650-9

Навчальний посібник за своїм змістом відповідає Держав-
ному стандарту початкової освіти та Типовій освітній програмі,
розробленій під керівництвом О. Я. Савченко.

Для учнів/учениць 2 класу.

УДК 51(075.2)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

Дорогий другокласнику! Дорога другокласнице!

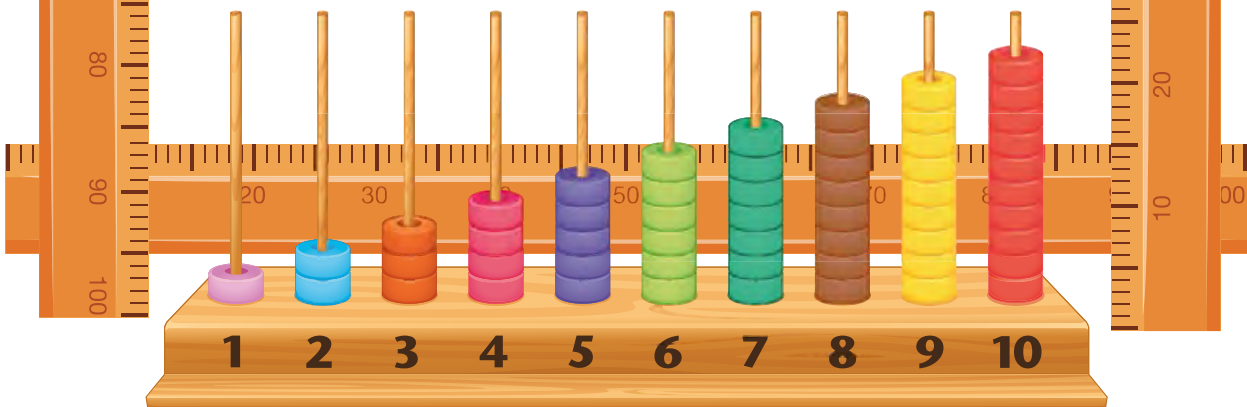
Вітаємо тебе на сторінках першої частини навчального посібника з математики.

Він допоможе тобі повторити матеріал за 1 клас, засвоїти додавання та віднімання чисел із переходом через розряд, опанувати розв'язування задач двома способами та знаходити значення виразів, дотримуючись правильного порядку арифметичних дій. Ти дізнаєшся, які фігури називають прямокутником і квадратом, що таке периметр та як його обчислити.

Також на сторінках посібника ти зустрінеш закодовані завдання, які тобі відомі з 1-го класу. Скануй код камерою гаджета — і уважно слухай, міркуй та роби висновки.

Зорієнтуватися у типах завдань тобі допоможуть умовні позначення.

Бажаємо успіхів!

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

— запам'ятай;

— виконай за допомогою лічильного матеріалу;

— робота в парах або групах;

— порівняй;

— кругові вирази;

— творчі завдання;

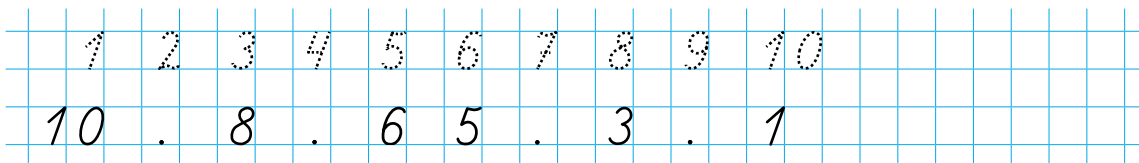
— домашнє завдання.

ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО В 1 КЛАСІ

Лічба в межах 20. Таблиці додавання та віднімання чисел 2 і 3 в межах 10

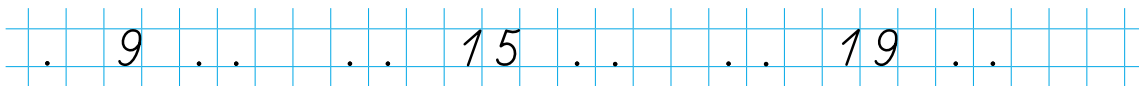
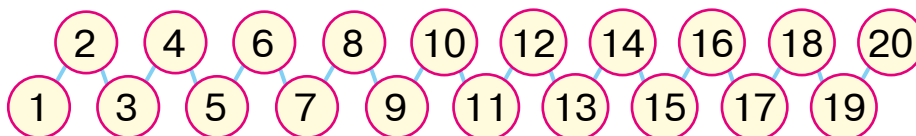
1. Запиши каліграфічно.

2. Порахуй окремо сліди горобчика та зайчика. Чиїх слідів більше?

3. Назви числа від 1 до 20 і від 20 до 1. Запиши «сусідів» чисел 9, 15, 19.

4. Повтори таблиці додавання та віднімання чисел 2 і 3. Допиши пропущені числа.

$1 + 2 = 3$

$3 - 2 = 1$

$2 + 2 = 4$

$4 - 2 = 2$

$1 + 3 = 4$

$4 - 3 = 1$

$3 + 2 = 5$

$5 - 2 = 3$

$2 + 3 = 5$

$5 - 3 = 2$

$4 + 2 = 6$

$6 - 2 = 4$

$3 + 3 = 6$

$6 - 3 = 3$

$5 + 2 = \square$

$7 - 2 = \square$

$4 + 3 = \square$

$7 - 3 = \square$

$6 + 2 = \square$

$8 - 2 = \square$

$5 + 3 = \square$

$8 - 3 = \square$

$7 + 2 = \square$

$9 - 2 = \square$

$6 + 3 = \square$

$9 - 3 = \square$

$8 + 2 = \square \square$

$10 - 2 = \square$

$7 + 3 = \square \square$

$10 - 3 = \square$

5. Знайдіть значення виразів.

1. $10 - 2 = \square$
 $7 + 3 = \square \square$

$9 - 3 = \square$
 $7 + 2 = \square$

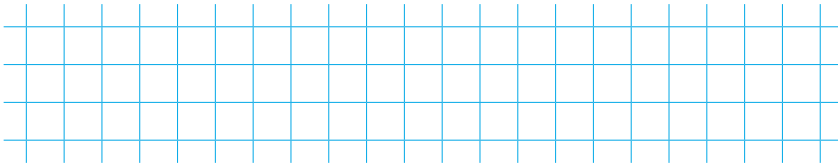
$9 - 2 = \square$
 $5 + 3 = \square$

2. $7 - 3 = \square$
 $6 + 3 = \square$

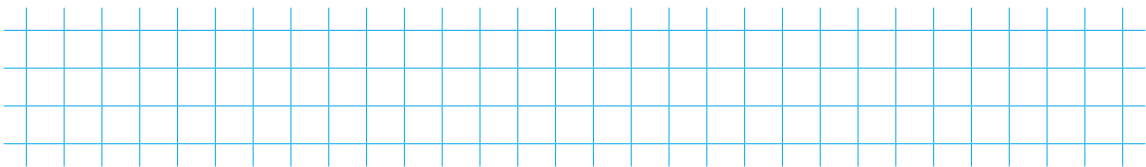
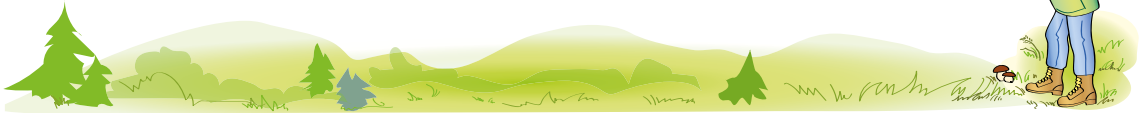
$6 - 2 = \square$
 $4 + 2 = \square$

$8 + 2 = \square \square$
 $8 - 3 = \square$

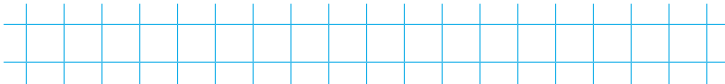
6. Іринка і Матвійко майструють повітряних зміїв. Іринчин змій має 16 бантиків, а Матвійків — на 2 бантики більше. Скільки бантиків має змій Матвійка?

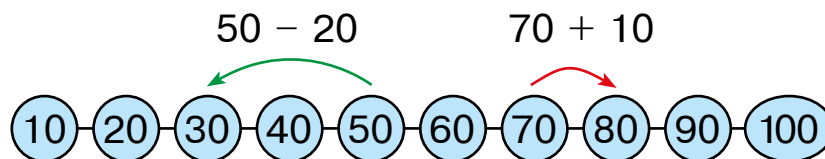
7. У похід вирушило 15 хлопчиків і троє дівчаток. Скільки всього дітей вирушило в похід?

8. Чого на малюнку більше: ялинок чи лип? Запиши.

9. Поясни, як за допомогою числового ряду знайшли різницю та суму. Виконай дії за зразком.

$20 + 10 = \square \square$

$80 + 20 = \square \square \square$

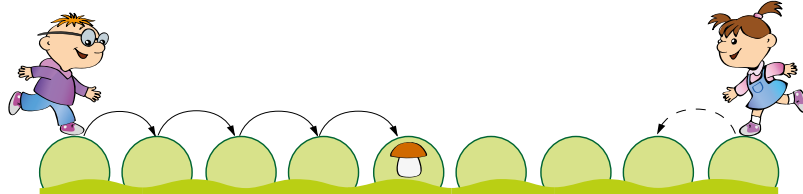
$100 - 10 = \square \square$

$20 - 10 = \square \square$

$80 + 10 = \square \square$

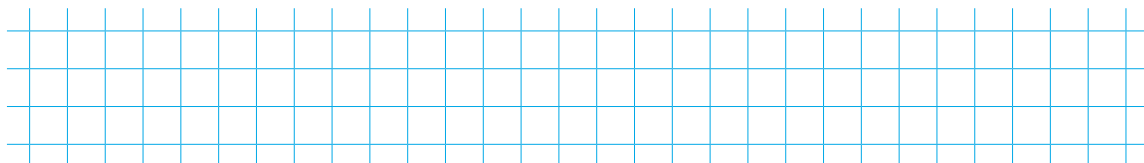
$100 - 20 = \square \square$

10. Щоб дістатися до гриба, Олегові потрібно зробити 4 кроки. Скільки кроків для цього треба зробити Оленці? Запиши.

кроки

11. На лісовій ділянці посадили 20 ялинок і 30 дубків. Скільки всього дерев посадили?

12. $10 + 10 = \square\square$

$80 - 10 = \square\square$

$100 - 40 = \square\square$

$30 + 10 = \square\square$

$90 - 50 = \square\square$

$100 - 60 = \square\square$

Лічба в межах 100. Таблиці додавання та віднімання чисел 4 і 5 у межах 10

13. $10 \quad 20 \quad 30 \quad 40 \quad 50 \quad 60 \quad 70 \quad 80 \quad 90$

14. Повтори назви чисел при додаванні.

$$\begin{array}{ccccccc} 5 & + & 2 & = & 7 \\ \text{доданок} & & \text{доданок} & & \text{сума} \\ \underbrace{\hspace{10em}} & & & & \\ \text{сума} & & & & \end{array}$$

15. Обчисли. Обведи найбільшу суму.

$10 + 30 = \square\square$

$80 + 10 = \square\square$

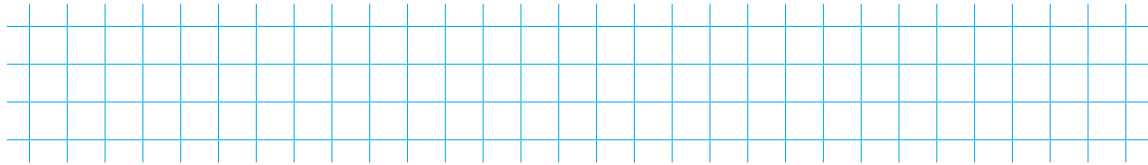
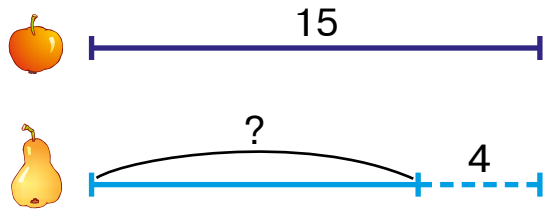
$60 + 20 = \square\square$

$40 + 50 = \square\square$

$60 + 40 = \square\square\square$

$70 + 30 = \square\square\square$

20. Склади і розв'яжи задачу за поданою схемою.

21. Які числа відсутні в таблиці? Допиши їх.

Доданок	20	50	30	50	40	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Доданок	30	50	60	<input type="text"/>	<input type="text"/>	30	40
Сума	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	60	80	60	90

22. Коли на гудзик наділи петельку, кількість клітинок на малюнку зменшилася. Усно поясни, чому.

23. Виконай додавання і віднімання за допомогою монет.

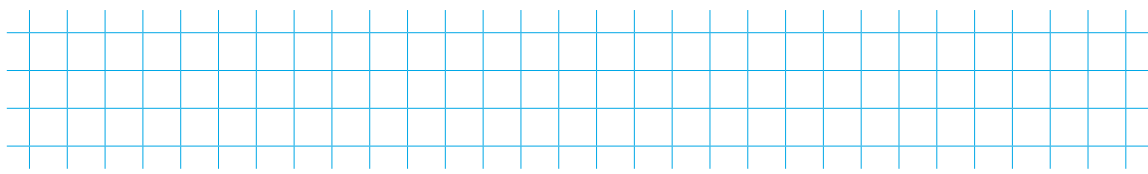

$30 + 40 = \square\square$ $30 + 50 = \square\square$ $50 + 50 = \square\square\square$
 $60 + 30 = \square\square$ $60 - 30 = \square\square$ $50 - 40 = \square\square$

24. Склади і розв'яжи задачу за малюнком.

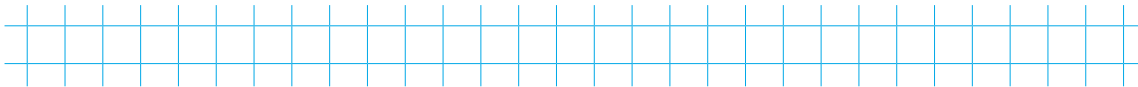
4	5	Усього тварин ?
----------	----------	------------------------

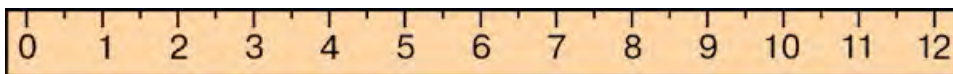

Вимірювання довжин відрізків. Різницеве порівняння чисел

25. Запиши числа другого десятка.

26. Пригадай, скільки сантиметрів в одному дециметрі.

27. Виміряй довжини відрізків. На скільки сантиметрів зелений відрізок коротший, ніж рожевий?

см

см

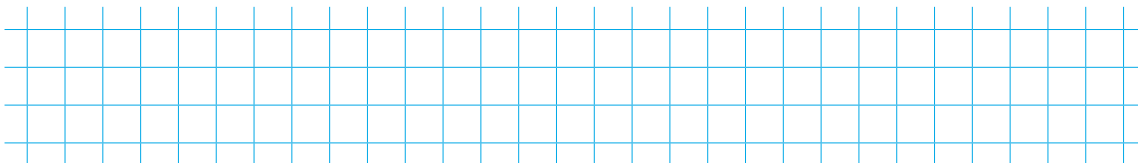

Щоб знайти, на скільки одне число більше (менше) від іншого, треба від більшого числа відняти менше.

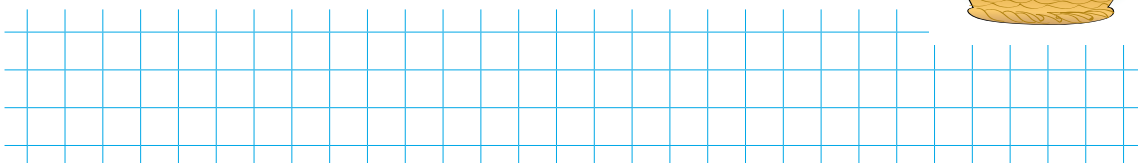
28. Розв'яжіть і порівняйте задачі.

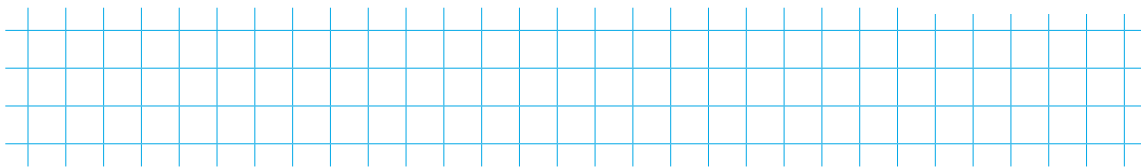
1. У кошику було 50 жолудів, а каштанів — на 40 більше. Скільки каштанів було в кошику?

2. У кошику було 50 жолудів, а горіхів — на 40 менше. Скільки горіхів було в кошику?

3. У кошику було 50 лісових і 40 волоських горіхів. На скільки більше лісових горіхів, ніж волоських, було в кошику?

29. Завдання на вибір

1. $3 + 4 = \square$ $8 - 4 = \square$ $5 + 5 = \square\square$
 $30 + 40 = \square\square$ $80 - 40 = \square\square$ $50 + 50 = \square\square\square$

2. Виконай дії у числовому ланцюжку. Перевір, чи однакові числа на початку та в кінці ланцюжка.

$50 + 30 \rightarrow \square\square - 40 \rightarrow \square\square + 30 \rightarrow \square\square - 20 \rightarrow \square\square$

3. $40 \square 50$ $100 \square 10$ $50 \square 50$
 $30 \square 20$ $100 \square 90$ $10 \square 80$
 $90 \square 9$ $100 \square 1$ $70 \square 7$

30. Запиши за зразком.

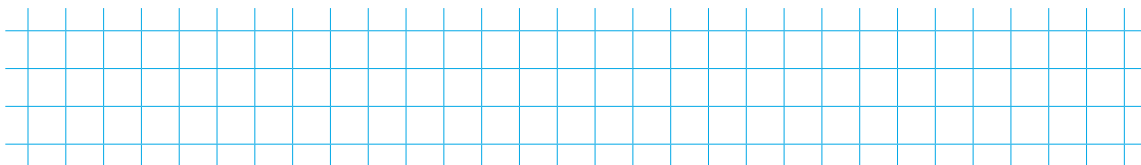
Зразок.
 $10 + 8 = 18$

$40 + 6 = \square\square$
 $80 + 1 = \square\square$

$90 + 5 = \square\square$
 $70 + 9 = \square\square$

31. Доповни і розв'яжи задачу.

Іринка купила $\square\square$ зошитів у лінійку, а в клітинку — на $\square\square$ зошитів менше. Скільки зошитів у клітинку купила Іринка?

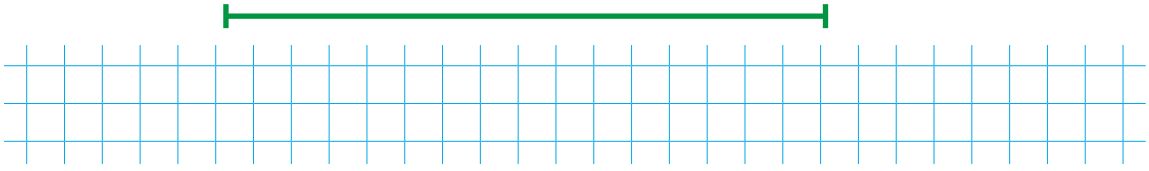

32. У цій рівності числа замінили умовними позначками — символами. Яким символом позначили найбільше число, якщо всі числа у рівності різні? Обведи його.

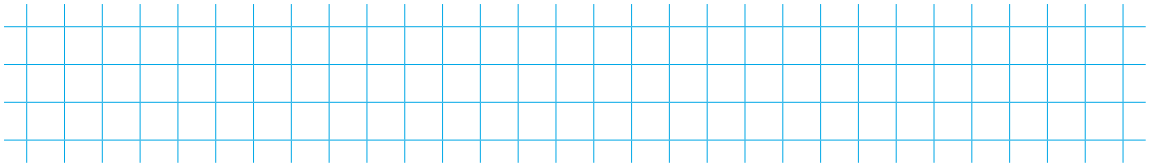

$\blacklozenge + \square = \ast$

33. Накресли відрізок, на 2 см довший за даний.

34. У вазі лежало 30 синіх і 20 жовтих слив. Яких слив було більше і на скільки?

35. $80 - 30 = \square\square$

$90 - 40 = \square\square$

$12 - 1 = \square\square$

$60 - 40 = \square\square$

$80 - 70 = \square\square$

$13 + 1 = \square\square$

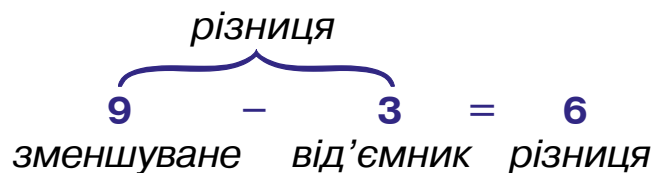

Таблиці додавання та віднімання чисел 6 і 7

36. Запиши пропущені числа.

37. Повтори назви чисел при відніманні.

38. Обчисли. Підкресли від'ємники.

$16 + 1 = \square\square$

$10 + 6 = \square\square$

$16 - 6 = \square\square$

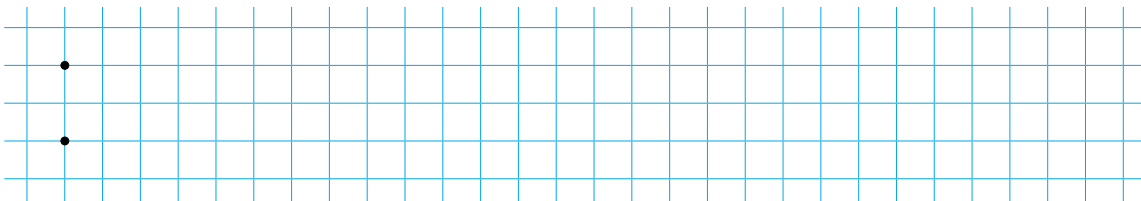
$16 - 1 = \square\square$

$10 - 6 = \square$

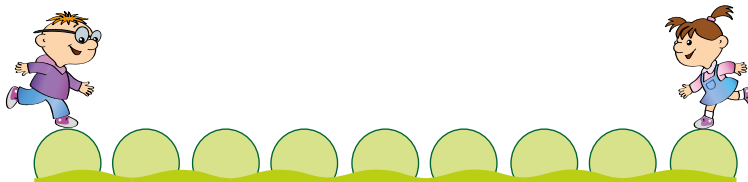
$16 - 10 = \square$

44. $40 + 5 \square 45$ $99 - 1 \square 99$
 $36 + 1 \square 77$ $13 + 6 \square 93$

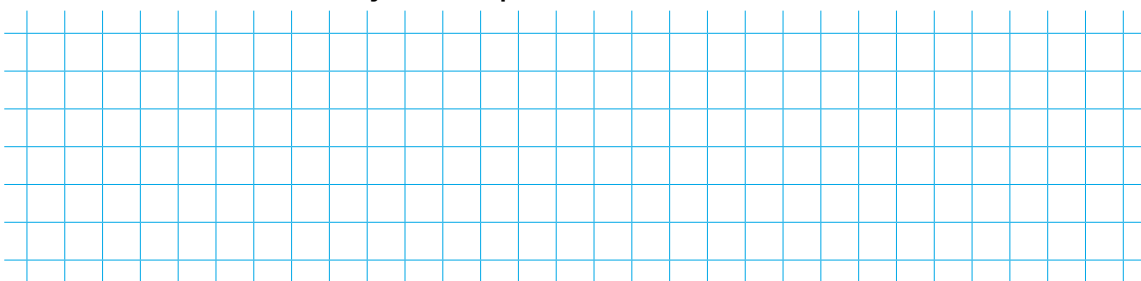
45. Накресли два відрізки: перший завдовжки 9 см, а другий на 4 см коротший від першого.

46. Намалюй грибочок у такому місці, щоб Олегу довелося зробити до нього на два кроки менше, ніж Оленці.

47. Склади свою задачу на порівняння чисел. Розв'яжи її.

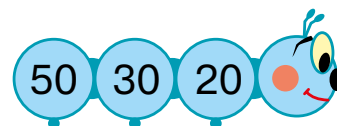
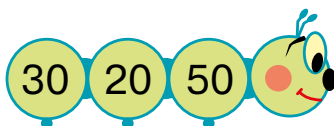
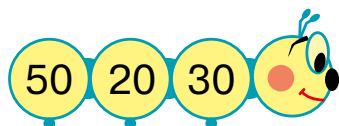

48. $20 + 30 \rightarrow \square\square - 10 \rightarrow \square\square + 40 \rightarrow \square\square - 60 \rightarrow \square\square$

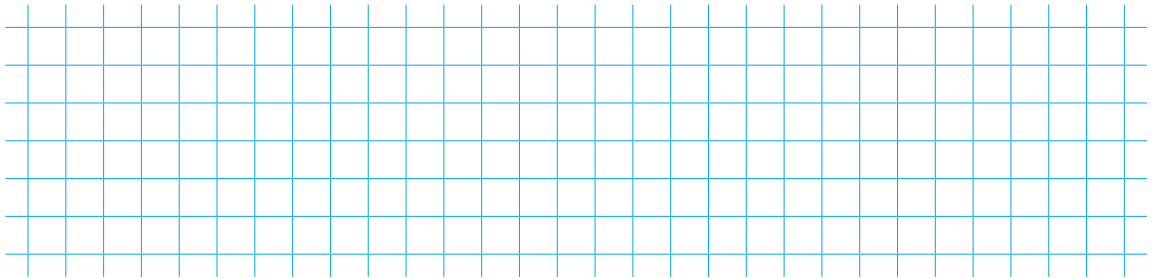
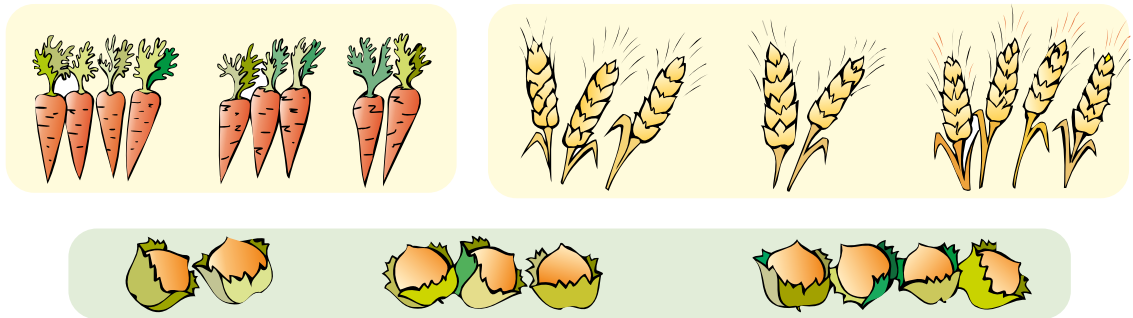

**Переставна властивість дії додавання.
Таблиці додавання та віднімання чисел 8 і 9**

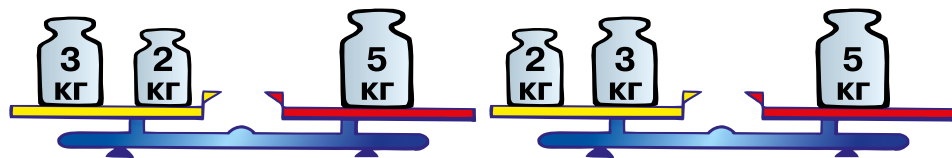
49. На якій іграшці сума записаних чисел буде найбільшою? На якій — найменшою? Про який закон додавання це нагадує?

50. Зайчик, мишеня і білочка утворювали число 9. Запиши дії звірят у вигляді виразів. Обчисли. Чим відрізняються ці рівності?

51. Чим відрізняються ці терези?

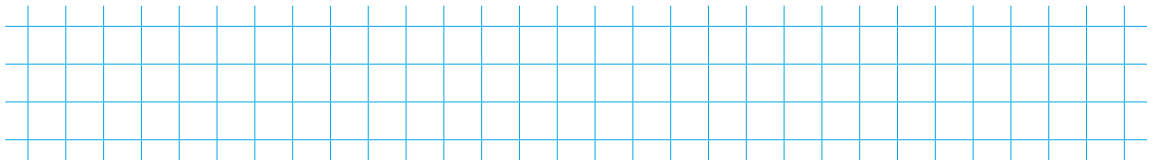
$$3 + 2 = 5$$

$$2 + 3 = 5$$

Числа можна додавати в будь-якому порядку. Від перестановки доданків сума не змінюється.

52. Накресли відрізки, переставивши їх місцями. Виміряй лінійкою, чи змінилась їхня загальна довжина.

53. Повтори таблиці додавання та віднімання чисел 8 і 9.
Допиши пропущені числа.

$1 + 8 = 9$

$9 - 8 = 1$

$2 + 8 = \square\square$

$10 - 8 = \square$

$1 + 9 = \square\square$

$10 - 9 = \square$

54. Знайди значення виразів.

$10 - 8 = \square$

$10 - 9 = \square$

$9 - 8 = \square$

$1 + 9 = \square\square$

$2 + 8 = \square\square$

$1 + 8 = \square$

55. Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1.

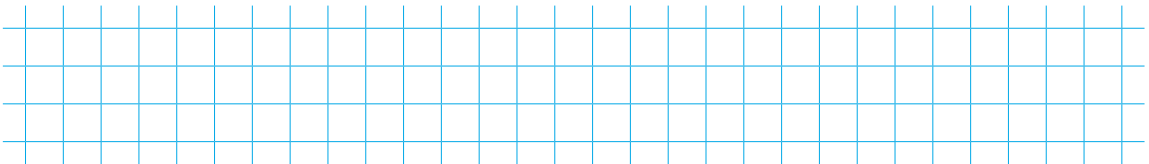
6

На 2 менше

Червоних метеликів ?

2.

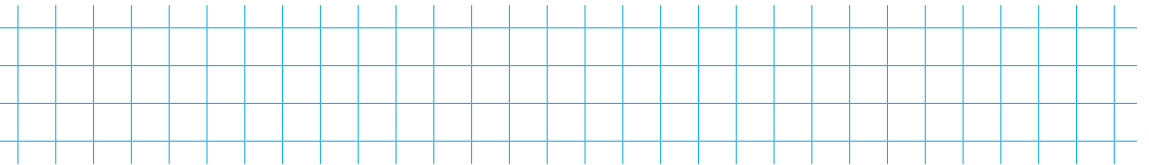
6

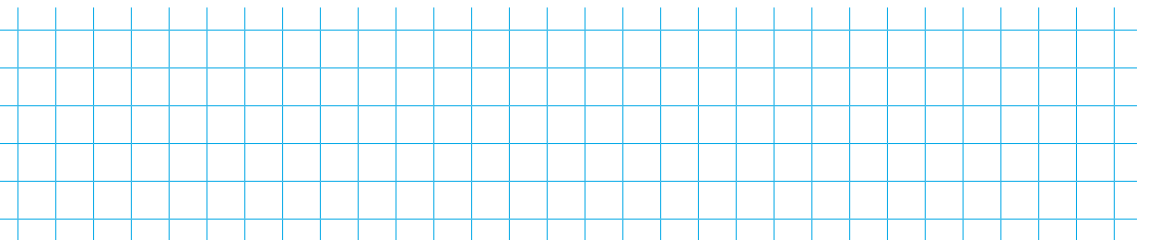
На 2 більше

Гусениць ?

56. Накресли стільки трикутників, скільки їх на малюнку, і ще три.

57. На гудзик наділи петельку, не повертаючи смужки. Наведи клітинки, які буде видно в результаті.

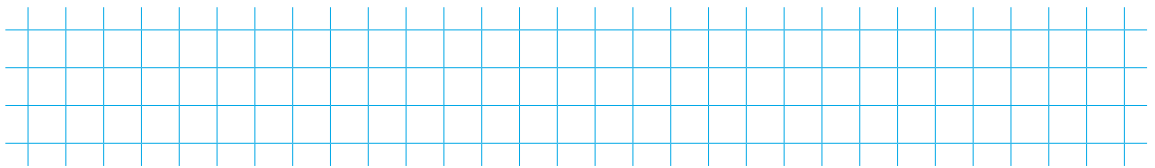

58.

$8 - 3 = \square$	$9 - 5 = \square$	$12 - 1 = \square\square$
$5 + 5 = \square\square$	$8 - 7 = \square$	$10 + 6 = \square\square$
$6 - 4 = \square$	$3 + 4 = \square$	$14 - 4 = \square\square$

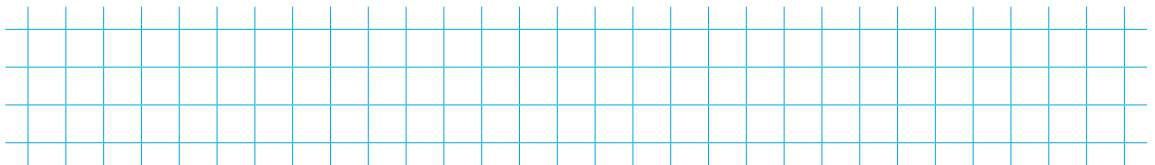
59.

Десятковий склад двоцифрових чисел

60. Запиши одноцифрові числа в один рядок, а двоцифрові — в інший.

3, 16, 82, 53, 8, 10, 4, 91.

61. Запиши за зразком.

Зразок.
$24 = 20 + 4$

$38 = \square\square + \square$

$82 = \square\square + \square$

$45 = \square\square + \square$

$91 = \square\square + \square$

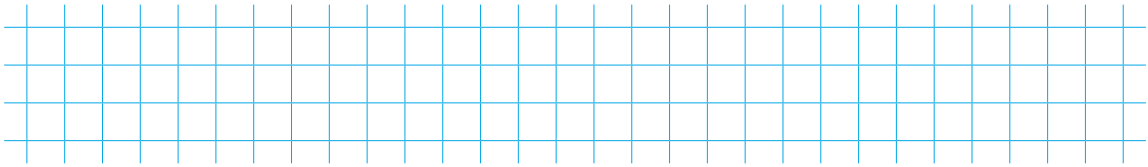
62. Виконай дії окремо з одиницями, окремо — з десятками.

$$\begin{array}{r} _ 5 \text{ дес. } 9 \text{ од.} \\ - 3 \text{ дес. } 5 \text{ од.} \\ \hline \square \text{ дес. } \square \text{ од.} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} _ 8 \text{ дес. } 6 \text{ од.} \\ - 5 \text{ дес. } 5 \text{ од.} \\ \hline \square \text{ дес. } \square \text{ од.} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} _ 9 \text{ дес. } 7 \text{ од.} \\ - 4 \text{ дес. } 5 \text{ од.} \\ \hline \square \text{ дес. } \square \text{ од.} \end{array}$$

63. Що означає цифра 2 в записі чисел: 12, 22, 28, 92?

64. Пригадай, скільки копійок у гривні.

100 коп. = 1 грн

1 грн = коп. 100 100

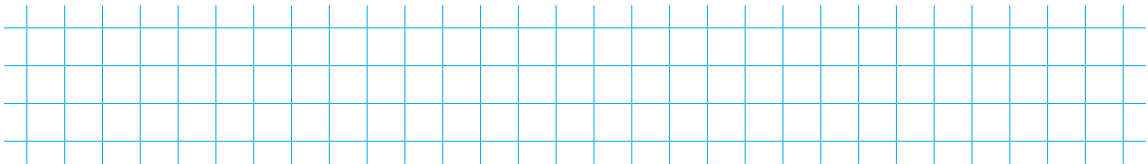
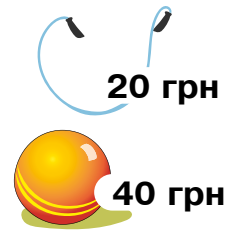
65. Чи вистачить цих грошей на кожну покупку?

1.

2.

66. Добери числа, щоб записи були правильними.

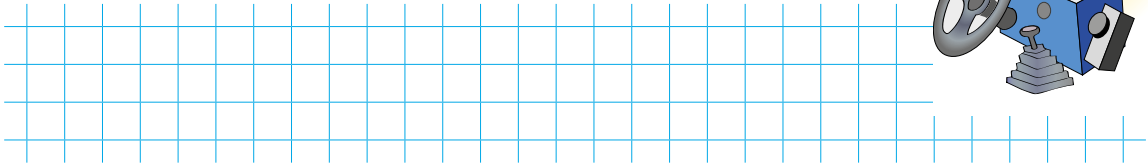
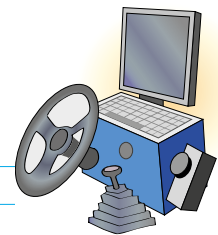
> 4

< 25

= 60

< 6

41. На автомобільних тренажерах займаються 30 чоловіків, а жінок — на 20 менше. Скільки жінок займаються на автомобільних тренажерах?

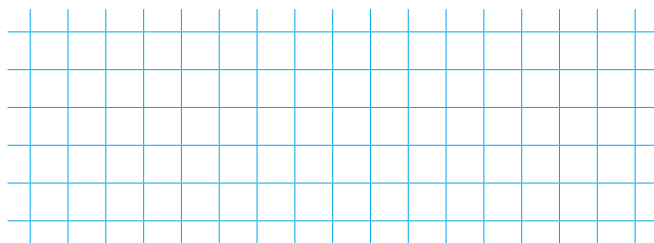
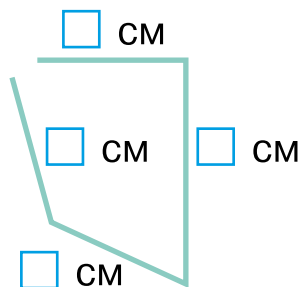

68. У цій рівності числа замінили символами. Яким символом позначили найбільше число, якщо всі числа у рівності різні? Обведи його.

- =

69. Пригадай, яку лінію називають **ламаню**. Вимірй довжину кожного відрізка ламаної і додай одержані числа. Це буде довжина ламаної.

70. Виконай дії окремо із сантиметрами, окремо — з дециметрами.

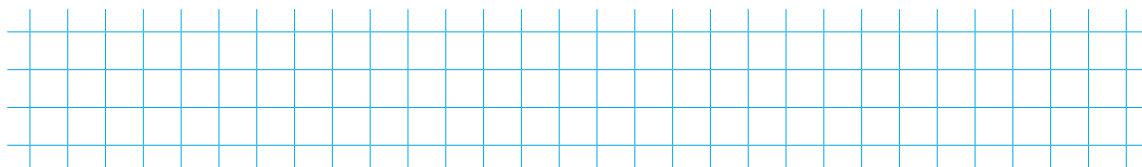

$$\begin{array}{r} + 5 \text{ дм } 3 \text{ см} \\ + 1 \text{ дм } 6 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 8 \text{ дм } 5 \text{ см} \\ - 7 \text{ дм} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 9 \text{ дм } 9 \text{ см} \\ - 7 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

71. Батьки купили Оленці конструктор за 30 гривень і машинку за тією самою ціною. Скільки гривень витратили батьки на іграшки?

Знаходження невідомого доданка

72. Обчисли. Запиши значення виразів у порядку зростання.

$36 + 1 = \square \square$

$24 + 1 = \square \square$

$77 + 1 = \square \square$

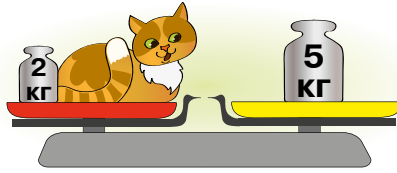
$83 - 1 = \square \square$

$45 - 1 = \square \square$

$99 - 1 = \square \square$

73. Пригадай, як знайти невідомий доданок.

$$2 + \square = 5$$

$$5 - 2 = \square$$

Щоб знайти невідомий доданок,
треба від суми відняти відомий доданок.

74. $4 + \square = 14$

$$\square + 5 = 10$$

$$2 + \square = 9$$

$$1 + \square = 16$$

$$\square + 10 = 18$$

$$1 + \square = 8$$

75.

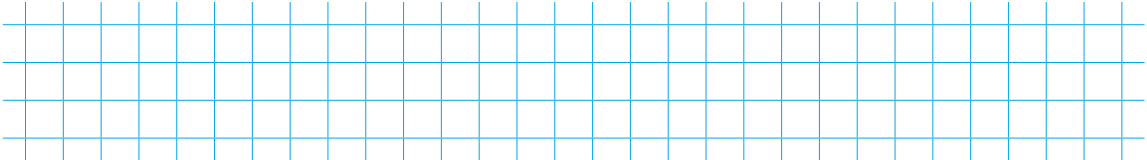
60

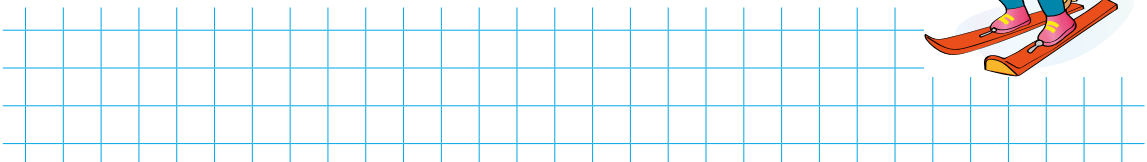
?

Усього
100 гелікоптерів

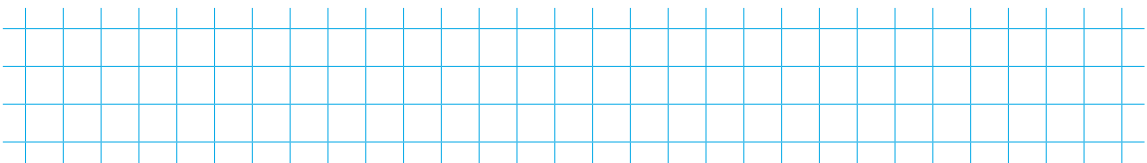
76. На лижах уміють ходити 28 дітей, а кататися з гірки — на 3 менше. Скільки дітей уміють кататися з гірки на лижах?

77. Завдання на вибір

1. Запиши одноцифрові числа в один рядок, а двоцифрові — в інший.

8, 12, 96, 55, 5, 10, 62, 81.

$2. 8 + 2 = \square\square$

$10 - 9 = \square$

$8 + 1 = \square$

$80 + 20 = \square\square\square$

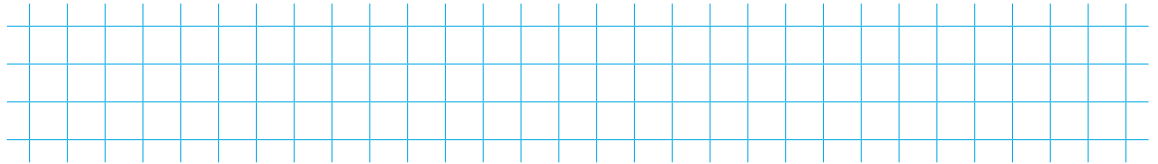
$100 - 90 = \square\square$

$80 + 10 = \square\square$

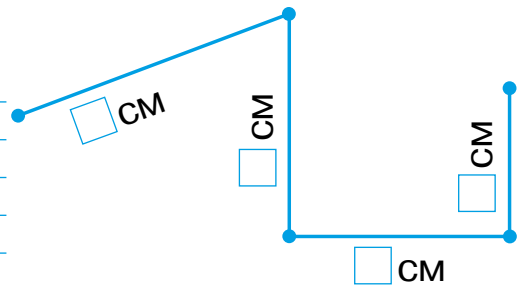
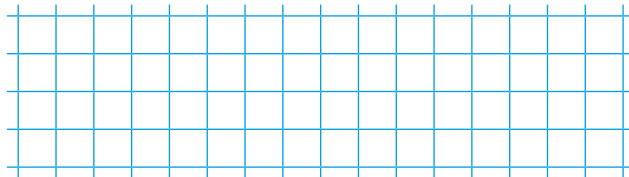
3. Доповни умову за малюнком і розв'яжи задачу.
У ведмедика всього 9 кавунів.

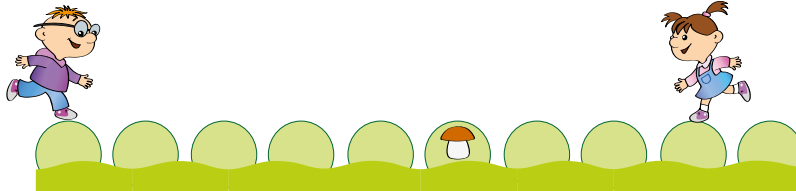
Скільки кавунів у ящику?

78. Знайди довжину ламаної лінії.

79. Олег і Оленка зробили однакову кількість кроків і зірвали по грибочку. Намалюй другий гриб там, де він «ріс».

80. $50 + \square\square = 80$

$\square\square + 20 = 40$

$30 + \square\square = 50$

$60 + \square\square = 90$

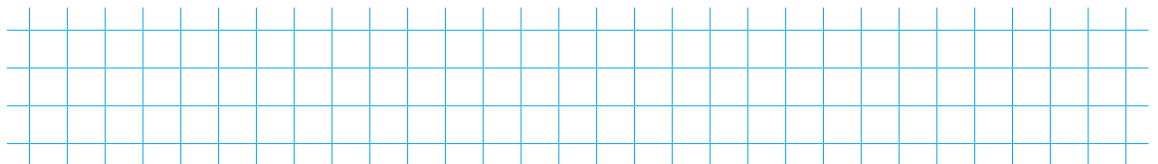
$\square\square + 70 = 90$

$40 + \square\square = 80$

81. До сорока папуг прилетіли друзі, й усіх птахів стало 60. Скільки друзів прилетіло до папуг?

Стало
60 птахів

87. $82 \square 80$

$37 \square 73$

$91 \square 99$

$43 \square 43$

$85 \square 58 - 8$

$10 \square 100 - 70$

88. Завдання на вибір

1. Знайди невідомі зменшувані.

$\square\square - 4 = 10$

$\square\square\square - 60 = 40$

$\square\square - 5 = 30$

$\square\square - 20 = 20$

$\square\square\square - 50 = 50$

$\square\square - 10 = 5$

2. Знайди значення виразів, застосовуючи переставний закон дії додавання.

$5 + 4 + 2 + 5 = \square\square$

$3 + 5 + 7 + 5 = \square\square$

$20 + 2 + 60 + 8 = \square\square$

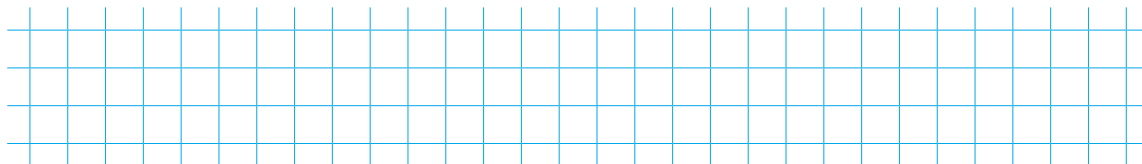
$4 + 80 + 2 + 10 = \square\square$

$8 + 5 + 2 + 4 = \square\square$

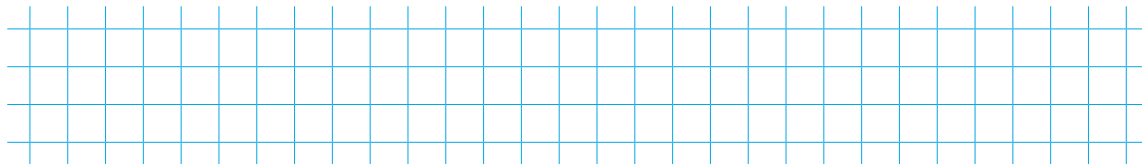
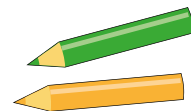
$70 + 6 + 20 + 1 = \square\square$

3. Доповни і розв'яжи задачу.

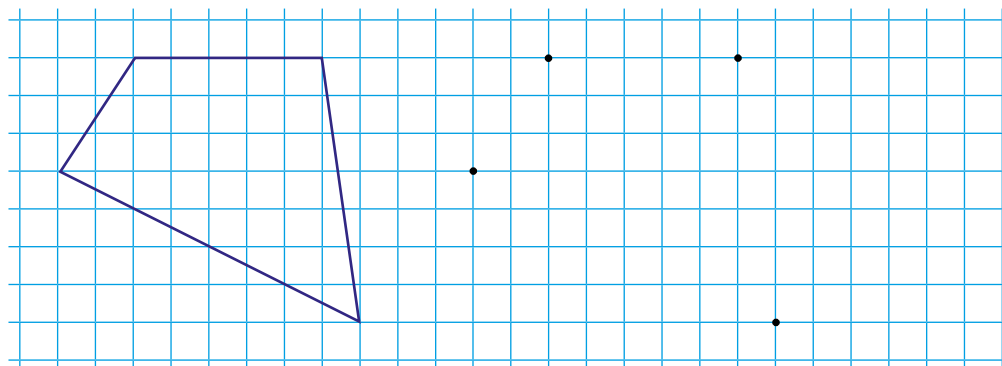
Коли Василько списав у зошиті $\square\square$ аркушів, то залишилося ще \square аркушів. Скільки всього аркушів у зошиті?

89. На уроці образотворчого мистецтва 6 учнів отримали по 2 кольорові олівці. Скільки всього олівців отримали учні?

90. Накресли такий самий чотирикутник.

91. Коли Олег взяв із вази 4 яблука, там залишилося ще 5 яблук. Скільки яблук було у вазі спочатку?

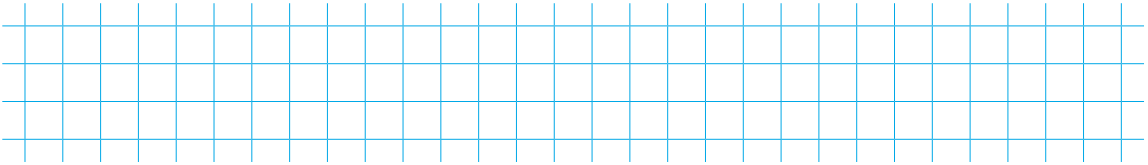
Було
?

Взяв
4

Залишилося
5

92. $\square\square - 30 = 30$

$\square\square - 40 = 20$

$\square\square\square - 50 = 50$

$\square - 3 = 3$

$\square - 4 = 2$

$\square\square - 5 = 5$

Знаходження значень виразів на дві дії

93. Усно. Що спільного у виразах на плашках однакового кольору?

$15 + 1$

$2 + 6$

$6 + 10$

$10 + 3$

$13 - 3$

$14 - 1$

$17 - 1$

$1 + 7$

$10 - 2$

$6 + 4$

$12 + 1$

$18 - 8$

94. Прочитай і запам'ятай.

Якщо у виразі без дужок є тільки дії додавання та віднімання, то їх виконують у тому порядку, в якому вони записані.

95. Знайдіть значення виразів.

1. $8 + 2 - 1 = \square$

$60 - 20 - 20 = \square\square$

$4 + 6 + 4 = \square\square$

$70 - 30 + 40 = \square\square$

2. $3 + 6 + 1 = \square\square$

$90 - 10 - 40 = \square\square$

$6 - 4 + 2 = \square$

$50 + 50 - 10 = \square\square$

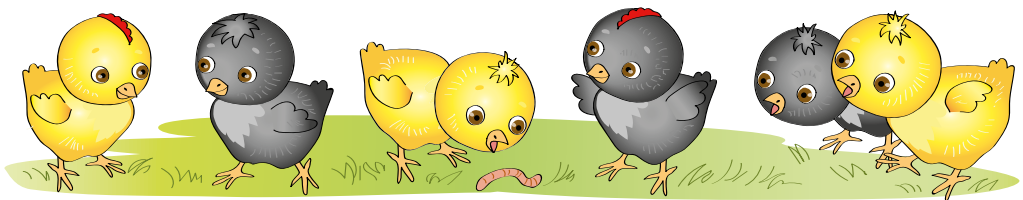
96. Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1. Квочка висиділа 5 жовтих курчат і 4 чорних. Скільки всього курчат висиділа квочка?

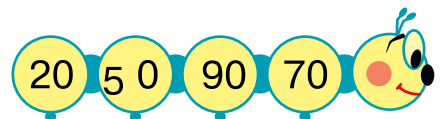
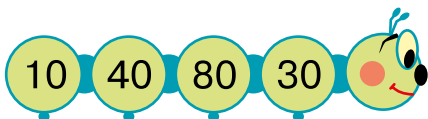
2. У квочки 9 курчат: 5 жовтих, а решта — чорні. Скільки чорних курчат у квочки?

3. На подвір'ї гуляло 9 курчат: декілька жовтих і 4 чорних. Скільки жовтих курчат гуляло на подвір'ї?

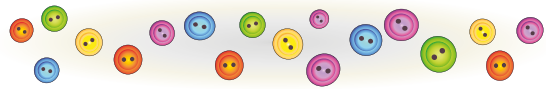
97. Доповни до 10 числа: 7, 2, 9, 1, 5, 4, 6, 3.

98. На якій іграшці написано найбільше серед даних чисел число? Обведи його.

99. Склади і розв'яжи задачу про пришивання ґудзиків за коротким записом.

Пришили — 6 г.
Залишилося — ? } 36 г.

Grid for solving problem 99.

100. Шоколадну плитку, яка має 12 частин, розділили порівну між двома (трьома, чотирма, шістьма) дітьми. Скільки частин шоколадної плитки отримала кожна дитина?

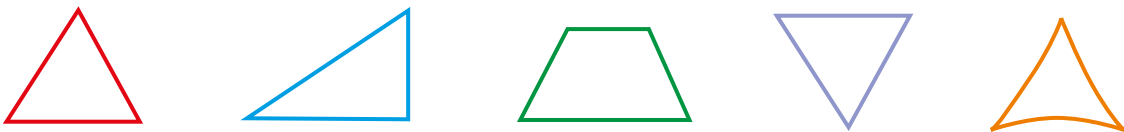

Grid for solving problem 100.

101. $30 \square 10$ $58 \square 85$ $60 \square 100 - 40$
 $40 \square 40$ $100 \square 10$ $8 \square 100 - 20$

102. Зображені фігури, крім двох, — трикутники. Які з них не трикутники і чому? Обведи їх.

103. Коробка цукерок коштує 48 грн, а пачка печива на 8 грн дешевша. Скільки гривень коштує пачка печива?

Grid for solving problem 103.

104. $5 + 3 + 1 = \square$ $50 - 20 + 10 = \square\square$ $70 + 10 - 40 = \square\square$
 $2 + 4 + 2 = \square$ $80 - 40 - 10 = \square\square$ $20 + 60 - 30 = \square\square$

Знаходження невідомого від'ємника

105. $20 + 70 \rightarrow \square\square - 10 \rightarrow \square\square - 10 \rightarrow \square\square - 50 \rightarrow \square\square$

106. Пригадай, як знайти невідомий від'ємник.

До свята приготували 58 подарунків. Коли частину з них роздали дітям, то залишилося ще 25 подарунків. Скільки подарунків роздали дітям?

$$58 - \square\square = 25$$

$$58 - 25 = \square\square$$

Щоб знайти невідомий від'ємник, треба від зменшуваного відняти різницю.

107. Знайди невідомі від'ємники.

$$35 - \square = 30$$

$$86 - \square\square = 6$$

$$95 - \square = 94$$

$$26 - \square = 20$$

$$60 - \square\square = 30$$

$$70 - \square\square = 40$$

108.

Було

40

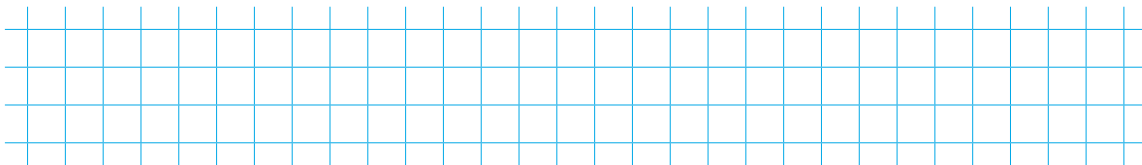
Поїхало

?

Залишилося

10

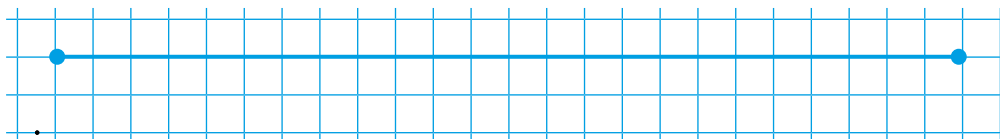
109. **Завдання на вибір**

1. Випиши спочатку одноцифрові числа, потім — двоцифрові.

3, 16, 82, 53, 8, 10, 4, 91.

2. Скільки сантиметрів становить довжина даного відрізка? Запиши її в дециметрах і сантиметрах.

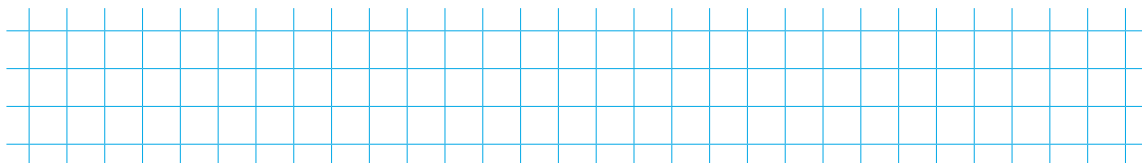
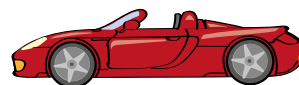

3. $2 \text{ м} = 20 \text{ дм}$
 $5 \text{ м} = \square \square \text{ дм}$

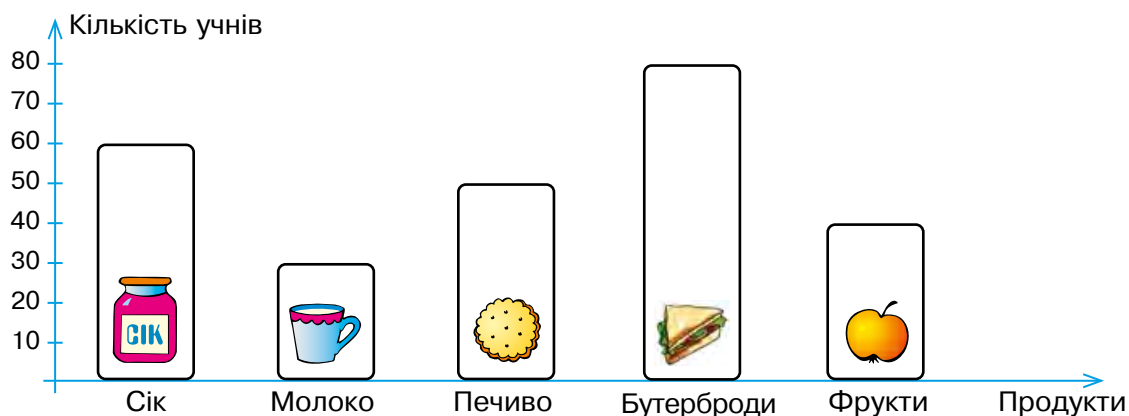
$3 \text{ м } 4 \text{ дм} = 34 \text{ дм}$
 $6 \text{ м } 2 \text{ дм} = \square \square \text{ дм}$

$28 \text{ см} = 2 \text{ дм } 8 \text{ см}$
 $74 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$

110. У гаражі було 26 машин. Коли декілька машин поїхало, там залишилося 20 машин. Скільки машин поїхало?

111. Розглянь діаграму, що ілюструє, скільки учнів купили зображені продукти у шкільному буфеті протягом дня.

Запиши відповіді на запитання.

- 1) Скільки учнів купили кожен продукт?

сік молоко печиво бутерброди
фрукти

- 2) Який продукт купила найбільша кількість учнів?

- 3) Скільки всього учнів купили молоко і печиво?

116. Порівняйте вирази. Які з них легше обчислювати?

1. $20 + 50 = \square\square$

$20 + 30 + 20 = \square\square$

$50 + 40 = \square\square$

$50 + 10 + 30 = \square\square$

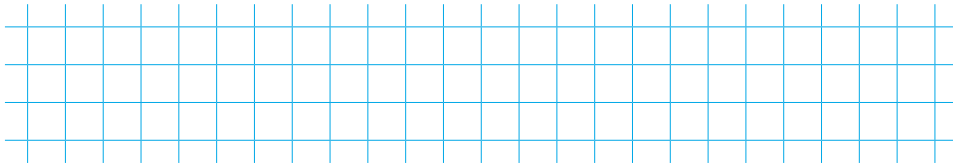
2. $20 + 40 = \square\square$

$20 + 20 + 20 = \square\square$

$40 + 30 = \square\square$

$40 + 10 + 20 = \square\square$

117. Із 10 чапель 7 походжають по болоті, а решта стоять на одній нозі. Скільки чапель стоять на одній нозі?

118. Обведи правильні рівності.

$5 + 5 = 10$

$18 > 2$

$32 + 10 = 44 - 2$

$11 - 0 = 10$

$12 = 12$

$20 - 20 = 10 + 20$

$24 + 4 < 29$

$7 = 5 + 2$

$50 + 30 > 60 + 15$

119. Усно. Прочитай рівності в кожному стовпчику.

$19 + 1 = 20$

$21 - 1 = 20$

$99 + 1 = 100$

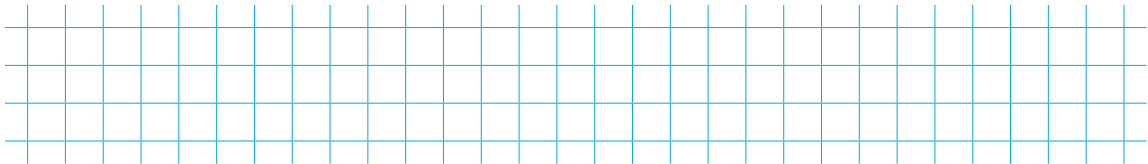
$39 + 1 = 40$

$49 - 1 = 48$

$70 - 1 = 69$

Як отримати число, що йде за числом 49? Передуює числу 60?

120. Запиши в один рядок числа, що передують кожному з поданих, а в інший — числа, що йдуть за ними: 40, 100, 19, 54, 89.

121. Валя знайшла 3 гриби, Олег — 7, а мама — 10.

Запиши, що знайдемо, обчисливши подані вирази.

$7 + 3 =$

$3 + 7 + 10 =$

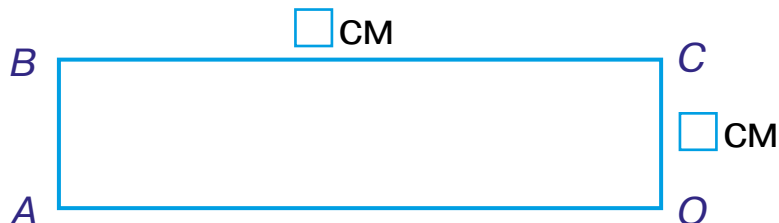
$10 - 3 =$

$7 - 3 =$

122. На ґудзик наділи петельку, не повертаючи смужки. Наведи клітинки, які буде видно в результаті.

123. Виміряй і запиши довжини сторін чотирикутника.

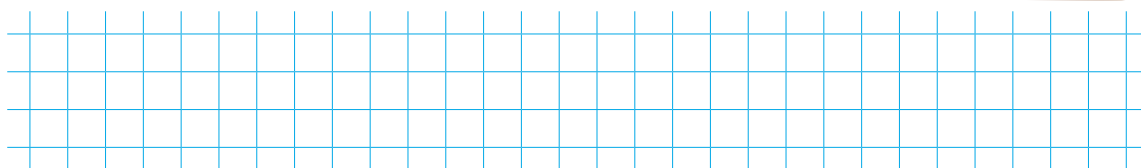
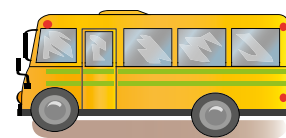

124.

Доданок	10	90	50	30	20	70
Доданок	40	10	30	20	60	20
Сума	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

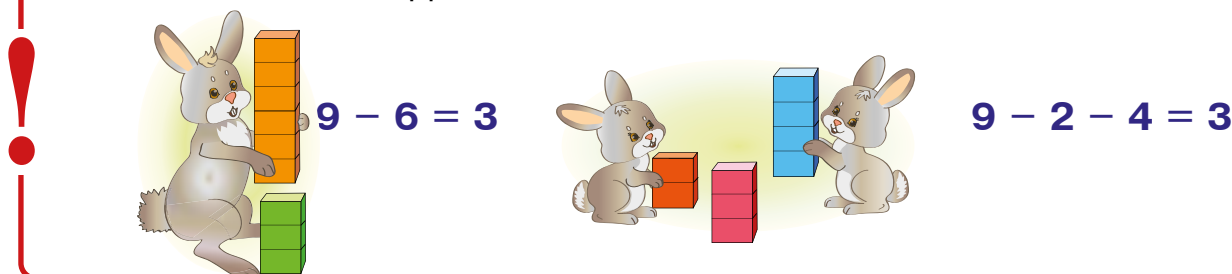
125. В автобусі їхало 20 пасажирів. На першій зупинці зайшло 5 пасажирів, а на другій зупинці — 4. Скільки пасажирів їде в автобусі?

Віднімання чисел частинами

126. $9 + 10 \rightarrow \square + 20 \rightarrow \square + 30 \rightarrow \square - 60 \rightarrow \square$

127. Числа можна віднімати частинами.

ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 100 ІЗ ПЕРЕХОДОМ ЧЕРЕЗ РОЗРЯД

Додавання і віднімання числа 2 із переходом через десяток

135. $6 + 2 \rightarrow \square + 1 \rightarrow \square - 2 \rightarrow \square - 2 \rightarrow \square + 1 \rightarrow \square$

136. Повтори, як до числа 3 додати суму чисел 2 і 4.
Це записують так: $3 + (2 + 4)$.
Прокоментуй, як можна додати суму до числа.

$$3 + (2 + 4) = 3 + 6 = 9$$

$$3 + (2 + 4) = (3 + 2) + 4 = 5 + 4 = 9$$

$$3 + (2 + 4) = (3 + 4) + 2 = 7 + 2 = 9$$

137. Повтори таблиці додавання та віднімання числа 2. За допомогою малюнка і схематичних записів досліди та поясни, як знайшли значення виразів $9 + 2$ і $11 - 2$.

$1 + 2 = 3$

$2 + 2 = 4$

$3 + 2 = 5$

$4 + 2 = 6$

$5 + 2 = 7$

$6 + 2 = 8$

$7 + 2 = 9$

$8 + 2 = 10$

$9 + 2 = \square\square$

$3 - 2 = 1$

$4 - 2 = 2$

$5 - 2 = 3$

$6 - 2 = 4$

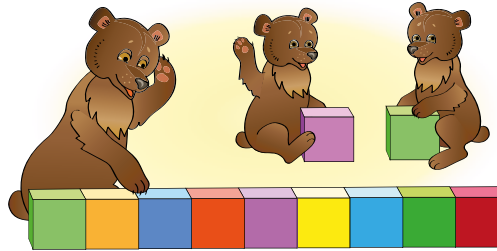
$7 - 2 = 5$

$8 - 2 = 6$

$9 - 2 = 7$

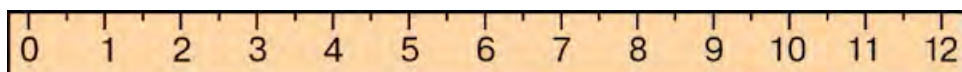
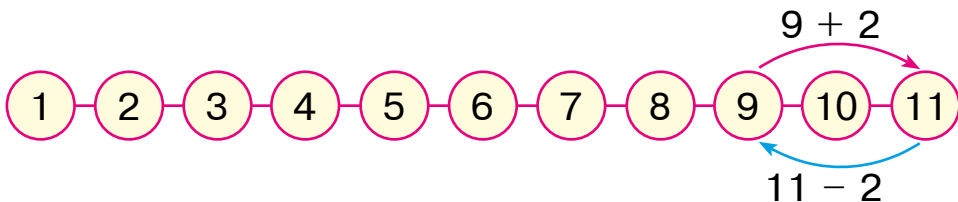
$10 - 2 = 8$

$11 - 2 = \square$

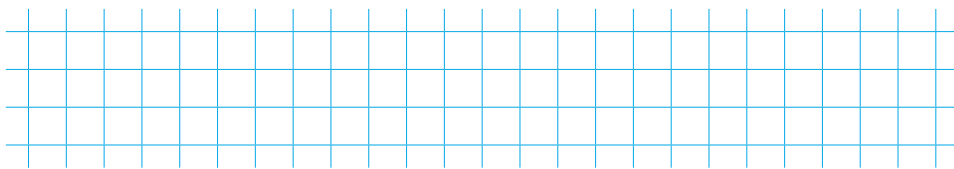

$$9 + 2 = 10 + 1 = 11$$

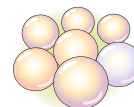
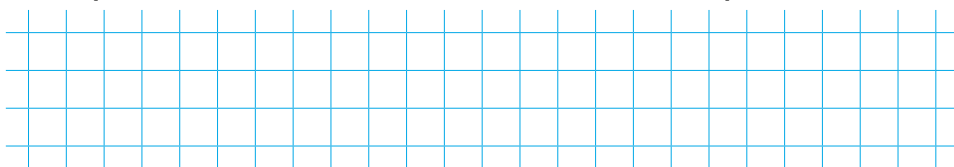
$$11 - 2 = 11 - 1 - 1 = 9$$

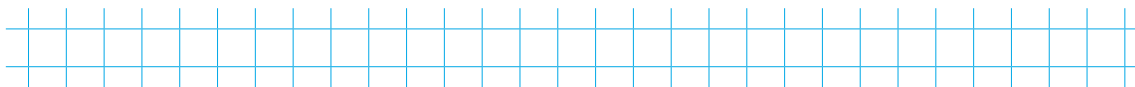
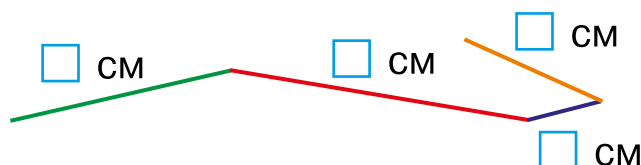
2. Галка заховала на даху 12 скелець, а сорока — на 3 скельця менше. Скільки скелець заховала сорока?

3. Галка і сорока знайшли 12 перлин. Сорока взяла 3 перлини, а решта дісталася галці. Скільки перлин дісталася галці?

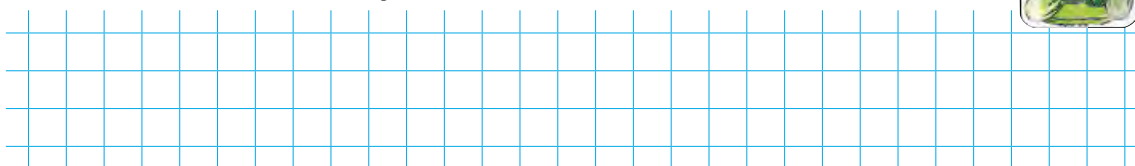

150. Знайди суму довжин найбільшого та найменшого відрізків ламаної.

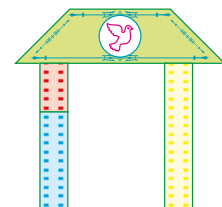

151. Доповни умову таким словом, щоб задачу можна було розв'язати дією віднімання.

Сім'я заквасила до обіду 11 банок огірків, а після обіду — на 3 банки . Скільки банок огірків заквасили після обіду?

152. Висоту червоної колони позначили буквою **Ч**, синьої — буквою **С**, жовтої — буквою **Ж**. Перевір, чи правильно записано рівність і нерівності.

$$\mathbf{Ч + С = Ж}$$

$$\mathbf{С < Ж}$$

$$\mathbf{Ж > Ч}$$

153. $10 - (2 + 4) = \square$

$12 - 3 = \square$

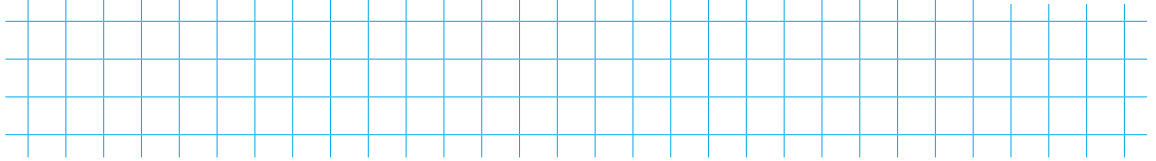
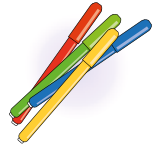
$11 - 3 = \square$

 $10 - (1 + 6) = \square$

$9 + 3 = \square\square$

$8 + 3 = \square\square$

- 154.** Батьки купили дітям 12 фломастерів. Сергійко взяв собі 3 фломастери, а решту віддав молодшій сестричці. Скільки фломастерів дісталось сестричці?

Додавання числа 4 з переходом через десяток

- 155.** Усно. Збільш на 3 числа: 1, 5, 7, 8, 9, 10.

156. $1 + 4 = 5$

$2 + 4 = 6$

$3 + 4 = 7$

$4 + 4 = 8$

$5 + 4 = 9$

$6 + 4 = 10$

$7 + 4 = 7 + 3 + 1 = 10 + 1 = 11$

3 1

$7 + 4 = 11$

$8 + 4 = 8 + 2 + 2 = 10 + 2 = 12$

2 2

$8 + 4 = \square\square$

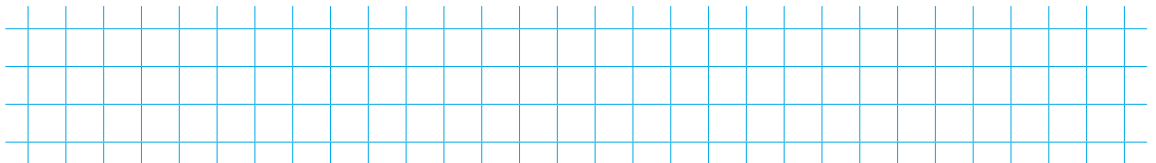

$9 + 4 = 9 + 1 + 3 = 10 + 3 = 13$

1 3

$9 + 4 = \square\square$

- 157.** В одному кіоску було 7 динь, а в другому — на 4 дині більше. Скільки динь було в другому кіоску?

158. 1. $6 + 4 = \square\square$

$7 + 4 = \square\square$

$8 + 2 = \square\square$

$8 + 3 = \square\square$

$8 + 4 = \square\square$

$5 + 5 = \square\square$

2. $9 + 4 = \square\square$

$9 + 1 = \square\square$

$0 + 10 = \square\square$

$4 + 4 = \square$

$9 + 2 = \square\square$

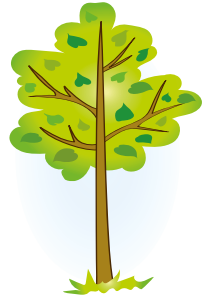
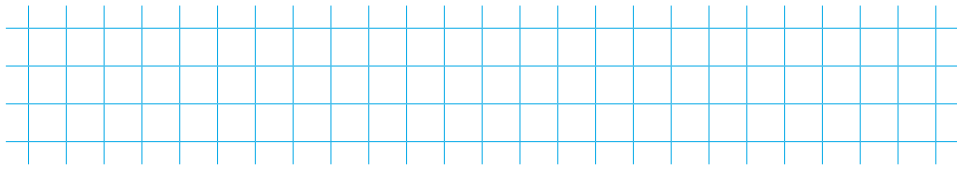
$4 + 5 = \square$

159. Склади і розв'яжи задачу про дерева за коротким записом.

Було — 7 д.

Посадили — 4 д.

Стало — ?

160. Доповни записи такими числами, щоб отримати правильні рівності.

$9 + \square = 13$

$8 + \square = 12$

$7 + \square = 11$

161. У цій рівності два числа замінили символами. За яким символом ховається більше число? Обведи його.

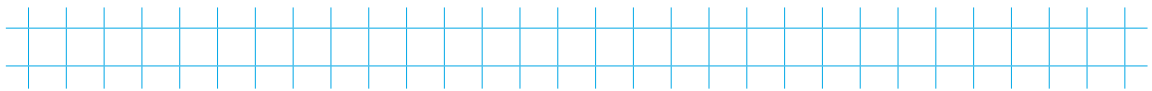
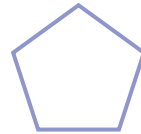

$\text{☀} + 1 = \text{❄}$

162. $1 \text{ дм} + 2 \text{ см} = \square \square \text{ см}$ $1 \text{ дм } 9 \text{ см} - 9 \text{ см} = \square \text{ дм}$

$1 \text{ дм} + 5 \text{ см} = \square \square \text{ см}$ $1 \text{ дм } 7 \text{ см} - 7 \text{ см} = \square \text{ дм}$

163. Чим відрізняються ці геометричні фігури? Запиши.

164.

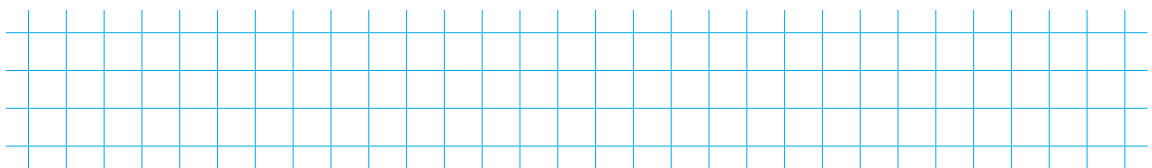
9

4

Усього тварин
?

165. $8 + 3 + 2 = \square \square$ $8 + 2 + 5 = \square \square$ $10 - 1 + 4 = \square \square$

$9 + 4 - 3 = \square \square$

$8 + 4 - 2 = \square \square$

$15 - 5 - 1 = \square$

Віднімання числа 4 з переходом через десяток

166. $9 + 4 \rightarrow \square\square - 3 \rightarrow \square\square - 2 \rightarrow \square + 4 \rightarrow \square\square - 3 \rightarrow \square$

167. $5 - 4 = 1$
 $6 - 4 = 2$
 $7 - 4 = 3$
 $8 - 4 = 4$
 $9 - 4 = 5$
 $10 - 4 = 6$

	$11 - 4 = 11 - 1 - 3 = 10 - 3 = 7$	$11 - 4 = 7$
$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 1 \quad 3 \end{array}$		
	$12 - 4 = 12 - 2 - 2 = 10 - 2 = 8$	$12 - 4 = \square$
$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 2 \quad 2 \end{array}$		
	$13 - 4 = 13 - 3 - 1 = 10 - 1 = 9$	$13 - 4 = \square$
$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 3 \quad 1 \end{array}$		

168. $13 - 3 - 1 = \square$ $11 - 4 = \square$ $13 - 4 - 2 = \square$
 $12 - 2 - 2 = \square$ $12 - 4 = \square$ $10 - 4 - 1 = \square$

169. *Розв'яжіть і порівняйте задачі.*

1. Іринці 11 років, а її сестричка Оленка на 4 роки молодша. Скільки років Оленці?

2. Оленці 7 років, це на 4 роки менше, ніж її сестричці Іринці. Скільки років Іринці?

3. Оленці 7 років, а її сестричка Іринка на 4 роки старша. Скільки років Іринці?

170. Завдання на вибір

$$\begin{array}{r} - 9 \text{ дм } 4 \text{ см} \\ 2 \text{ дм } 3 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 5 \text{ дм } 7 \text{ см} \\ 2 \text{ дм } 1 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

2. Постав знаки дій (+, -), щоби рівності були правильними.

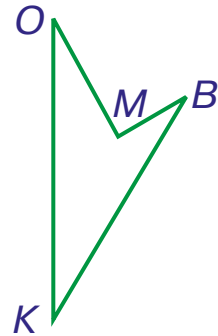
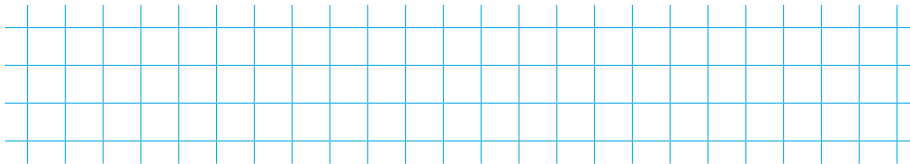
$7 \square 4 = 11$

$8 \square 4 \square 2 = 10$

$13 \square 4 = 9$

$11 \square 4 \square 3 = 10$

3. У двох акваріумах жило 12 рибок. Скільки рибок жило в другому акваріумі, якщо в першому було 4 рибки?

171. Поділи чотирикутник на два трикутники одним відрізком. Скількома способами це можна зробити? Зобрази.

172. $11 - 1 - 3 = \square$

$13 - 4 = \square$

$16 - 1 - 1 = \square \square$

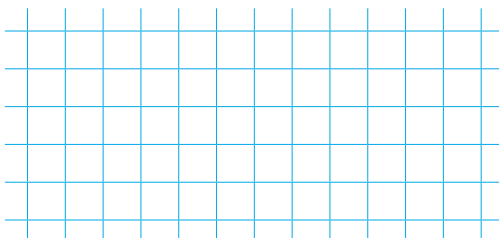
$10 - 2 - 4 = \square$

173. Склади за малюнками задачі та розв'яжи їх.

1)

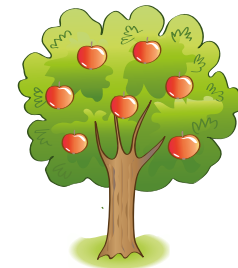
На ? більше

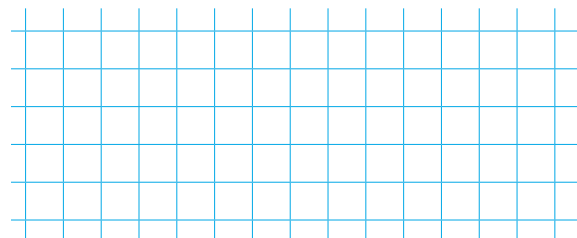
2)

На яблуні — ?

4 яблука

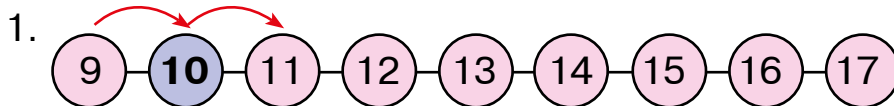
13 яблук

Додавання та віднімання чисел 3 і 4 з переходом через десяток. Вирази зі змінною

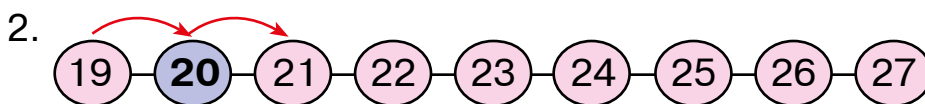
174. Виконай додавання за допомогою числового ряду за поданим зразком.

$$9 + 2 = 9 + 1 + 1 = 11$$

$$9 + 3 = 9 + \square + \square = \square\square$$

$$9 + 4 = 9 + \square + \square = \square\square$$

$$19 + 2 = 19 + 1 + 1 = 21$$

$$19 + 3 = 19 + \square + \square = \square\square$$

$$19 + 4 = 19 + \square + \square = \square\square$$

175.

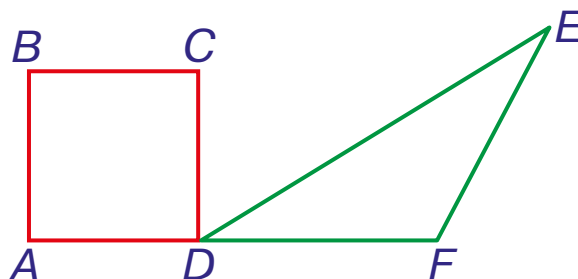

Числа, величини, геометричні фігури часто позначають буквами латинського алфавіту. Ознайомся з латинськими літерами, які вживають найчастіше.

Aa	а	Kk	ка	Ss	ес
Bb	бе	Ll	ель	Tt	те
Cc	це	Mm	ем	Vv	ве
Dd	де	Nn	ен	Xx	ікс
Ee	е	Oo	о	Yy	ігрек
Ff	еф	Pp	пе	Zz	зет

176. У трикутника і чотирикутника є одна спільна точка. Якою буквою вона позначена? Обведи її.

177. Розглянь малюнок і таблицю.

У ящику	5	4	1	0	a
Поза ящиком	2	2	2	2	2
Усього	7	6	3	2	$a + 2$

Невідоме число в математиці часто замінюють літерою. Якщо в ящику a яблук, а поза ящиком 2 яблука, то всього яблук $a + 2$.

$a + 2$ — це вираз зі змінною.

178. 1.

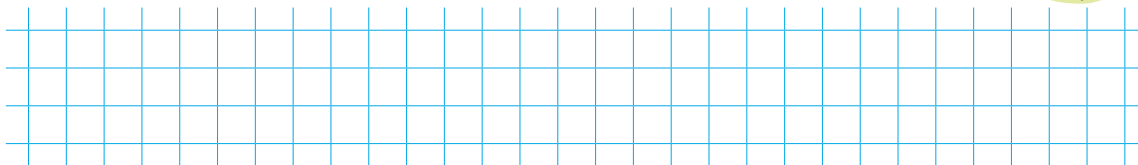
a	3	5	8	9	10
$a + 3$	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

2.

a	3	5	8	10	12
$a - 3$	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

179. На подвір'ї було 13 каченят. Четверо каченят пішло до річки. Скільки каченят залишилося на подвір'ї?

180. Обчисліть. Підкресліть найбільшу різницю однією рисою, а найменше зменшене — двома.

1. $13 - 4 = \square$

$16 + 1 = \square\square$

$12 - 4 = \square$

$11 - 1 = \square\square$

$12 - 3 = \square$

$15 - 1 = \square\square$

2. $10 + 6 = \square\square$

$11 - 2 = \square$

$11 - 4 = \square$

$9 + 4 = \square\square$

$10 - 7 = \square$

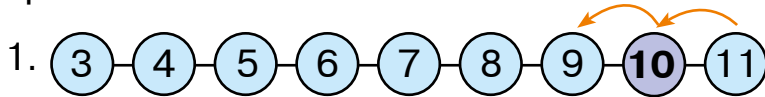
$12 - 2 = \square\square$

181. У цій рівності два числа замінили символами. За яким символом ховається більше число? Обведи його.

$\text{☹} - 2 = \text{☼}$

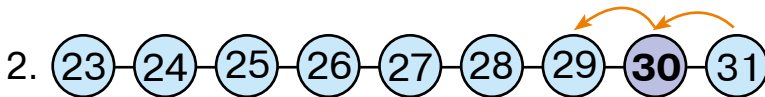
186. Виконай віднімання за допомогою числового ряду за поданим зразком.

$$11 - 2 = 11 - 1 - 1 = 9$$

$$11 - 3 = 11 - \square - \square = \square$$

$$11 - 4 = 11 - \square - \square = \square$$

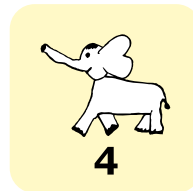

$$31 - 2 = 31 - 1 - 1 = 29$$

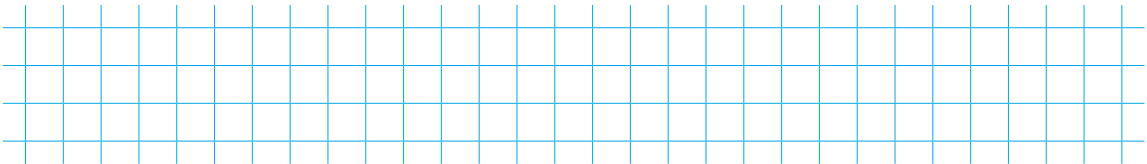
$$31 - 3 = 31 - \square - \square = \square\square$$

$$31 - 4 = 31 - \square - \square = \square\square$$

187.

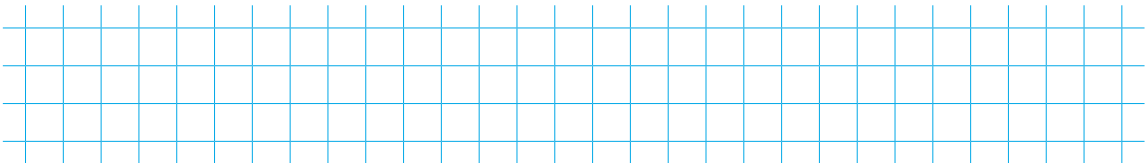

Усього звірів ?

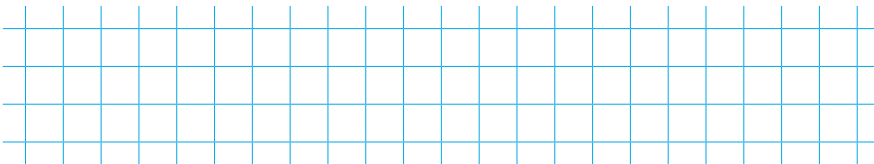

188. У вазі стояло 8 білих квіток, а синіх — на 5 менше.

1) Скільки синіх квіток було у вазі?

2) Скільки всього квіток було у вазі?

189. Завдання на вибір

1. Обчисли. Обведи найменший результат.

$7 + 4 = \square\square$

$9 + 4 = \square\square$

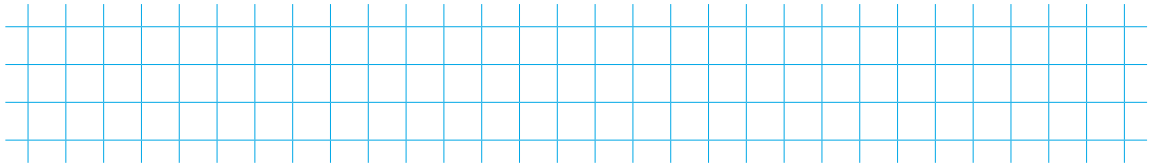
$12 - 4 = \square$

$8 + 4 = \square\square$

$11 - 4 = \square$

$13 - 4 = \square$

2. Знайди значення виразу $b - 4$, якщо $b = 11, 12$.

3. $3 \text{ дм} + 5 \text{ дм} = \square \text{ дм}$

$30 \text{ см} + 50 \text{ см} = \square\square \text{ см}$

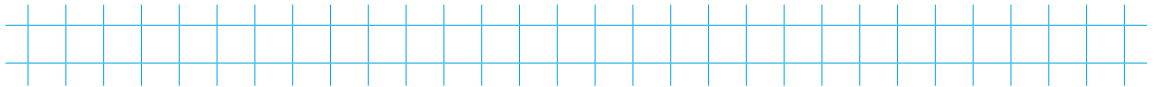
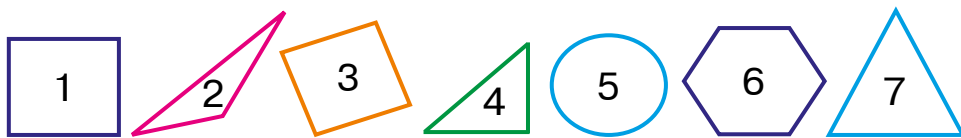
$4 \text{ дм} + 3 \text{ дм} = \square \text{ дм}$

$40 \text{ см} + 30 \text{ см} = \square\square \text{ см}$

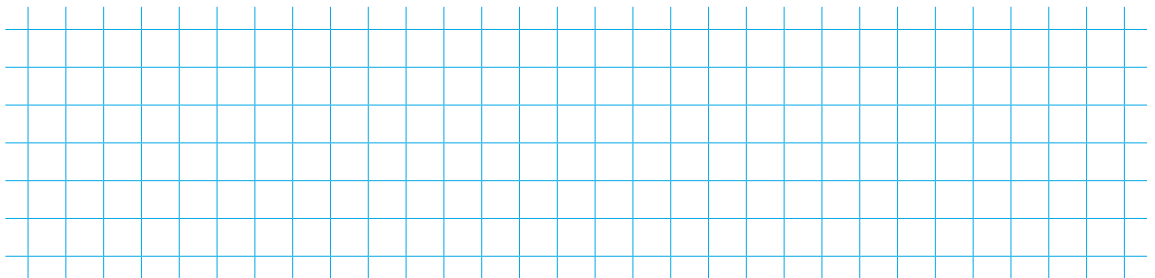
$5 \text{ дм} + 4 \text{ дм} = \square \text{ дм}$

$50 \text{ см} + 40 \text{ см} = \square\square \text{ см}$

190. Знайди серед поданих фігур трикутники і зафарбуй їх відповідними кольорами. Де на цьому малюнку багатокутники? Запиши їхні номери.

191. Накресли трикутник. Познач його вершини великими літерами латинського алфавіту. Намалюй біля найдовшої сторони зірочку, а біля найкоротшої — кружечок.

192. 1. $15 - 10 = \square$

$11 - 2 = \square$

$10 - 9 = \square$

$15 - 1 = \square\square$

$11 - 10 = \square$

$10 - 5 = \square$

$2. 6 + 4 = \square\square$

$9 + 2 = \square\square$

$8 + 2 = \square\square$

$8 + 10 = \square\square$

$8 + 1 = \square$

$9 + 4 = \square\square$

193. У цій рівності два числа замінили символами. За яким символом ховається більше число? Обведи його.

$$\text{☀} - \text{❄} = 1$$

194. $10 + 4 = \square\square$

$9 + 4 = \square\square$

$11 - 3 = \square$

$6 + 4 = \square\square$

$8 + 3 = \square\square$

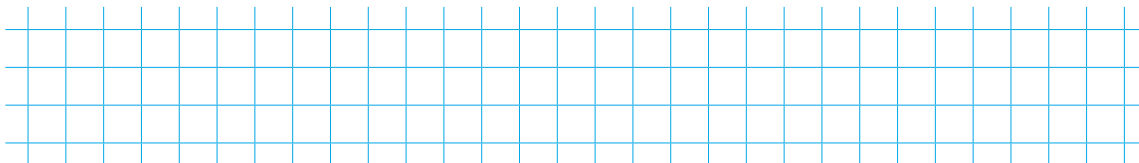
$13 - 4 = \square$

$7 + 3 = \square\square$

$14 - 4 = \square\square$

$12 - 4 = \square$

195. Марійка вибирала найгарнішу сироїжку. Їй сподобались 5 червоних, 4 жовті та 2 зелені красуні-сироїжки. Скільки сироїжок сподобалось Марійці?

Додавання числа 5 із переходом через десяток

196. Запиши числа від найбільшого до найменшого.

2, 15, 6, 20, 3, 8, 11, 19.

197.

$1 + 5 = 6$

$6 + 5 = 11$

$2 + 5 = 7$

$7 + 5 = \square\square$

$3 + 5 = 8$

$8 + 5 = \square\square$

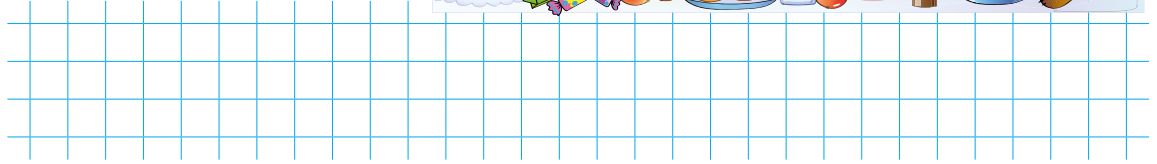
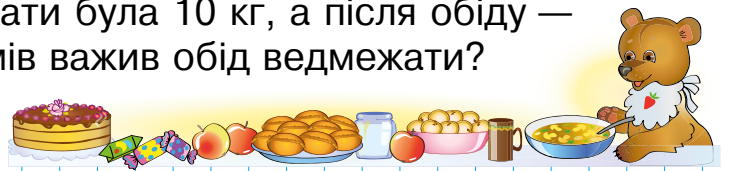
$4 + 5 = 9$

$9 + 5 = \square\square$

$5 + 5 = 10$

204. До обіду маса ведмежати була 10 кг, а після обіду — 14 кг. Скільки кілограмів важив обід ведмежати?

205. $8 + 5 \rightarrow \square\square - 4 \rightarrow \square + 5 \rightarrow \square\square - 4 \rightarrow \square\square - 2 \rightarrow \square$

Віднімання числа 5 із переходом через десяток

206. Обчисліть. Підкресліть найбільший від'ємник однією рисою, а найбільшу різницю — двома.

1. $8 + 5 = \square\square$

$10 - 4 = \square$

$11 - 3 = \square$

$4 + 6 = \square\square$

$13 - 4 = \square$

$10 - 5 = \square$

2. $8 + 4 = \square\square$

$13 - 3 = \square\square$

$6 + 5 = \square\square$

$7 + 5 = \square\square$

$11 - 4 = \square$

$8 - 1 = \square$

207.

$6 - 5 = 1$

$11 - 5 = 6$

$7 - 5 = 2$

$12 - 5 = \square$

$8 - 5 = 3$

$13 - 5 = \square$

$9 - 5 = 4$

$14 - 5 = \square$

$10 - 5 = 5$

208.

$6 + 4$

$9 + 4$

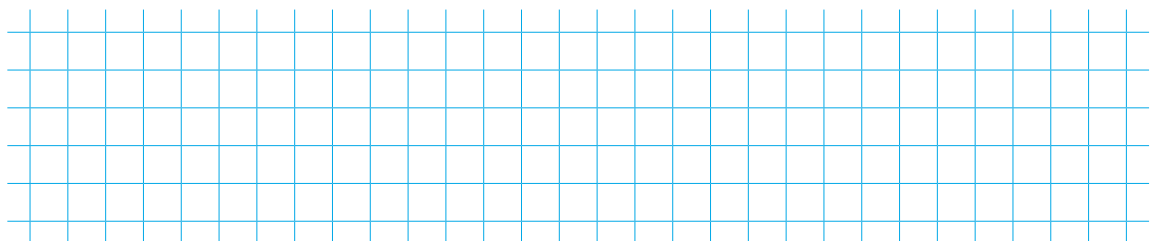
$10 + 4$

$8 + 3$

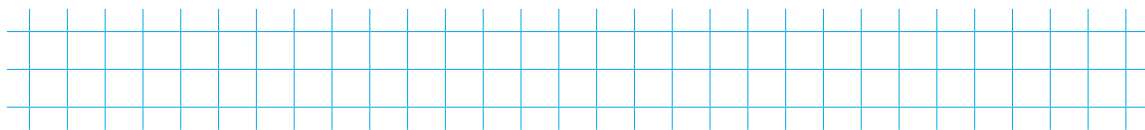
$14 - 5$

$11 - 5$

$13 - 5$

214. Накресли відрізок, на 5 см коротший від даного. Познач його літерами латинського алфавіту.

215. $12 - 5 = \square$
 $14 + 1 = \square\square$
 $11 - 5 = \square$
 $15 - 5 = \square\square$

$14 - 5 = \square$
 $7 + 5 = \square\square$
 $13 - 5 = \square$
 $6 + 5 = \square\square$

$8 + 5 = \square\square$
 $10 + 5 = \square\square$
 $9 + 5 = \square\square$
 $16 - 1 = \square\square$

216.

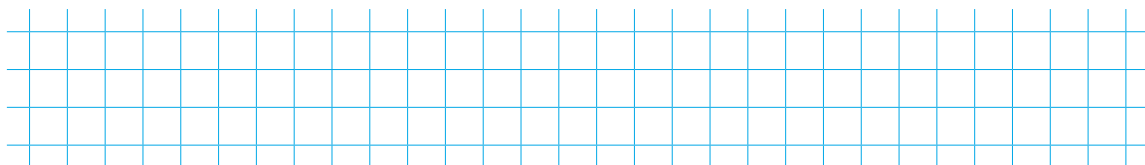
Було
12
м'ячів

5

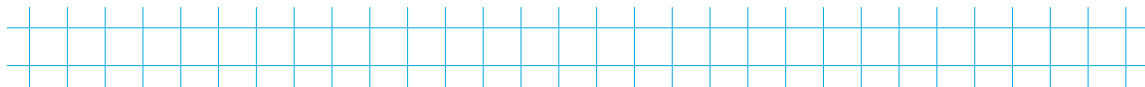
Решта —

Скільки ?

Додавання числа 6 із переходом через десяток

217. Знайди суму чисел 5 і 6, переставивши доданки місцями. Яке правило ти використаєш?

218. Знайди суми, додаючи числа частинами.

$6 + 6 = \square\square$

$6 + 4 + 2 = \square\square$

$6 + 7 = \square\square$

$6 + 4 + 3 = \square\square$

$6 + 8 = \square\square$

$6 + 4 + 4 = \square\square$

$6 + 9 = \square\square$

$6 + 4 + 5 = \square\square$

219.

$1 + 6 = 7$

$4 + 6 = 10$

$7 + 6 = \square\square$

$2 + 6 = 8$

$5 + 6 = \square\square$

$8 + 6 = \square\square$

$3 + 6 = 9$

$6 + 6 = \square\square$

$9 + 6 = \square\square$

220.

$3 + 6 \square 8 + 6$

$7 + 6 \square 8 + 5$

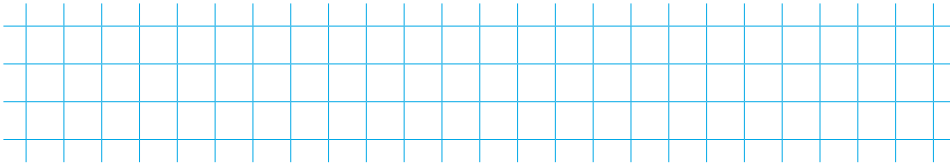
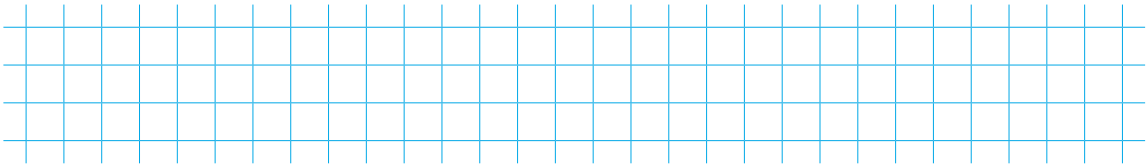

$6 + 6 \square 5 + 6$

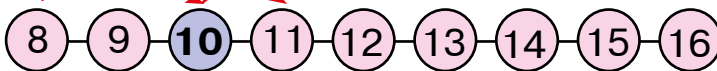
$13 - 5 \square 9 + 6$

$11 - 5 \square 11 + 5$

$16 - 1 \square 16 - 6$

221. Поблизу корабля пливло 14 дельфінів, а віддалік — на 5 менше. Скільки дельфінів пливло віддалік?**222.** Усно склади задачу на додавання числа 6 зі словами «було», «прилетіли», «стало». Запиши розв'язання та відповідь.**223.** Виконай додавання за допомогою числового ряду за поданим зразком.

1.

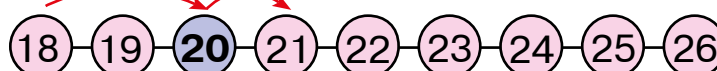
$8 + 3 = 8 + 2 + 1 = 11$

$8 + 5 = 8 + \square + \square = \square\square$

$8 + 4 = 8 + \square + \square = \square\square$

$8 + 6 = 8 + \square + \square = \square\square$

2.

$18 + 3 = 18 + 2 + 1 = 21$

$18 + 5 = 18 + \square + \square = \square\square$

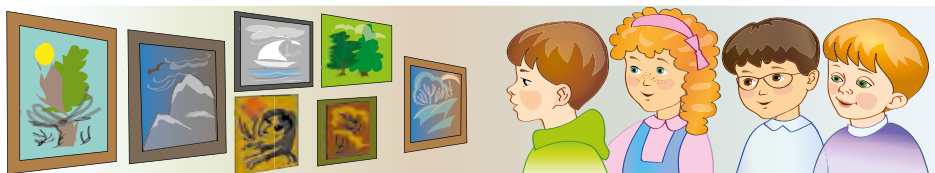
$18 + 4 = 18 + \square + \square = \square\square$

$18 + 6 = 18 + \square + \square = \square\square$

224. Невідоме число позначили літерою a . Що більше: $a + 2$, $a - 2$ чи $a + 5$? Підкресли цей вираз і поясни свій вибір.

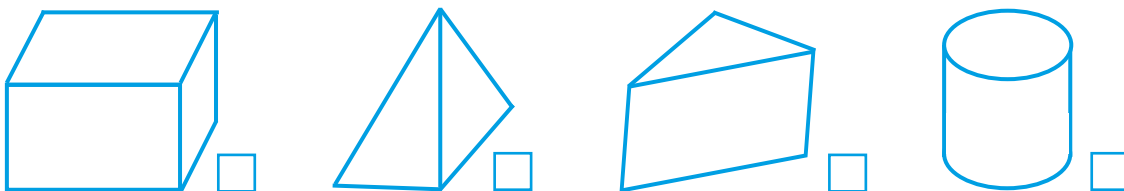

225. На фотовиставці «Моя Україна» було представлено 20 пейзажів і 30 портретів. На скільки більше портретів, ніж пейзажів, було на виставці?

Grid for writing the answer to question 225.

226. Познач (✓) фігуру, в якій усі сторони — чотирикутники.

227. Накресли пряму лінію. Познач на ній точки A і B , а також точку K , яка не лежить на цій прямій.

Grid for drawing a line and marking points for question 227.

228. Марійці заплели у коси 7 листочків, а Оксані — 6. Скільки всього листочків у косах дівчат?

Grid for writing the answer to question 228.

229. $8 + 4$ $6 + 6$

$11 + 2$ $6 + 7$

$13 - 5$ $6 + 8$

$7 + 6$ $8 + 5$

$11 - 4$ $12 - 5$

$11 - 5$ $8 - 2$

238. $14 - 5 \square 5 + 4$

$10 + 4 \square 9 + 6$

$7 + 4 \square 9 + 3$

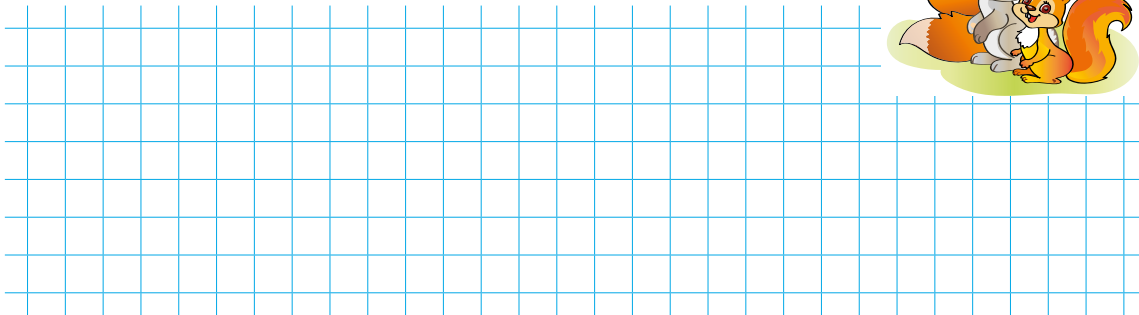

$6 + 6 \square 9 + 3$

$4 + 5 \square 15 - 5$

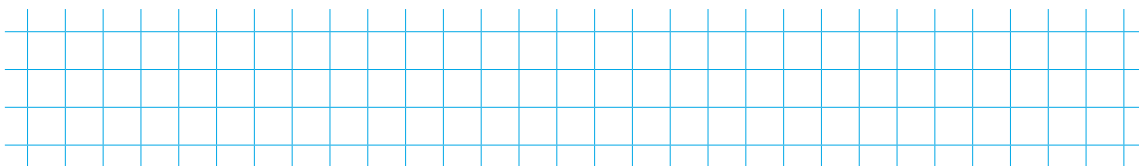
$7 + 3 \square 14 - 6$

239. Заець нижчий від лиса на 7 см, але вищий від білки на 6 см. На скільки сантиметрів білка нижча, ніж лис? Зобрази графічно.

240. Допиши пропущене слово і розв'яжи задачу.

Над клумбою літало 6 метеликів і 14 жуків. На скільки жуків, ніж метеликів, літало над клумбою?

241. Обчисли. Підкресли найменшу суму.

$5 + 6 = \square \square$

$11 - 6 = \square$

$10 + 3 = \square \square$

$7 + 5 = \square \square$

$10 + 4 = \square \square$

$10 - 3 = \square$

$14 - 6 = \square$

$13 - 6 = \square$

$8 + 6 = \square \square$

$13 - 4 = \square$

$15 - 6 = \square$

$9 + 5 = \square \square$

242.

Паслося

6

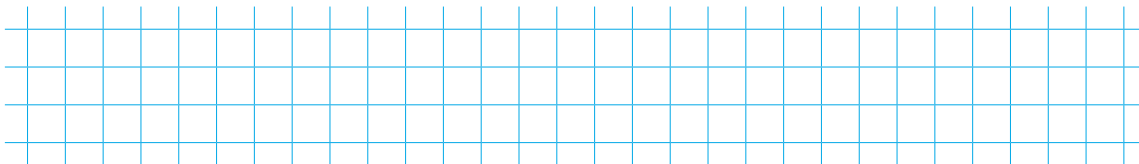
Прийшло

?

Стало

13

Додавання числа 7 із переходом через десяток

243. Обчисли, помінявши доданки місцями.

$1 + 7 = \square$

$3 + 7 = \square\square$

$5 + 7 = \square\square$

$2 + 7 = \square$

$4 + 7 = \square\square$

$6 + 7 = \square\square$

244.

$1 + 7 = 8$

$4 + 7 = \square\square$

$7 + 7 = \square\square$

$2 + 7 = 9$

$5 + 7 = \square\square$

$8 + 7 = \square\square$

$3 + 7 = 10$

$6 + 7 = \square\square$

$9 + 7 = \square\square$

245. Запиши й обчисли вирази.

1) Від суми чисел 7 і 4 відняти число 3.

2) Різницю чисел 11 і 4 збільшити на 7.

246.

Цвіло

8

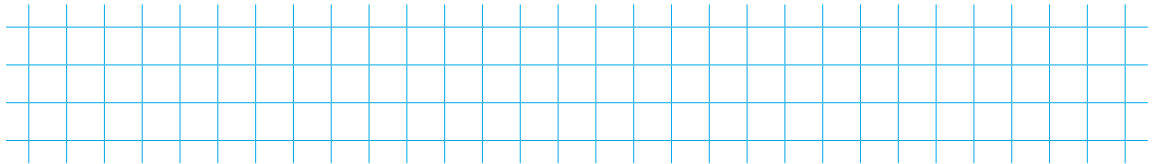
Посадили

7

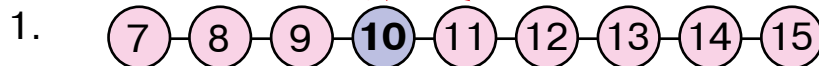

Стало

?

247. Виконай додавання за допомогою числового ряду за поданим зразком.

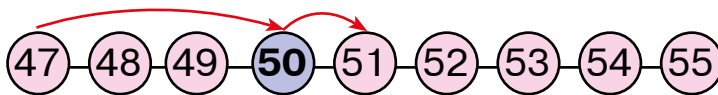
$7 + 4 = 7 + 3 + 1 = 11$

$7 + 6 = 7 + \square + \square = \square\square$

$7 + 5 = 7 + \square + \square = \square\square$

$7 + 7 = 7 + \square + \square = \square\square$

2.

$$47 + 4 = 47 + 3 + 1 = 51$$

$$47 + 6 = 47 + \square + \square = \square\square$$

$$47 + 5 = 47 + \square + \square = \square\square$$

$$47 + 7 = 47 + \square + \square = \square\square$$

248. Пригадай!

Доданок

Доданок

Сума

$$8 + 7 = 15$$

Від суми відними другий доданок. Що отримаєш?

249. $\square + 6 = 14$

$\square + 3 = 12$

$6 + \square = 11$

$6 + \square = 13$

$4 + \square = 13$

$\square + 10 = 12$

250. Серед цих виразів є два, які можна обчислити. Знайди їхні значення. Чому не можна знайти значення інших виразів?

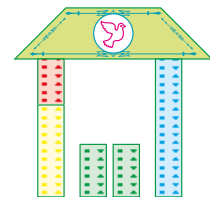
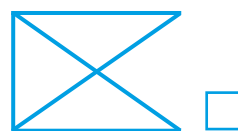
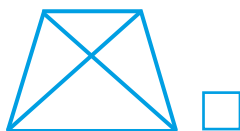
$4 + 7 = \square\square$

$9 + 6 = \square\square$

1 ябл. + 4 = \square

$9 - 11 = \square$

251. Скільки трикутників на кожному малюнку? Запиши.

252. Про висоту колон цієї споруди склали рівність:

$\mathbf{Ч} + \mathbf{Ж} = \mathbf{С}$. Чи буде правильною така рівність:

$\mathbf{Ч} + \mathbf{Ж} + \mathbf{3} = \mathbf{С} + \mathbf{3}$? Запиши.

253. Обчисли. Підкресли найбільшу суму.

$4 + 7 = \square\square$

$6 + 7 = \square\square$

$9 + 7 = \square\square$

$5 + 7 = \square\square$

$10 + 7 = \square\square$

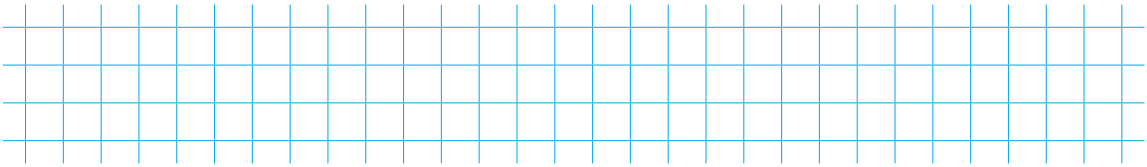
$8 + 5 = \square\square$

$8 + 7 = \square\square$

$3 + 7 = \square\square$

$9 + 3 = \square\square$

268. Знайди суми $8 + 8$ і $9 + 8$, додаючи число 8 частинами.

269.

$1 + 8 = 9$

$4 + 8 = \square\square$

$7 + 8 = \square\square$

$2 + 8 = 10$

$5 + 8 = \square\square$

$8 + 8 = \square\square$

$3 + 8 = 11$

$6 + 8 = \square\square$

$9 + 8 = \square\square$

270. $8 + 3 = \square\square$

$8 + 5 = \square\square$

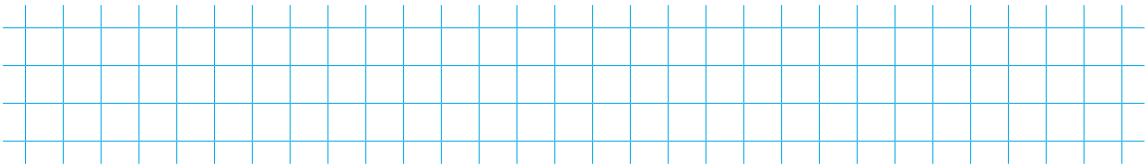
$6 + 8 - 4 = \square\square$

$7 + 8 = \square\square$

$8 + 4 = \square\square$

$9 + 8 - 10 = \square$

271. Котів дали 9 фрикадельок, а собаці — на 8 фрикадельок більше. Скільки фрикадельок отримав собака?

272. Завдання на вибір

1. Допиши такі числа, щоби рівності були правильними.

$8 + 3 = 7 + \square$

$\square\square - 7 = 10 - 2$

$13 - \square = 14 - 7$

$6 + 8 = \square + 5$

2. $8 + 6 \square 12$

$19 \square 10 + 8$

$7 + 8 \square 15$

$20 \square 8 + 8$

3. Знайди невідомі доданки, зменшувані та від'ємники.

$\square\square + 9 = 89$

$\square\square - 40 = 50$

$87 - \square\square = 26$

$15 - \square = 10$

$74 + \square = 78$

$\square\square - 32 = 42$

273. Запиши якомога більше двоцифрових чисел, використовуючи такі цифри: 8, 5, 1. (Цифри можна повторювати.)

Віднімання числа 8 із переходом через десяток

279. Обчисліть другий вираз кожної пари за допомогою першого виразу.

1. $3 + 8 = \square\square$

$11 - 8 = \square$

$4 + 8 = \square\square$

$12 - 8 = \square$

$5 + 8 = \square\square$

$13 - 8 = \square$

2. $6 + 8 = \square\square$

$14 - 8 = \square$

$7 + 8 = \square\square$

$15 - 8 = \square$

$9 + 8 = \square\square$

$17 - 8 = \square$

280.

$9 - 8 = 1$

$10 - 8 = 2$

$11 - 8 = 3$

$12 - 8 = \square$

$13 - 8 = \square$

$14 - 8 = \square$

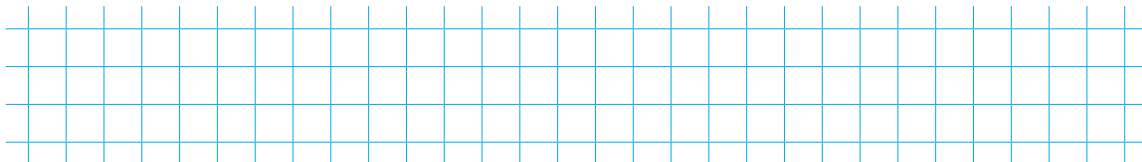
$15 - 8 = \square$

$16 - 8 = \square$

$17 - 8 = \square$

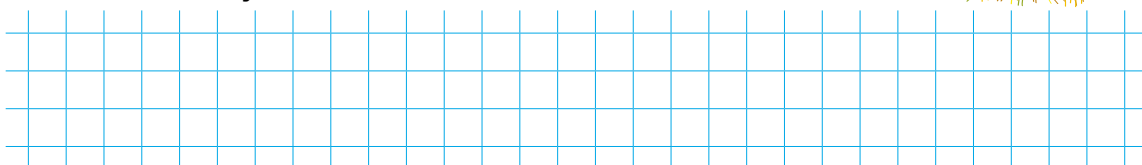

281. Накресли смужку завдовжки 13 см і зафарбуй у ній 8 см. Вимірй довжину решти смужки.

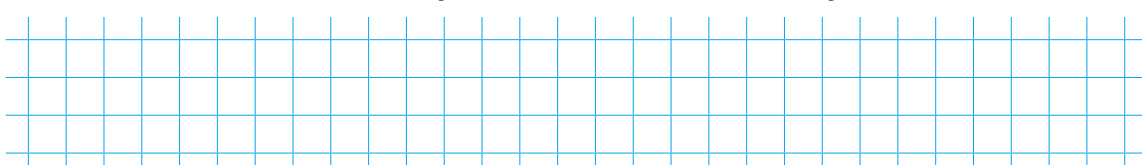

282. Розв'яжи і порівняй задачі.

1) Квочка висиджувала 13 яєць. Із них уже вилупилося 8 курчат. Скільки ще курчат невдовзі з'явиться у квочки?

2) У квочки з'явилося 8 курчат. Під нею залишилося ще 5 яєць. Скільки яєць висиджувала квочка спочатку?

283. Завдання на вибір

$8 + 5 \square 13$

$11 - 8 \square 8 - 3$

$12 + 4 \square 15$

$5 + 3 \square 5 + 4$

$10 + 2 \square 10 - 2$

$16 - 8 \square 14$

$2. 16 - 8 \rightarrow \square + 7 \rightarrow \square - 6 \rightarrow \square + 8 \rightarrow \square - 1 \rightarrow \square$

3. Постав знаки дій (+, -), щоби рівності були правильними.

$4 \square 8 = 12$

$16 \square 8 = 8$

$8 \square 5 = 13$

$17 \square 8 = 9$

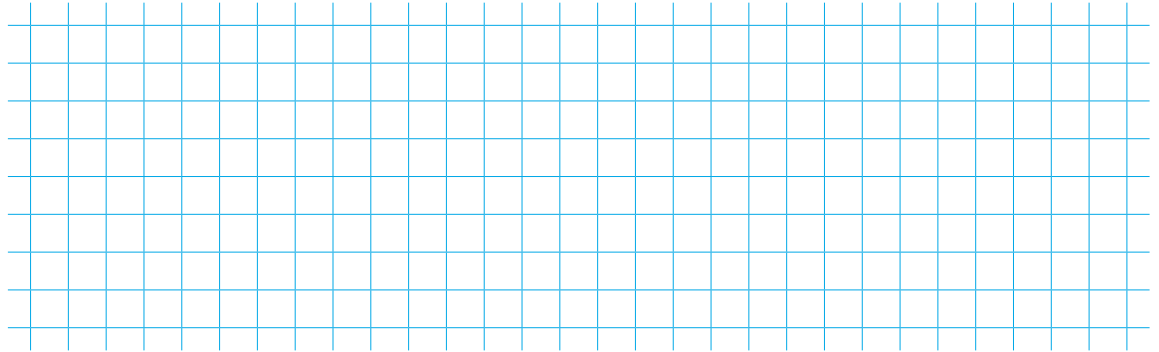
$8 \square 8 = 0$

$11 \square 8 = 19$

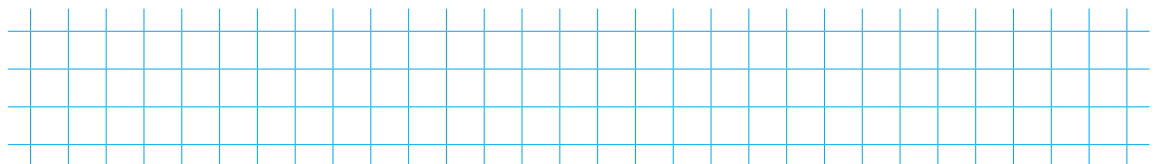
284. Постав таке запитання, щоб задачу можна було розв'язати дією додавання.

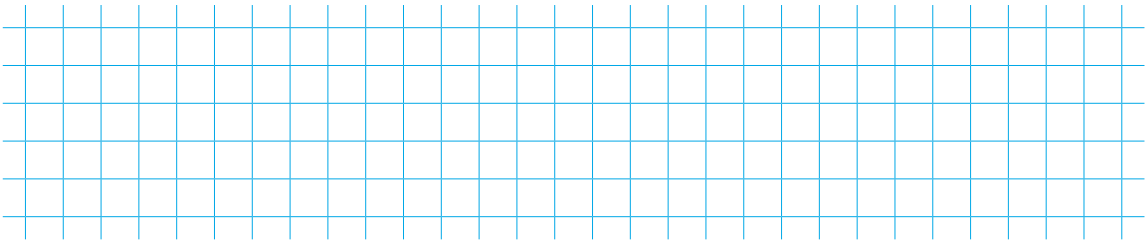
Оксана знайшла 4 гриби, а Ігор — 8.

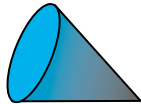
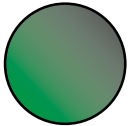
285. Оля із братиком принесли у Вінницький центр допомоги біженцям свої настільні ігри. Одного дня з Олею грало 9 дітей, а з її братиком — на 8 дітей більше. Скільки дітей грало цього дня з Олиним братиком?

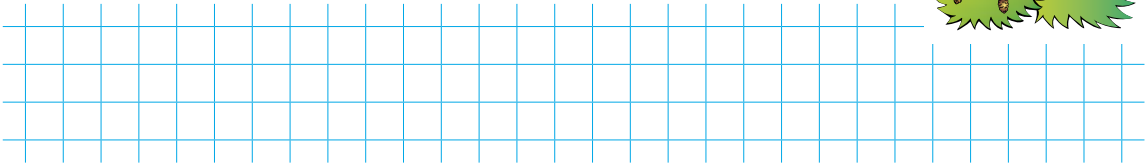
286. Накресли відрізки завдовжки 5 см і 8 см. Знайди їхню загальну довжину.

287. Кулю можна котити і прямо, і по колу, і взагалі — як завгодно. Яку ще фігуру можна котити прямо, а яку — по колу? Запиши.

288. На одній ялинці 14 шишок, а на другій — на 8 шишок менше. Скільки шишок на другій ялинці?

289.

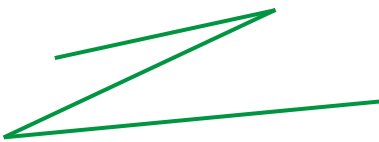

a	13	15	19	17	14	16	10	8
$a - 8$	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

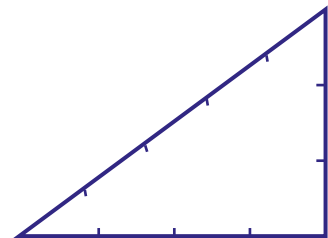

Периметр многокутника

290. Із відрізків ламаної накреслили трикутник. Прокоментуй, як знайшли довжину ламаної.

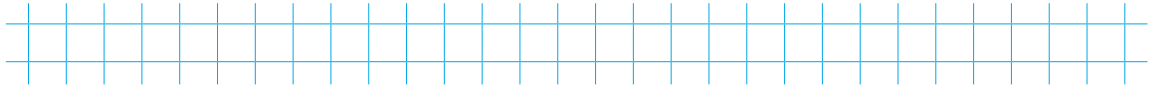
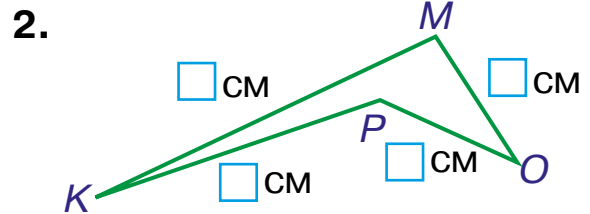
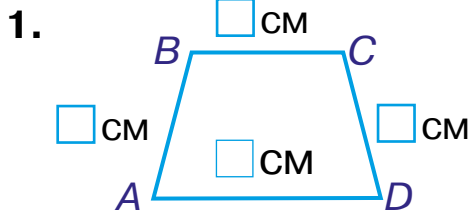

$$3 + 4 + 5 = 12 \text{ (см)}$$

Довжина ламаної 12 см.

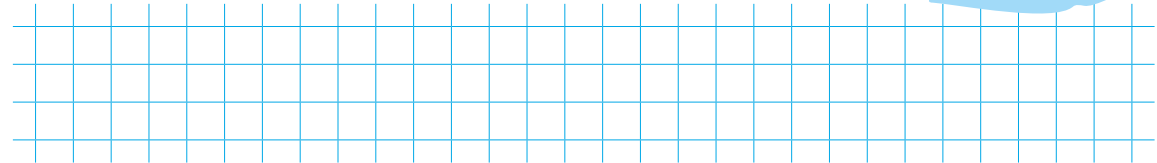
291. Виміряйте довжини сторін чотирикутників. Знайдіть суму довжин сторін.

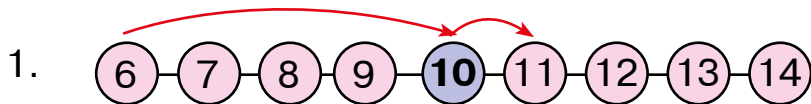
Периметр многокутника —
це сума довжин його сторін.

292. На озері плавало 15 лебедів. Коли декілька лебедів полетіло, то на озері залишилося 8 лебедів. Скільки лебедів полетіло?

293. $7 + 6 \rightarrow \square\square - 8 \rightarrow \square + 6 \rightarrow \square\square - 8 \rightarrow \square + 4 \rightarrow \square$

294. Виконай додавання за допомогою числового ряду за поданим зразком.

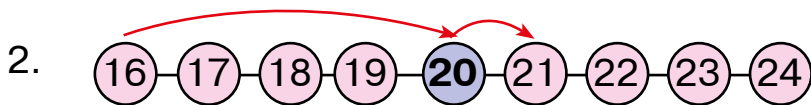

$6 + 5 = 6 + 4 + 1 = 11$

$6 + 7 = 6 + \square + \square = \square\square$

$6 + 6 = 6 + \square + \square = \square\square$

$6 + 8 = 6 + \square + \square = \square\square$

$16 + 5 = 16 + 4 + 1 = 21$

$16 + 7 = 16 + \square + \square = \square\square$

$16 + 6 = 16 + \square + \square = \square\square$

$16 + 8 = 16 + \square + \square = \square\square$

295. Обчисліть. Підкресліть найбільшу суму однією рисою, а найменшу різницю — двома.

1. $5 + 7 = \square\square$

$8 - 6 = \square$

$4 + 8 = \square\square$

$16 - 8 = \square$

$8 + 6 = \square\square$

$17 - 8 = \square$

2. $6 + 7 = \square\square$

$7 - 6 = \square$

$6 + 6 = \square\square$

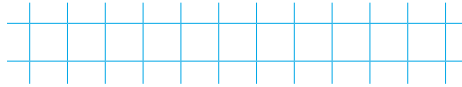
$15 - 6 = \square$

$12 - 5 = \square$

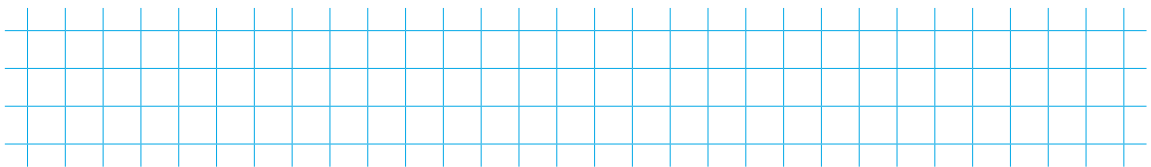
$9 + 8 = \square\square$

296. Які числа можна вписати у «віконечко», щоб нерівність була правильною?

$8 < 12 - \square$

297. Під час тривоги в укритті перебувало 46 людей. Двадцять із них були дорослі. Скільки дітей перебувало в укритті?

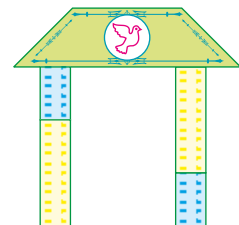
298. Про висоту колон цієї споруди склали рівність:

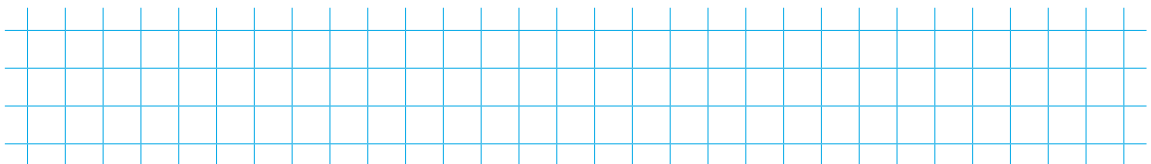
$\mathbf{Ж + С = С + Ж.}$

Чи буде правильною така рівність:

$\mathbf{Ж + Ж = С + С?}$

299. Додай число 8 до чисел: 6, 8, 9, 1, 10, 0. Запиши рівності.

300.

Було

12

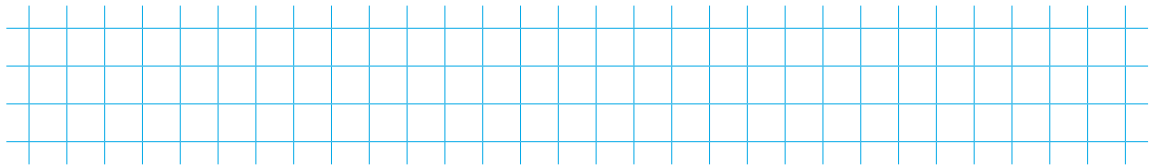
Приїхав

ще 1

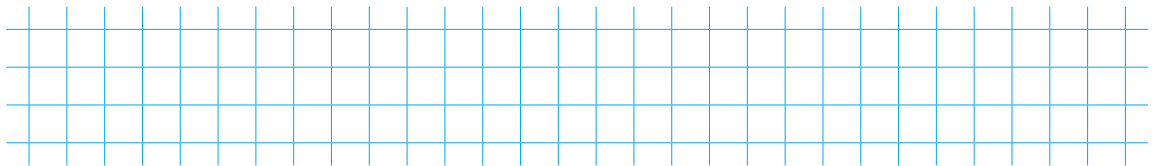
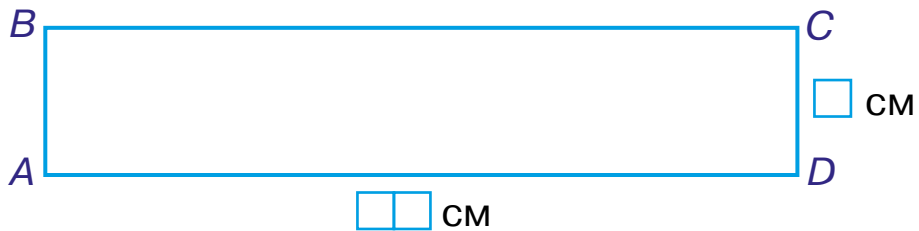
Від'їхали

3

Залишилося

?

301. Вимірй і запиши довжини сторін чотирикутника $ABCD$. Знайди його периметр.

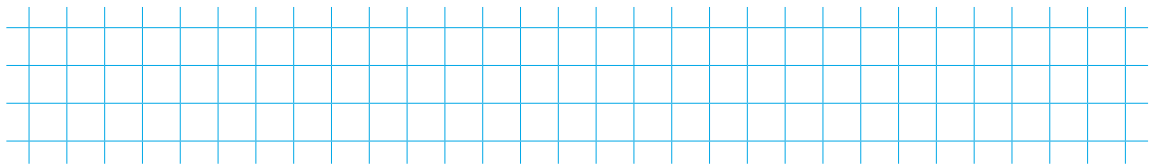

Додавання числа 9 із переходом через десяток

302. Обчисли вирази, переставляючи місцями доданки.

$$\begin{array}{cccc}
 2 + 9 = \boxed{} & 4 + 9 = \boxed{} & 6 + 9 = \boxed{} & 8 + 9 = \boxed{} \\
 3 + 9 = \boxed{} & 5 + 9 = \boxed{} & 7 + 9 = \boxed{} &
 \end{array}$$

303. Знайди суму $9 + 9$, додаючи число 9 частинами.

304.

$1 + 9 = 10$

$4 + 9 = \square \square$

$7 + 9 = \square \square$

$2 + 9 = 11$

$5 + 9 = \square \square$

$8 + 9 = \square \square$

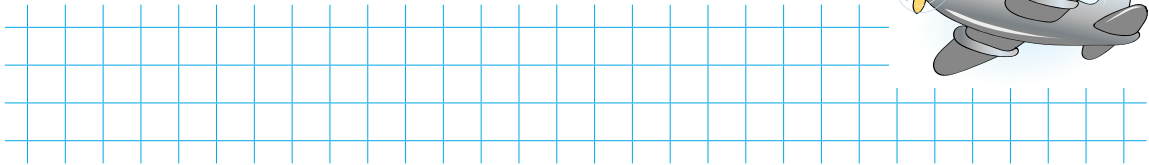
$3 + 9 = 12$

$6 + 9 = \square \square$

$9 + 9 = \square \square$

305. У літаку летять 8 звірят і 9 птахів. Скільки всього тварин летить у літаку?

306. $5 + 9 \square 8 + 6$

$14 - 8 \square 15 - 7$

$5 + 5 \square 9 + 1$

$12 - 3 \square 15 - 6$

$8 + 9 \square 9 + 9$

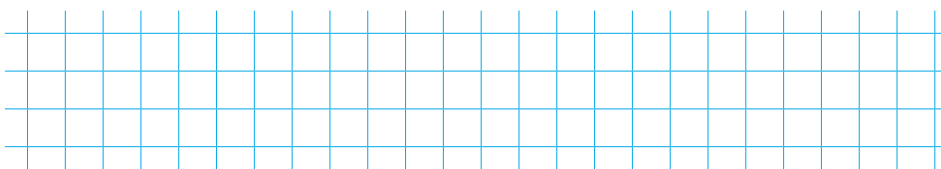
$7 + 8 \square 6 + 9$

307. Запиши й обчисли вирази.

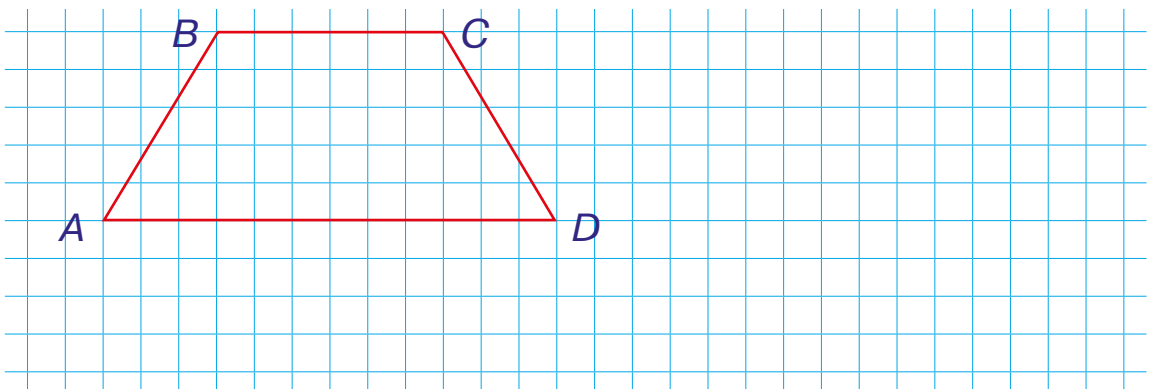
1) Від числа 14 відняти число 6.

2) До числа 7 додати число 9.

308. Клоун розсмішив 8 дівчаток, а хлопчиків — на 9 більше. Скільки хлопчиків розсмішив клоун?

309. Три сторони чотирикутника $ABCD$ однакові за довжиною. Не вимірюючи лінійкою, знайди периметр цього чотирикутника.

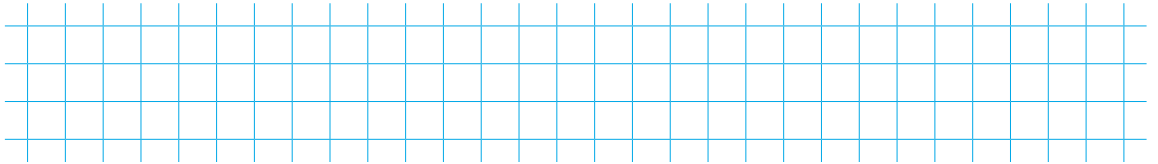
310. 1 дм 8 см = см

1 дм 1 см = см

19 см = дм см

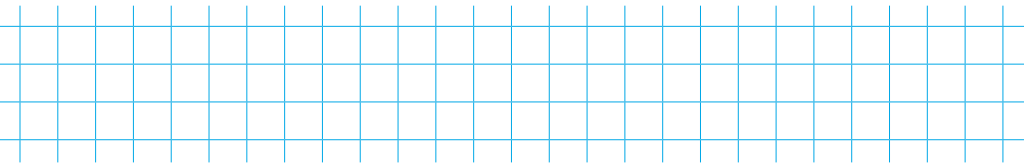
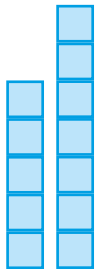
20 см = дм

311. У модульному містечку було 48 будинків. Двадцять будинків утеплють та під'єднають до електрики. Скільки будинків потрібно ще утеплити й електрифікувати?

312. $9 + 7 \rightarrow$ $- 8 \rightarrow$ $+ 6 \rightarrow$ $- 8 \rightarrow$ $+ 3 \rightarrow$

313. Одну вежу склали із п'яти кубиків, а другу — із семи. Кубики переклали так, щоб вежі стали однакові. Скільки кубиків тепер у кожній вежі?

314. Запиши й обчисли вирази.

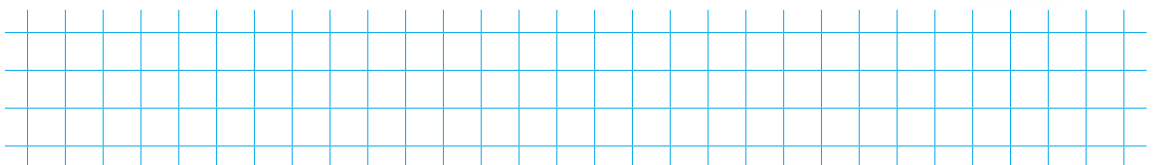
1) Знайти суму чисел 8 і 9.

2) Знайти різницю чисел 15 і 8.

315. Півник з'їв 5 зерняток, а курочка — решту 9.

Скільки зерняток було в них спочатку?

Віднімання числа 9 із переходом через десяток

316. Обчисліть другий вираз кожної пари за допомогою першого виразу.

1. $2 + 9 = \square\square$

$11 - 9 = \square$

$3 + 9 = \square\square$

$12 - 9 = \square$

$4 + 9 = \square\square$

$13 - 9 = \square$

2. $6 + 9 = \square\square$

$15 - 9 = \square$

$7 + 9 = \square\square$

$16 - 9 = \square$

$8 + 9 = \square\square$

$17 - 9 = \square$

317.

$10 - 9 = 1$

$11 - 9 = 2$

$12 - 9 = 3$

$13 - 9 = \square$

$14 - 9 = \square$

$15 - 9 = \square$

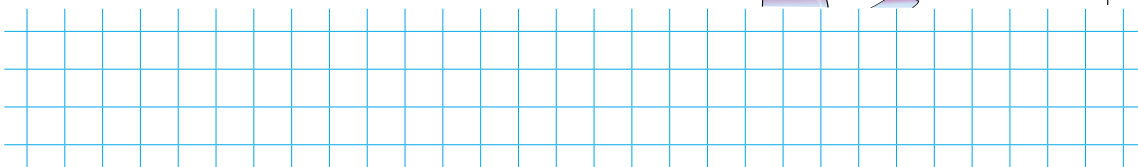
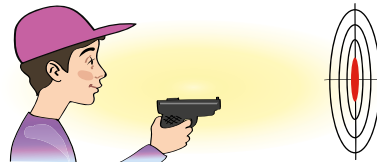
$16 - 9 = \square$

$17 - 9 = \square$

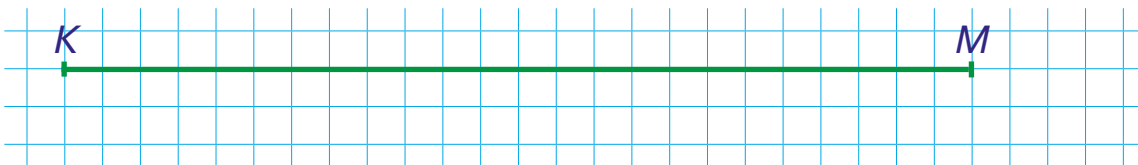
$18 - 9 = \square$

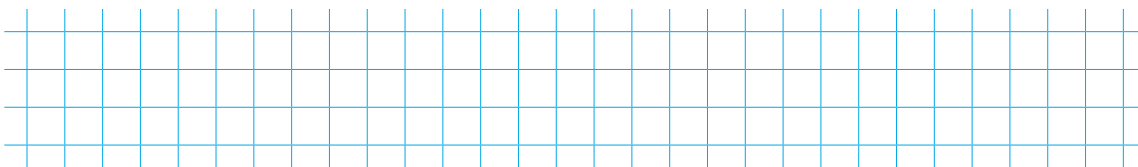
318. Стрелець у тирі зробив 16 пострілів і влучив 9 разів. Скільки разів стрелець не влучив?

319. Накресли відрізок, на 9 см коротший від даного.

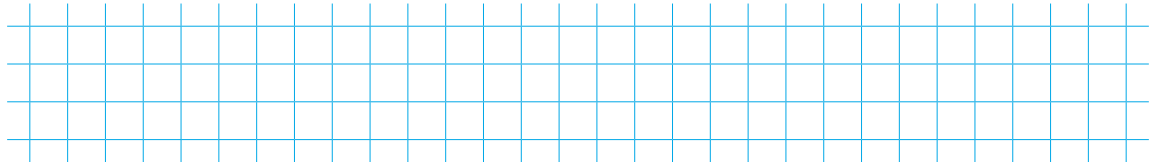
320. Коли Андрій прочитав декілька сторінок книжки, йому залишилося прочитати ще 8 сторінок. Скільки сторінок у книжці? Чи можна розв'язати цю задачу? Яких даних не вистачає? Доповни умову і розв'яжи задачу.

321.

a	10	15	19	17	14	9	12
$a - 9$	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

322. Павича сфотографували 12 разів зі складеним хвостом, а з розпущеним — на 9 разів менше. Скільки разів сфотографували павича з розпущеним хвостом?

323. Серед цих виразів є два, які можна обчислити. Знайди їхні значення. Поясни, чому не можна обчислити два інші вирази.

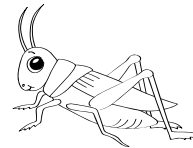
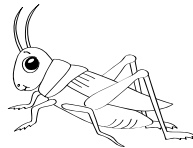
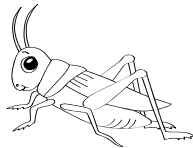
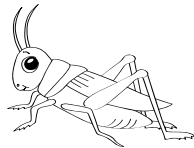
1 грн – 20 коп. =

1 грн – 10 дм =

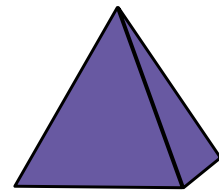
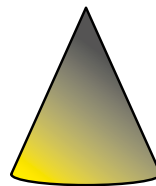
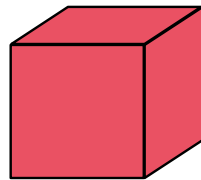
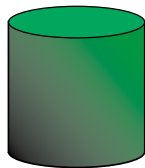
1 кг – 1 грн =

1 м – 70 см =

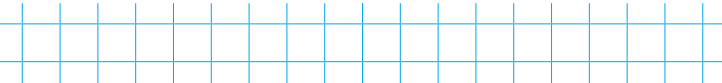
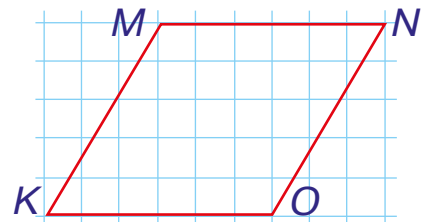
324.

325. Обведи фігури, які можна покотити, якщо покласти їх на бік.

326. Усі сторони чотирикутника $KMNO$ однакові за довжиною. Знайди периметр чотирикутника. Чи можна це зробити, не маючи лінійки?

327. $5 + 9 - 4 =$

$8 + 9 - 7 =$

$16 - 9 + 0 =$

$9 + 9 - 10 =$

$7 + 9 - 1 =$

$17 - 9 + 1 =$

328.

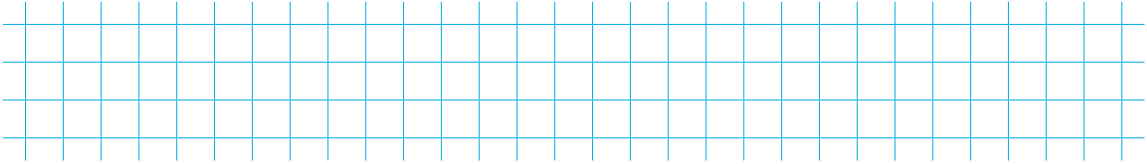
12

На 9 менше

?

Задачі на дві дії

329. Прочитай задачу. Ознайомся зі схемою та планом її розв'язування. Прокоментуй розв'язання задачі на дві дії.

Петрик мав 6 синіх машинок, а червоних — на 4 більше. Скільки всього машинок було в Петрика?

6

На 4 більше

?

6

Усього машинок
?

План розв'язування

- 1) Скільки червоних машинок мав Петрик?
- 2) Скільки всього машинок було у Петрика?

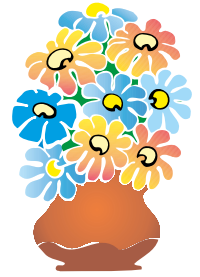
Розв'язання

$$1) 6 + 4 = 10 (\text{м.}) - \text{червоних};$$

$$2) 6 + 10 = 16 (\text{м.})$$

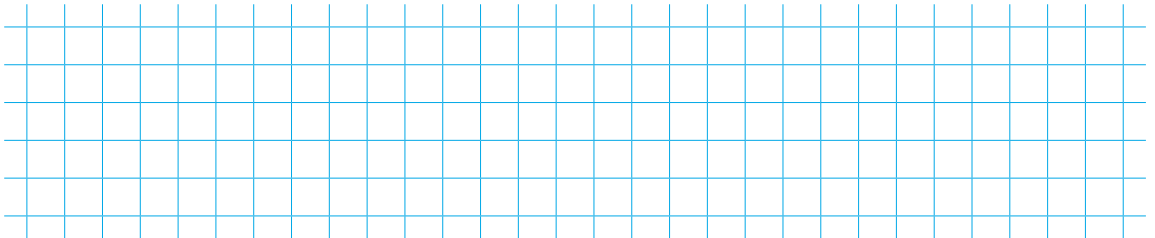
Відповідь: у Петрика було всього 16 машинок.

330. На клумбі розцвіло 8 синіх квіток і 7 жовтих. Дев'ять квіток узяли на букет. Скільки квіток залишилося на клумбі?

План розв'язування

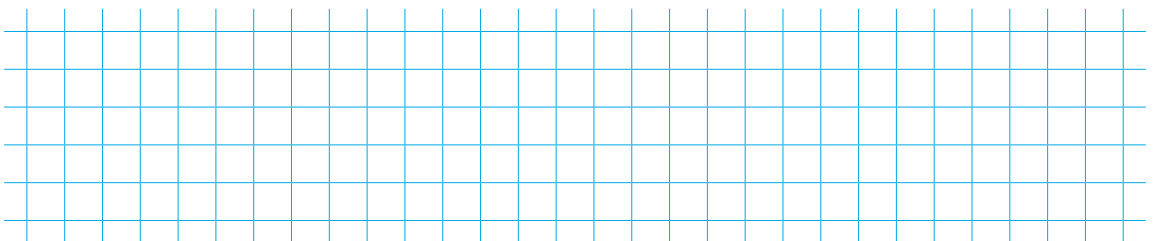
- 1) Скільки квіток розцвіло на клумбі?
- 2) Скільки квіток залишилося на клумбі?

331.

$14 + 1$	$15 - 5$	$13 - 4$	$3 + 2$	$11 - 8$
$4 + 4$	$9 + 2$	$10 + 3$	$8 + 6$	$5 - 1$

332. Виконай додавання за допомогою числового ряду за поданим зразком.

1. $5 \quad 6 \quad 7 \quad 8 \quad 9 \quad 10 \quad 11 \quad 12 \quad 13 \quad 14$

$$5 + 6 = 5 + 5 + 1 = 11$$

$$5 + 7 = 5 + \square + \square = \square\square$$

$$5 + 8 = 5 + \square + \square = \square\square$$

$$5 + 9 = 5 + \square + \square = \square\square$$

2. $55 \quad 56 \quad 57 \quad 58 \quad 59 \quad 60 \quad 61 \quad 62 \quad 63 \quad 64$

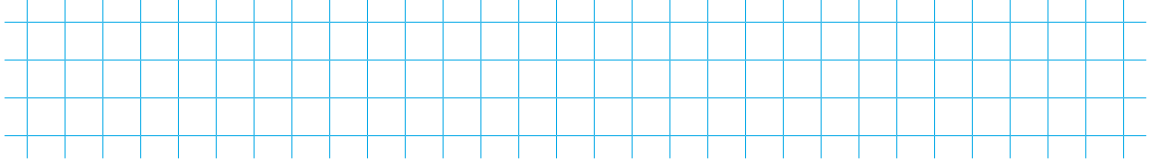
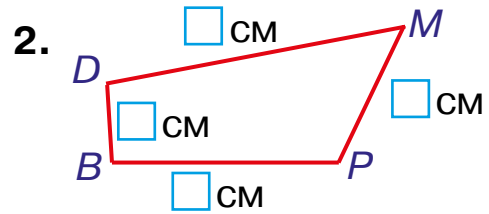
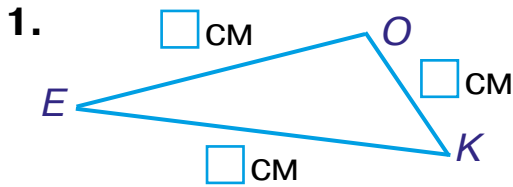
$$55 + 6 = 55 + 5 + 1 = 61$$

$$55 + 7 = 55 + \square + \square = \square\square$$

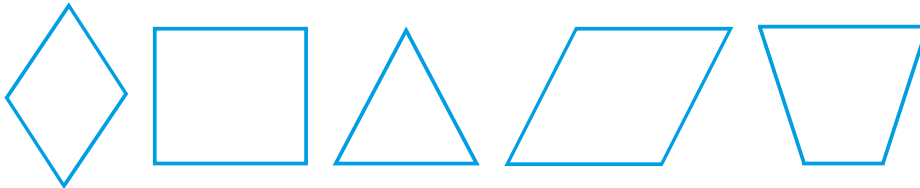
$$55 + 8 = 55 + \square + \square = \square\square$$

$$55 + 9 = 55 + \square + \square = \square\square$$

333. Знайдіть периметри цих фігур.

334. Зафарбуй «зайву» фігуру.

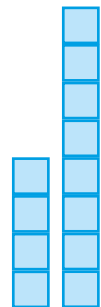

335. $5 + 9 \square 8 + 6$
 $12 - 6 \square 15 - 8$
 $6 + 9 \square 7 + 7$

$14 - 8 \square 15 - 7$
 $7 + 9 \square 8 + 8$
 $4 + 8 \square 9 + 3$

336. Одну вежу склали із чотирьох кубиків, а другу — із восьми. Кубики переклали так, щоб вежі стали однакові. Скільки кубиків тепер у кожній вежі?

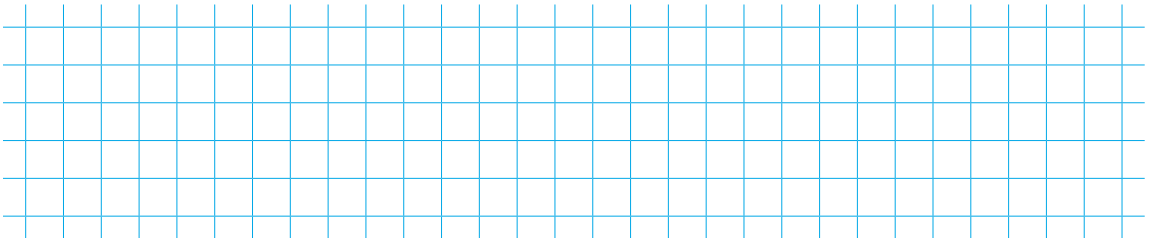

337. На дошці було 5 чорних і 6 білих шашок. Кіт скинув 4 шашки. Скільки шашок залишилося на дошці?

План розв'язування

- 1) Скільки всього шашок було на дошці?
- 2) Скільки шашок залишилося?

338. $5 + 7 \rightarrow \square + 1 \rightarrow \square - 9 \rightarrow \square + 8 \rightarrow \square - 7 \rightarrow \square$

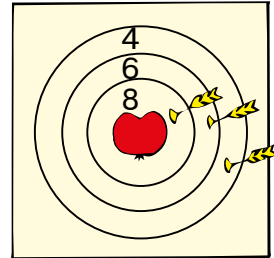
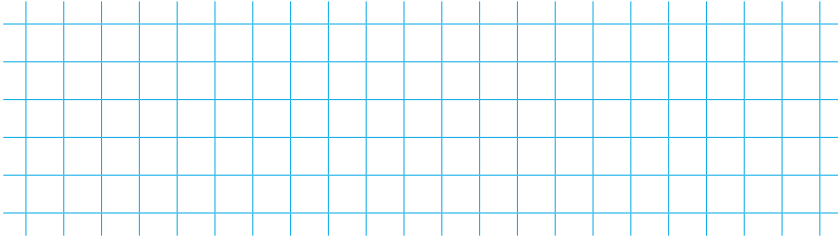

342.

Число	8	10	10	15	9	7	8
Число	7	9	10	1	6	5	4
1. Сума	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2. Різниця	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

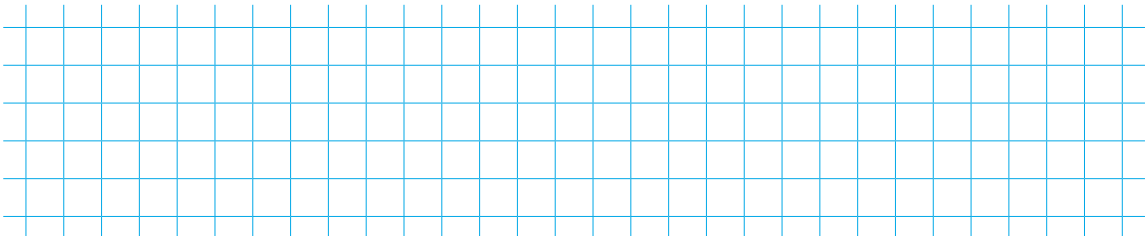
343. Склади за малюнком задачу на дві дії та розв'яжи її.

344.

$5 + 8$ $4 + 7$ $13 - 6$ $10 - 5$
 $8 + 8$ $11 - 3$ $16 - 6$ $7 - 3$

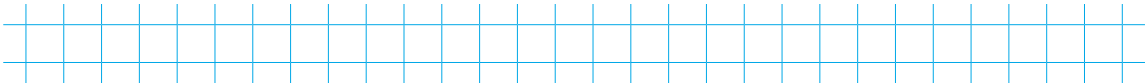

345. Порівняй величини у випадках, де це можливо зробити.

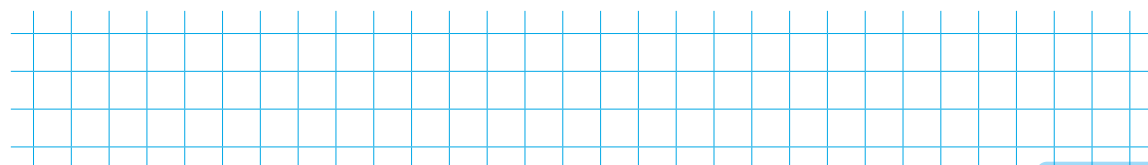
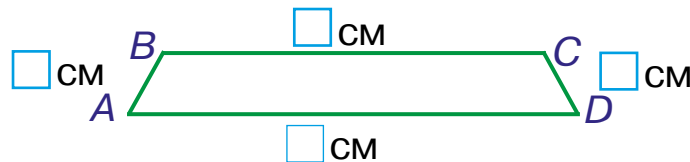

13 см 22 см 38 м 64 м 84 л 84 л
 45 см 45 кг 26 кг 35 кг 95 см 85 кг

346. Серед чисел 2, 5, 10, 7, 6 вибери й запиши два числа, сума яких найбільша; різниця яких найбільша.

347. Знайди периметр чотирикутника $ABCD$.

348. Знайди, які числа пропущено, та впиши їх.

$16 - \square = 8$

$9 + \square = 16$

$12 - \square = 5$

$\square + 2 = 11$

$14 - \square = 7$

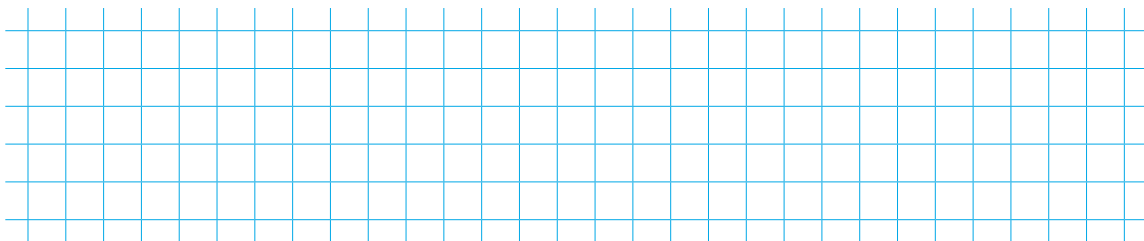
$7 + \square = 13$

349. Зранку в кіоску було 4 ящики апельсинів. Після обіду завезли 7 ящиків яблук і 3 ящики лимонів. Скільки всього ящиків із фруктами стало в кіоску?

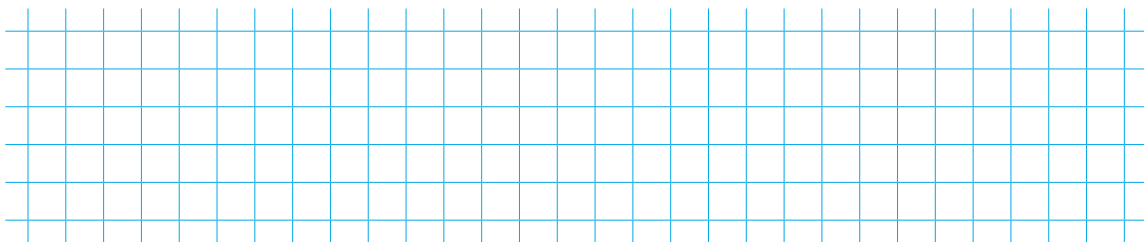
Перший спосіб

- 1) Скільки ящиків із фруктами завезли в кіоск?
- 2) Скільки всього ящиків із фруктами стало в кіоску?

Другий спосіб

- 1) Скільки ящиків з апельсинами і яблуками стало в кіоску?
- 2) Скільки всього ящиків із фруктами стало в кіоску?

Числові вирази

350. Пригадай, який запис називають виразом; рівністю. Як можна прочитати вирази, рівності різними способами?

Використовуючи числа 13, 7 і 4, склади і запиши числові вирази, значення яких дорівнює 16.

351. Випиши вирази зі значенням 13.

$7 + 6$

$8 + 5$

$9 + 5$

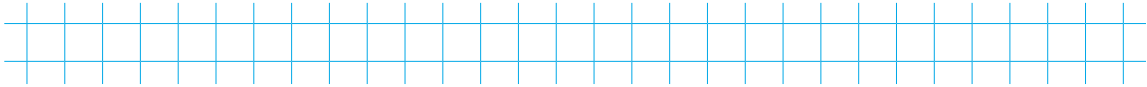
$6 + 6$

$4 + 8$

$13 + 0$

$13 - 1$

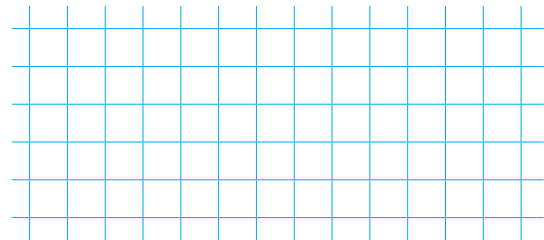
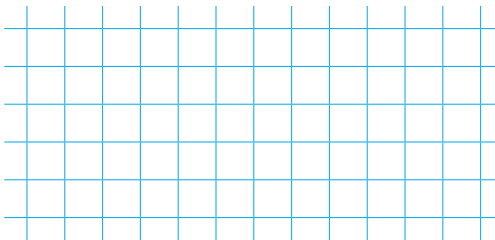
$9 + 3$

352. Із поданих чисел склади й запиши усі можливі рівності.

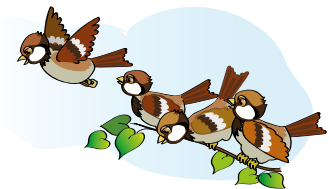
30 40 70

90 40 50

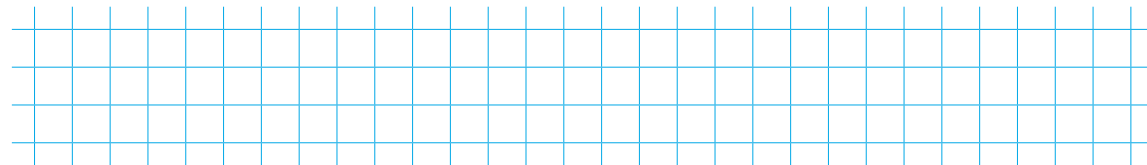

353. Доповни умову і розв'яжи задачу за поданим виразом.

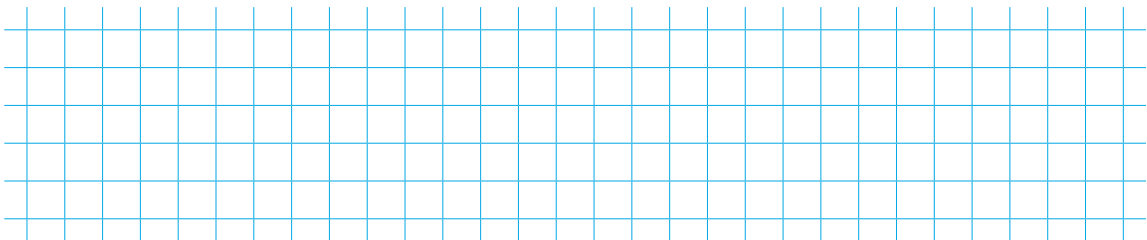
На гілці сиділо 8 пташок. Спочатку до них 3 пташки, а потім 2 пташки. Скільки пташок стало на гілці?

$8 + 3 + 2$

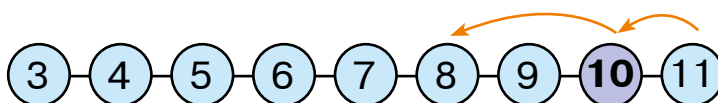
354. Одного дня бабуся Ганна спекла 30 пиріжків, а наступного дня — на 20 пиріжків більше. Скільки пиріжків спекла бабуся Ганна за два дні?

355. Виконай віднімання за допомогою числового ряду за поданим зразком.

1.

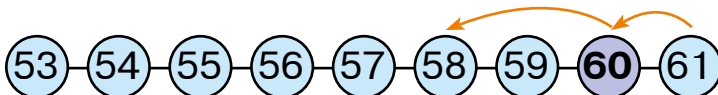
$$11 - 3 = 11 - 1 - 2 = 8$$

$$11 - 4 = 11 - \square - \square = \square$$

$$11 - 5 = 11 - \square - \square = \square$$

$$11 - 6 = 11 - \square - \square = \square$$

2.

$$61 - 3 = 61 - 1 - 2 = 58$$

$$61 - 4 = 61 - \square - \square = \square$$

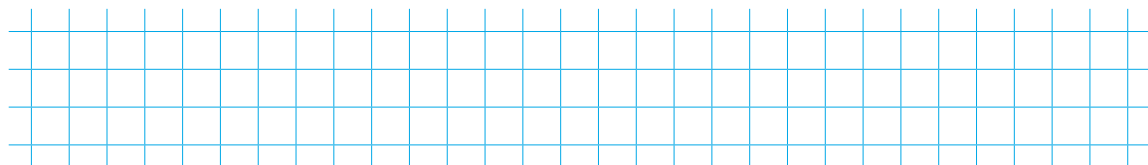
$$61 - 5 = 61 - \square - \square = \square$$

$$61 - 6 = 61 - \square - \square = \square$$

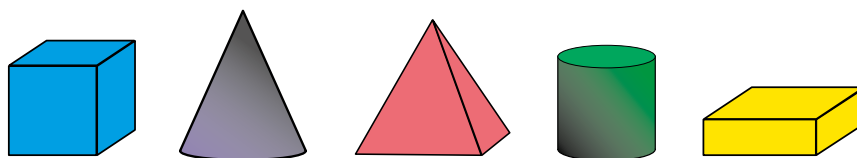
356. Розв'яжи задачу, склавши вираз.

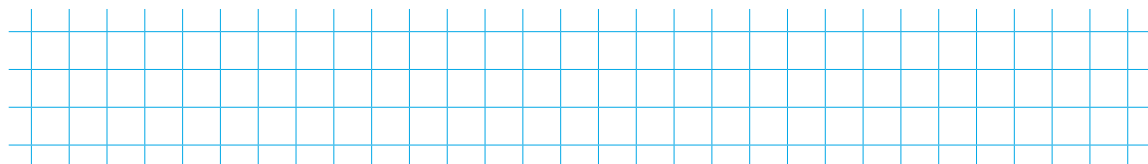
Усього
кактусів
?

357. Які з цих фігур можна перевернути догори дном і вони залишаться стояти? Обведи.

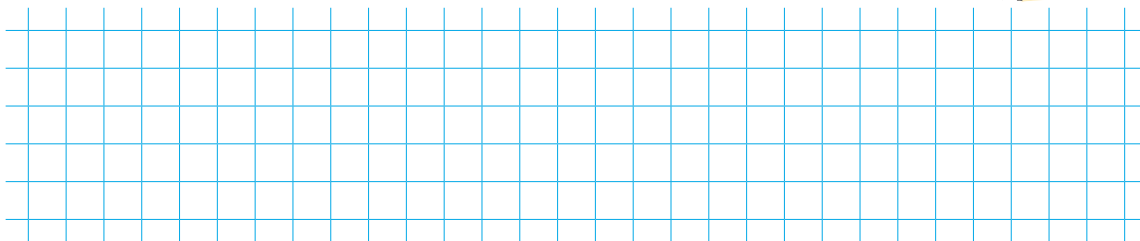
358. Знайди периметр трикутника, довжини сторін якого 3 см, 4 см, 5 см.

359. $2 + 9 \square 13 - 1$ $15 - 5 \square 17 - 8$ $6 + 9 \square 8 + 5$
 $16 - 8 \square 14 - 6$ $18 + 1 \square 20 - 1$ $4 + 9 \square 5 + 6$

360. $4 + 8 = \square \square$ $16 - 8 = \square$ $12 + 1 = \square \square$
 $7 + 9 = \square \square$ $15 - 9 = \square$ $12 - 8 = \square$
 $18 - 9 = \square$ $15 - 1 = \square \square$ $14 - 7 = \square$

361. У зоопарку було 4 тигри, 5 левів, а леопардів стільки, скільки левів і тигрів разом. Скільки всього великих хижих кішок було в зоопарку?

Узагальнена таблиця додавання та віднімання одноцифрових чисел

362. Досліди, як за допомогою таблиці виконали дії.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
5 + 3 = 8	6	7	8	9	10	11	12	13	14
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
17 - 8 = 9	9	10	11	12	13	14	15	16	17
17 - 9 = 8	10	11	12	13	14	15	16	17	18

363. Знайдіть значення виразів за допомогою таблиці.

1. $7 + 8 = \square\square$

$15 - 6 = \square$

$8 + 9 = \square\square$

$14 - 6 = \square$

$12 - 7 = \square$

$6 + 8 = \square\square$

2. $4 + 9 = \square\square$

$16 - 7 = \square$

$7 + 9 = \square\square$

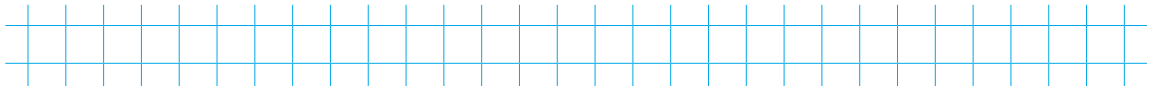
$14 - 5 = \square$

$13 - 4 = \square$

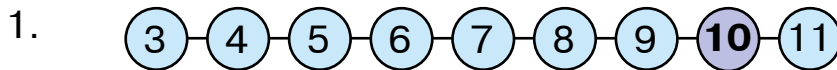
$6 + 7 = \square\square$

364. Поясни, чому в таблиці тільки раз трапляються числа 2 і 18, а число 10 є в багатьох клітинках.

365. За допомогою таблиці обчисли вирази $5 + 8$ і $8 + 5$. Порівняй результати.

366. Виконай віднімання за допомогою числового ряду за поданим зразком.

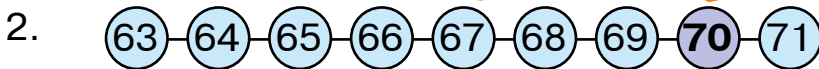

$11 - 4 = 11 - 1 - 3 = 7$

$11 - 5 = 11 - \square - \square = \square$

$11 - 6 = 11 - \square - \square = \square$

$11 - 7 = 11 - \square - \square = \square$

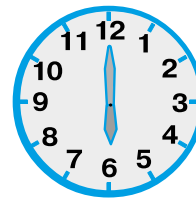
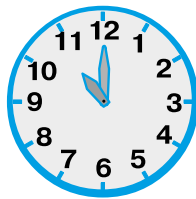
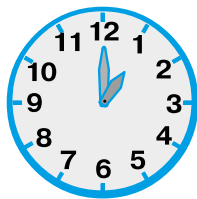
$71 - 4 = 71 - 1 - 3 = 67$

$71 - 5 = 71 - \square - \square = \square\square$

$71 - 6 = 71 - \square - \square = \square\square$

$71 - 7 = 71 - \square - \square = \square\square$

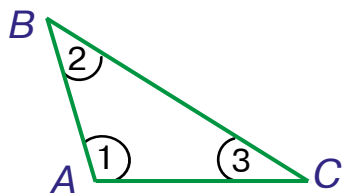
367. Запиши, котру годину показує кожний годинник.

380. 20 см 2 дм 5 см
45 см 5 дм

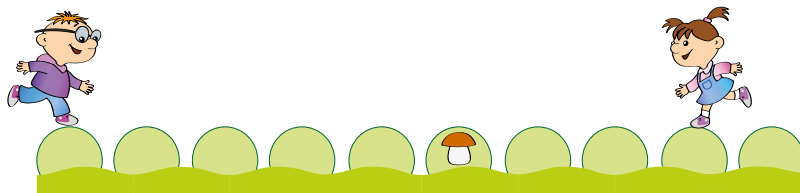
54 см 45 см
80 см 8 дм

381. Поміркуй! Скільки в трикутнику кутів? Вершин? Сторін?

AB, BC, AC — сторони трикутника
 A, B, C — вершини трикутника
1 — кут BAC , 2 — кут ABC ,
3 — кут BCA

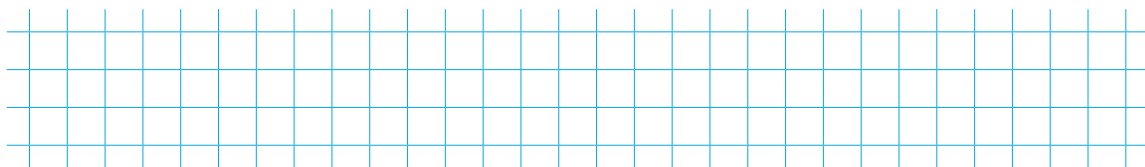
382. Кому потрібно зробити більше кроків до грибочка: Оленці чи Олегові? Обведи відповідне зображення.

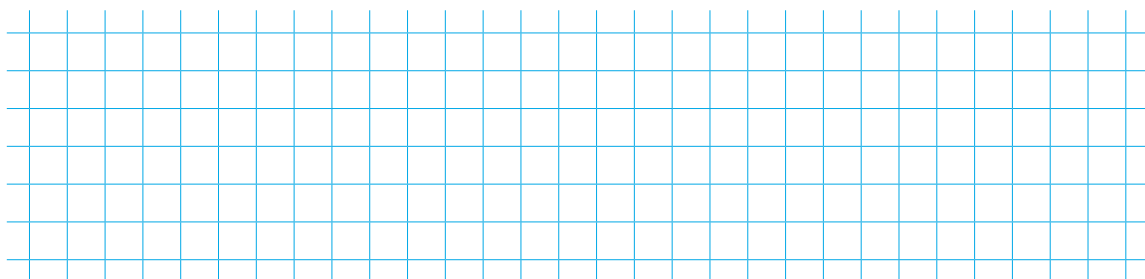
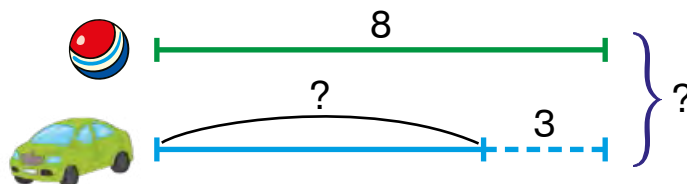
383. Збільш на 4 числа: 8, 10, 12.

Зменш на 3 числа: 10, 12, 15.

384. Склади і розв'яжи задачу за поданою схемою.

Прямий кут

385. Усно. Гра «Ланцюжок».

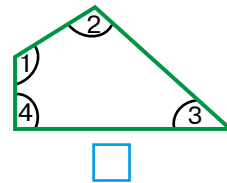
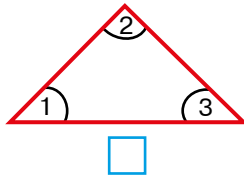
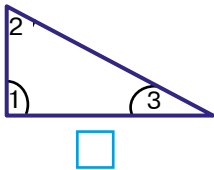
1.

$$\begin{array}{ccc} 12 + 2 & 5 + 5 & 4 + 6 \\ 11 + 8 & 9 + 4 & \end{array}$$

2.

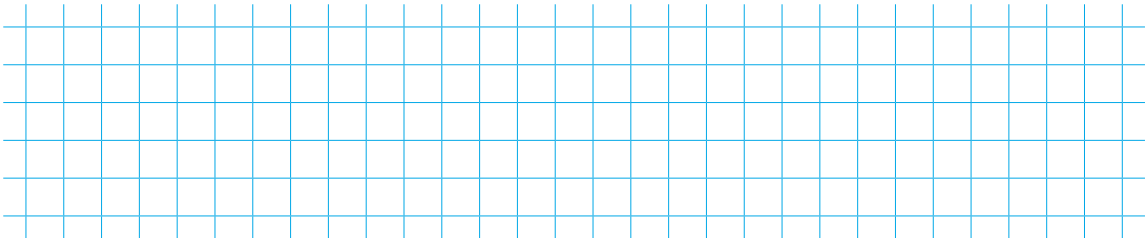
$$\begin{array}{ccc} 16 - 6 & 15 - 6 & 14 - 6 \\ 13 - 3 & 12 - 4 & \end{array}$$

386. У косинця один кут прямий, а два інші — непрямі.

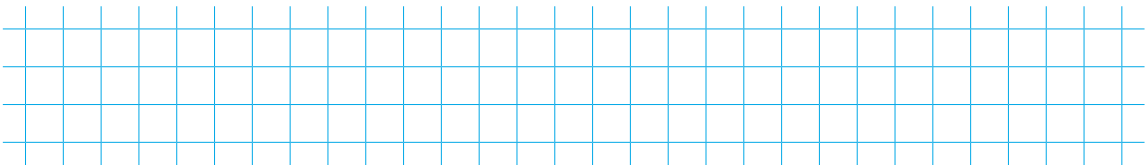
За допомогою косинця знайди прямі кути в цих фігурах і впиши у клітинки їхні номери.

387. Накресли прямий кут.

388. Завдання на вибір

1. У зимовому саду було 8 вазонів із синіми квітами, 9 — із червоними, а з жовтими — стільки, скільки із синіми і червоними квітами разом. Скільки вазонів із жовтими квітами було в саду?

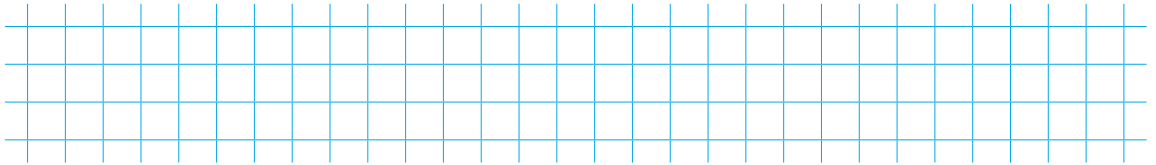

2. Доповни умову і розв'яжи задачу за поданим виразом.

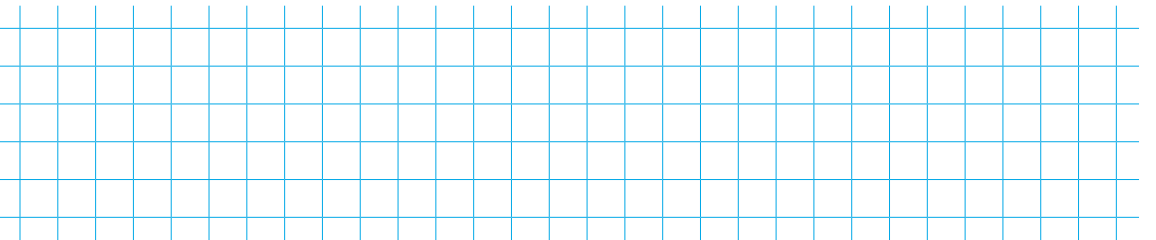
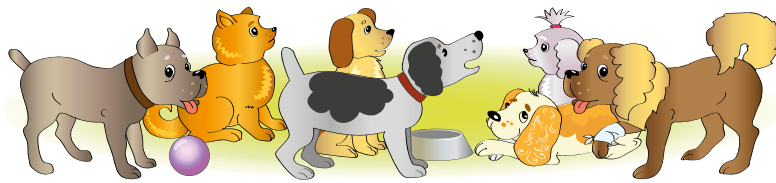

Біля морського причалу стояло 9 яхт. Зранку до причалу 2 яхти, а після обіду 4 яхти. Скільки яхт залишилося біля причалу?

$$9 + 2 - 4$$

3. У притулку для тварин було 64 собаки. Привезли ще 25 собак, а невдовзі 32 собаки забрали нові господарі. Скільки собак залишилося в притулку?

389. Постав знаки дій (+, -), щоби рівності були правильними.

$8 \square 3 = 12 \square 1$

$12 \square 5 = 9 \square 2$

$6 \square 7 = 19 \square 6$

$14 \square 9 = 4 \square 1$

390. Виконай віднімання за допомогою числового ряду за поданим зразком.

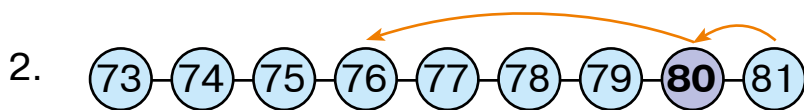

$11 - 5 = 11 - 1 - 4 = 6$

$11 - 6 = 11 - \square - \square = \square$

$11 - 7 = 11 - \square - \square = \square$

$11 - 8 = 11 - \square - \square = \square$

$$81 - 5 = 81 - 1 - 4 = 76$$

$$81 - 6 = 81 - \square - \square = \square\square$$

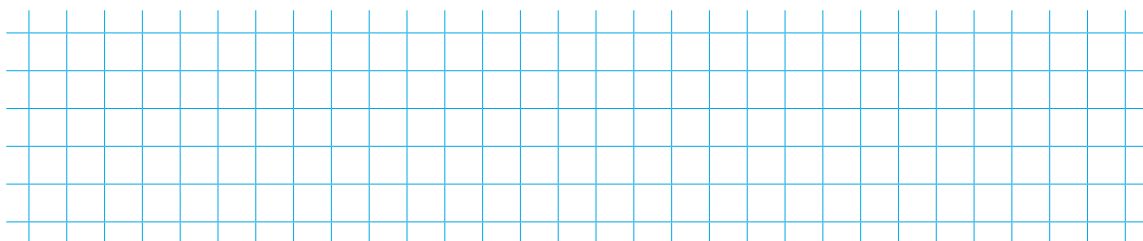
$$81 - 7 = 81 - \square - \square = \square\square$$

$$81 - 8 = 81 - \square - \square = \square\square$$

391.

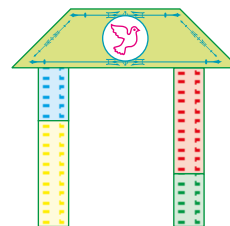
$9 + 6$	$8 + 5$	$6 + 4$	$2 + 5$	$15 - 9$
$16 - 8$	$10 - 8$	$17 - 1$	$13 - 4$	$7 + 10$

392. Висоту колон цієї споруди порівняли і з'ясували, що **З < Ж**.

Чи правильною буде така нерівність: **С > Ч**?

393. Запиши вирази і знайди їхні значення.

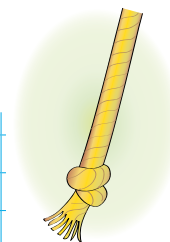
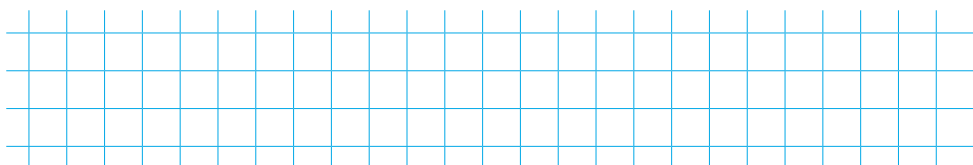

1) Від числа 12 відняти число 6.

2) Знайти суму чисел 7 і 5.

3) Число 12 збільшити на 5.

394. Довжина мотузки 8 м, а канат на 5 м довший. Яка довжина каната?

Порядок виконання дій у виразах, що містять дужки

- 395.** Усно. Збільш число 7 на: 5, 7, 9, 10.
Зменш число 12 на: 3, 6, 8, 9.

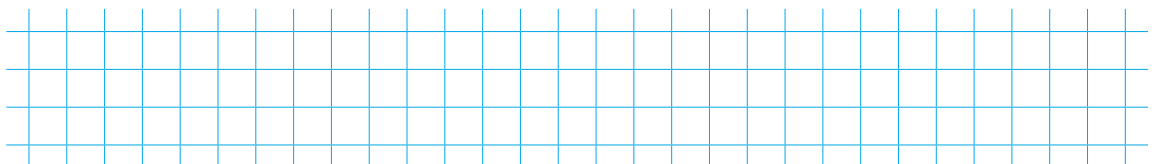
396.

Якщо у виразі є дужки, то спочатку виконують дії в дужках.

- 397.** Прочитай букви в порядку виконання дій у виразі. Яке слово в тебе вийшло? Запиши його. Знайди значення виразу.

У Д Б
 $2 + (8 + 3) - 8$

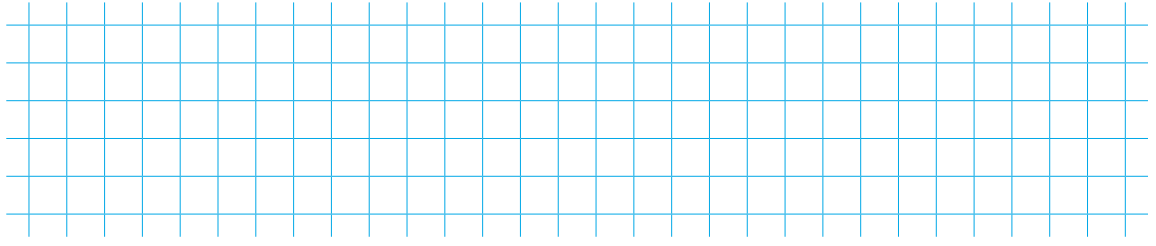
398. $(5 + 3) + 6 = \square\square$ $(14 - 6) + 8 = \square\square$ $(7 + 5) - 4 = \square$
 $5 + (3 + 6) = \square\square$ $14 - (6 + 8) = \square$ $7 + (5 - 4) = \square$

- 399.** Вісімнадцять жабок бавилися фарбами. Білими стали 8 жабок, синіми — 2, а решта залишилися зеленими. Скільки жабок залишилися зеленими?

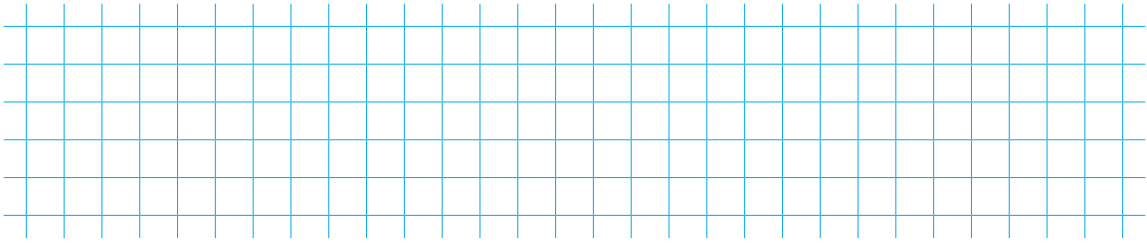

Розв'яжи задачу двома способами.

Перший спосіб

Другий спосіб

400.

1. $17 - 9 = \square$
 $13 - 8 = \square$

$8 + 9 = \square\square$
 $9 + 5 = \square\square$

$12 - 3 = \square$
 $11 - 4 = \square$

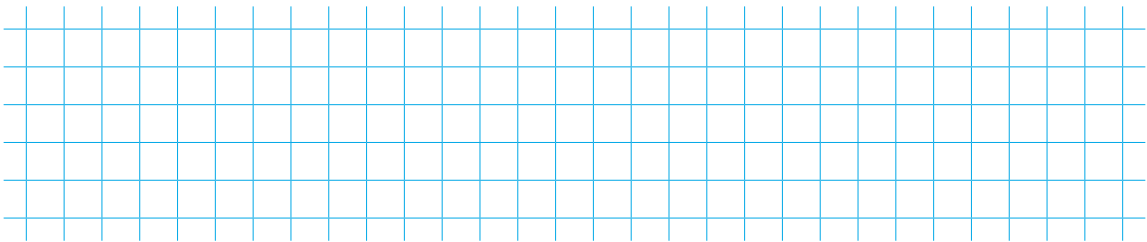
2. $14 - 5 = \square$
 $12 + 1 = \square\square$

$13 + 1 = \square\square$
 $18 - 9 = \square$

$14 - 7 = \square$
 $14 - 9 = \square$

401.

$6 + 8$ $12 - 6$ $15 - 5$ $8 + 7$ $4 + 8$
 $13 - 9$ $17 - 9$ $10 + 3$ $7 + 10$ $14 - 7$

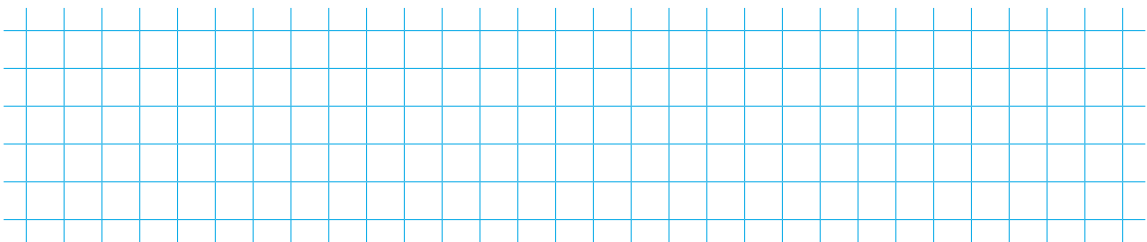
402. Склади і розв'яжи задачу за планом та виразом.

План розв'язування

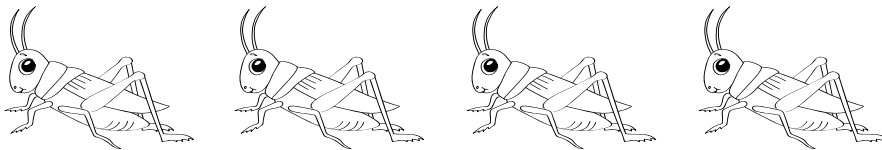
- 1) Яка маса другої гирі?
- 2) Яка маса третьої гирі?

$16 - 4 - 2$

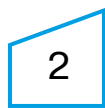
403.

Прямокутник

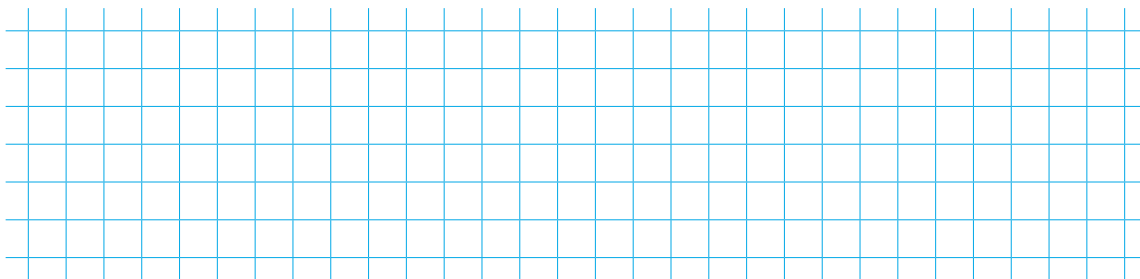
408. Обведи у фігурах прямі кути. Досліди, в якій фігури всі кути прямі.

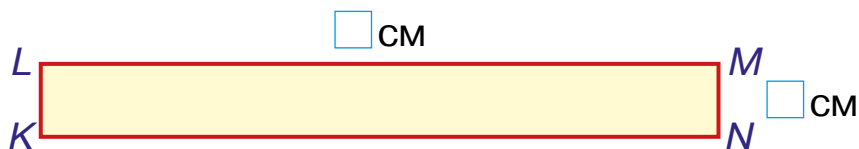
Чотирикутник, у якого всі кути прямі, називають **прямокутником**.

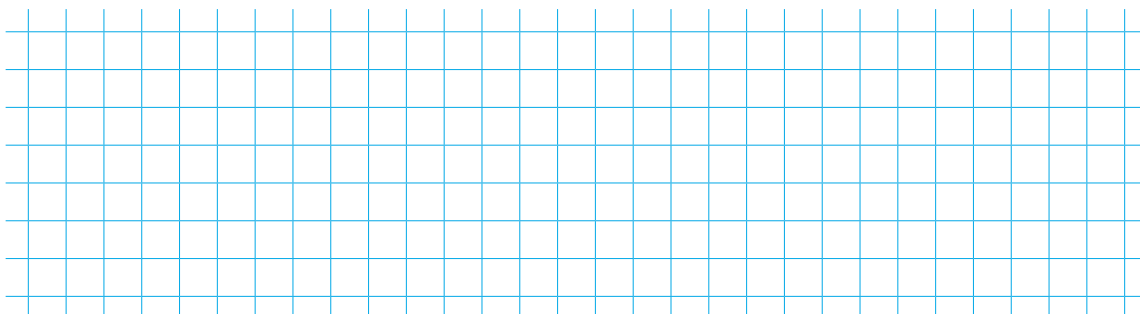
409. Накресли прямокутник зі сторонами 3 см і 5 см.

410. Збільш ширину і зменш довжину даного прямокутника $KLMN$ на 1 см. З'ясуй, чи зміниться його периметр.

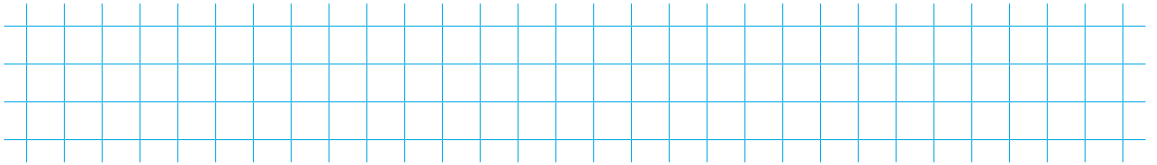

KL, MN — ширина прямокутника $KLMN$
 LM, KN — довжина прямокутника $KLMN$

411. Використовуючи дужки, запиши й обчисли вирази.

- 1) Від числа 12 відняти суму чисел 6 і 3.
- 2) До числа 8 додати різницю чисел 6 і 3.
- 3) Від різниці чисел 14 і 9 відняти число 2.

412. 1. $9 - 4 + 5 = \square\square$

$9 - (4 + 5) = \square$

$16 - 8 - 6 = \square$

$16 - (8 - 6) = \square\square$

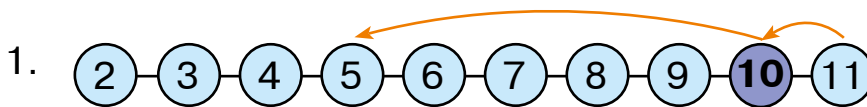
2. $4 + 6 - 5 = \square$

$4 + (6 - 5) = \square$

$18 - 10 - 2 = \square$

$18 - (10 - 2) = \square\square$

413. Виконай віднімання за допомогою числового ряду за поданим зразком.

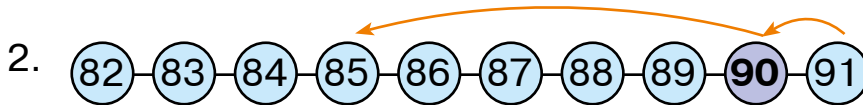

$11 - 6 = 11 - 1 - 5 = 5$

$11 - 7 = 11 - \square - \square = \square$

$11 - 8 = 11 - \square - \square = \square$

$11 - 9 = 11 - \square - \square = \square$

$91 - 6 = 91 - 1 - 5 = 85$

$91 - 7 = 91 - \square - \square = \square\square$

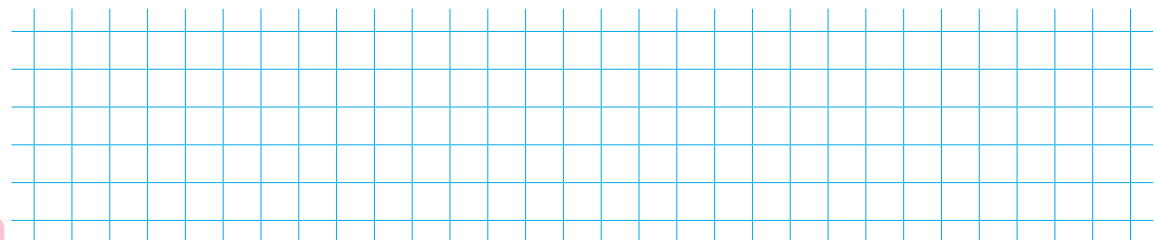
$91 - 8 = 91 - \square - \square = \square\square$

$91 - 9 = 91 - \square - \square = \square\square$

414.

$5 + 8$
 $9 + 9$
 $18 - 10$
 $13 - 3$
 $14 - 9$
 $15 - 8$
 $10 + 5$
 $11 - 2$
 $8 + 6$
 $7 + 4$

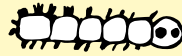
418.

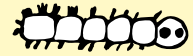
7

На 3 більше

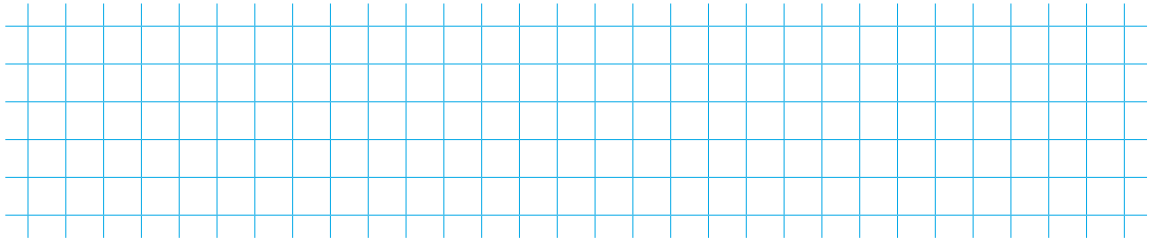
?

5

Разом

Закріплення вивченого

419. Обчисли з перевіркою за зразком.

$42 + 36$

$62 + 10$

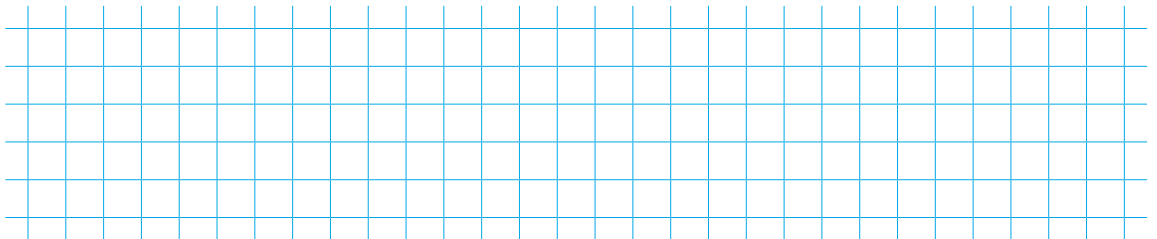
$73 + 5$

Зразок. $24 + 32 = 56$

Перевірка

$56 - 32 = 24$

$56 - 24 = 32$

420. $52 + 3 = \square\square$

$58 - 4 = \square\square$

$51 + 5 = \square\square$

$56 + 2 = \square\square$

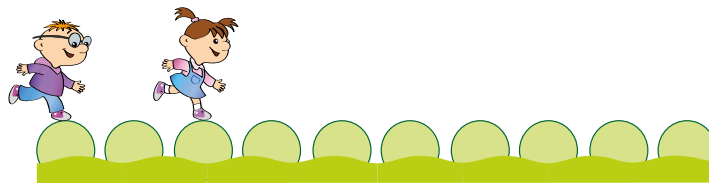
$59 - 6 = \square\square$

$53 + 4 = \square\square$

421.

a	2	3	4	5	10
$a + a$	\square	\square	\square	$\square\square$	$\square\square$

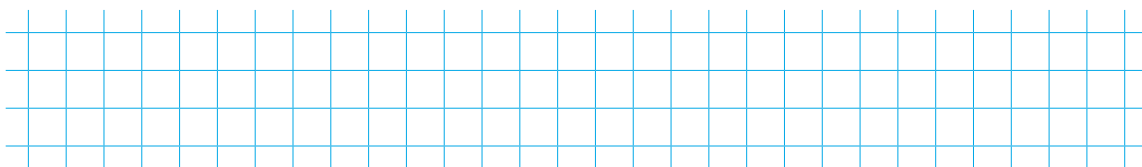
- 425.** Оленка й Олег зробили однакову кількість кроків і зірвали по грибочку. Намалюй, де «росли» ці гриби, якщо відомо, що через купини з грибами жодна дитина не проходила.

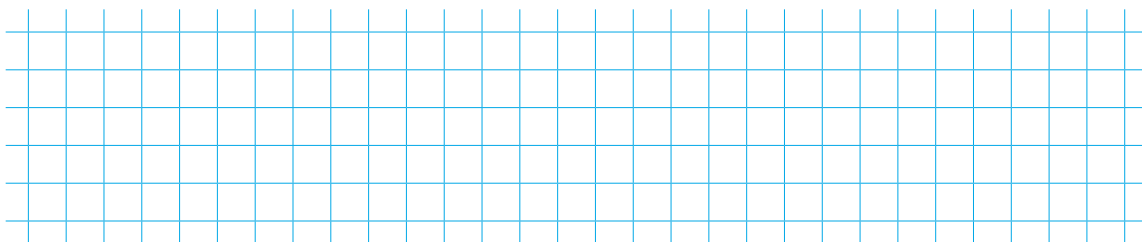
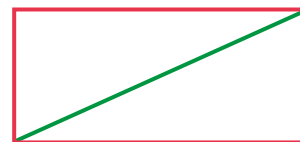
- 426.** Прочитай букви в порядку виконання дій у виразі та запиши слово, яке у тебе вийшло. Знайди значення виразу.

И С Н

$$40 - (20 - 10) + 50$$

- 427.** Прямокутник розділили на два трикутники. Чи можна такий самий прямокутник розділити на два прямокутники? На чотири прямокутники? Покажи, як це зробити.

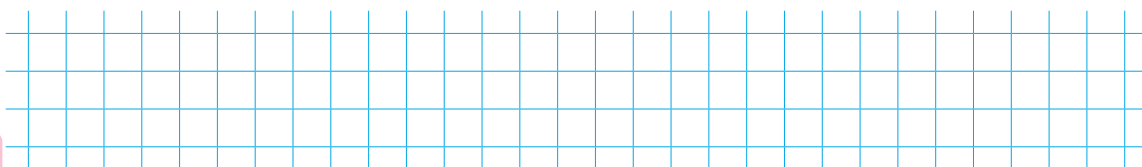
- 428.** Доповни умову і розв'яжи задачу за поданим виразом.

На аеродромі було 12 літаків. До обіду
 4 літаки, а після обіду
 3 літаки. Скільки літаків залишилося на аеродромі?

$$12 - 4 - 3$$

429.

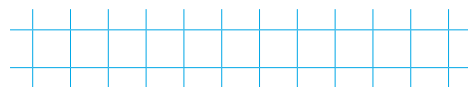
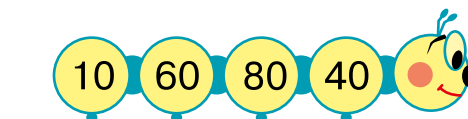
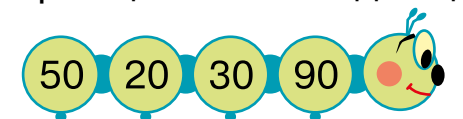
a	8	10	12	14	17
$a - 8$	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

a	0	2	3	7	8
$8 - a$	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Повторення вивченого

430. Знайди різницю між найбільшим і найменшим числом на кожній іграшці. Запиши відповідні рівності.

431. Завдання на вибір

1.

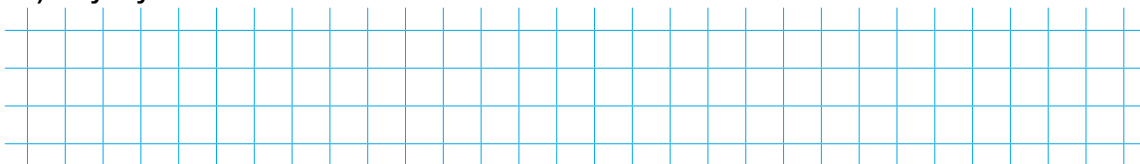
a	81	10	25	5	39	16	70	40
$a + 10$	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

2. Запиши вирази і знайди їхні значення.

1) До різниці чисел 10 і 6 додати число 9.

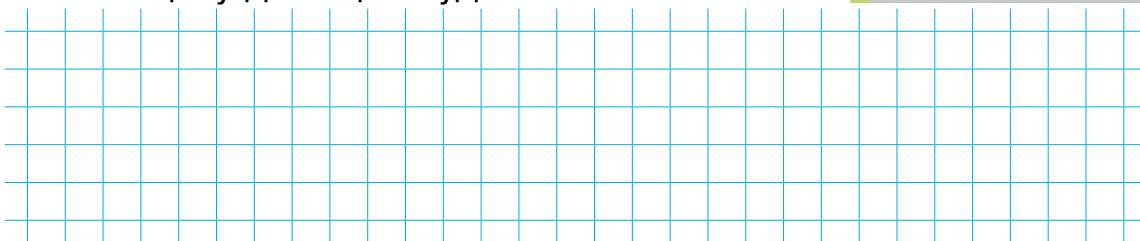
2) Від суми чисел 9 і 8 відняти число 1.

3) Суму чисел 6 і 3 збільшити на 7.

3. Доповни і розв'яжи задачу.

У першому будинку мешканців, а в другому — на мешканців менше. Скільки мешканців у двох цих будинках?

432. 1. $47 + 1 = \square\square$

$35 - 5 = \square\square$

$88 - 8 = \square\square$

$56 - 1 = \square\square$

$35 - 30 = \square$

$88 - 80 = \square$

2. $32 + 1 = \square\square$

$48 - 8 = \square\square$

$92 - 2 = \square\square$

$99 - 1 = \square\square$

$48 - 40 = \square$

$92 - 90 = \square$

433. Для спортзалу купили 36 волейбольних м'ячів, а футбольних — на 6 м'ячів менше. Скільки всього м'ячів купили для спортзалу?

Grid for solving problem 433.

434. Познач (✓) правильне твердження.

Щільно з'єднати ці дощечки...

можна, якщо другу дощечку поставити на першу;

можна, якщо першу дощечку поставити на другу;

у жодному разі неможливо.

435. Накресли прямокутник зі сторонами 2 см і 7 см. Знайди його периметр.

Grid for solving problem 435.

436. $58 + 1 = \square\square$

$98 - 1 = \square\square$

$49 + 1 = \square\square$

$27 - 1 = \square\square$

$98 - 8 = \square\square$

$49 - 9 = \square\square$

437. В одному мішку 8 динь, у другому — на 2 дині більше, а в третьому — 9 динь. Скільки динь у другому і третьому мішках разом?

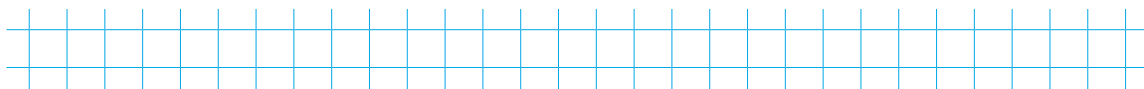

Grid for solving problem 437.

443. У кожній нерівності заміни одне число так, щоб отримати правильну рівність. Запиши ці рівності.

$$8 + 5 < 7 + 9$$

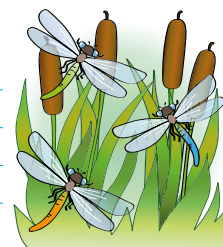
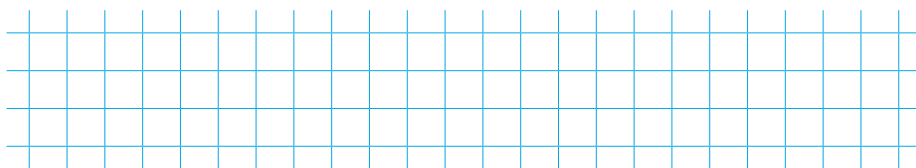
$$18 - 9 > 11 - 7$$

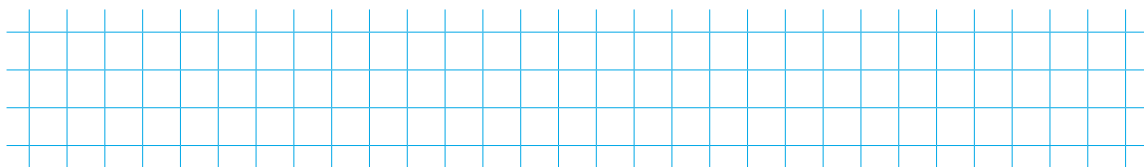
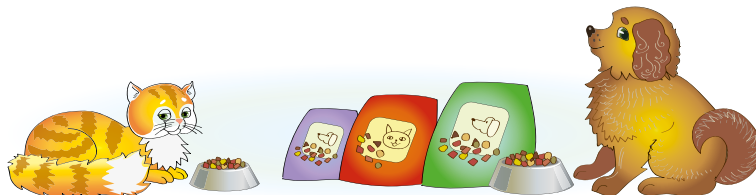
444. Доповни умову і розв'яжи задачу за поданим виразом.

На очереті сиділо 11 бабок. Спочатку 4 бабки, а потім 3 бабки . Скільки бабок стало на очереті?

$$11 - 4 + 3$$

445. Для тварин, які тимчасово перебувають у притулку, закупили 95 кг сухого корму: 60 кг — для собак, а решта — для котів. Скільки кілограмів сухого корму закупили для котів?

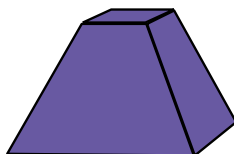
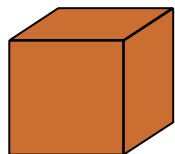

446. У цій рівності всі числа різні. За яким символом ховається найбільше число? Обведи його.

$$\text{☹} - \text{❄} = \text{☀}$$

447. У якого з цих геометричних тіл всі грані — прямокутники? Обведи.

Квадрат

461. Усно. Гра «Ланцюжок».

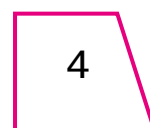
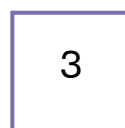
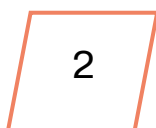
1.

$15 + 3$	$3 + 8$	$12 + 5$
$13 + 4$	$7 + 2$	

2.

$12 - 5$	$16 - 8$	$14 - 7$
$17 - 6$	$18 - 9$	

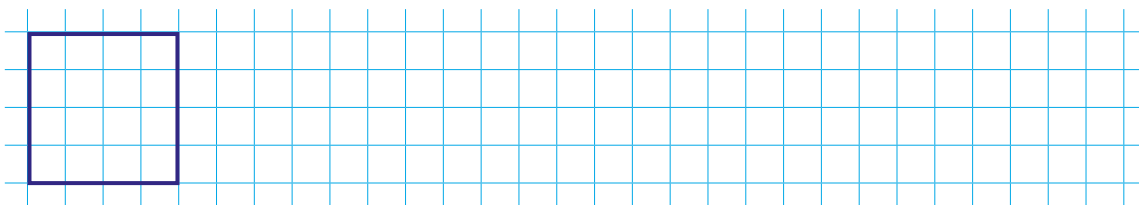
462. Знайди серед цих фігур прямокутник з однаковими сторонами. Обведи його.

Квадрат — це прямокутник, у якого всі сторони рівні.

Доведи, що фігури 1 і 2 — не квадрати.

463. Накресли такий квадрат, як на малюнку. Познач його літерами латинського алфавіту і знайди периметр.

464. Обчисли з перевіркою за зразком.

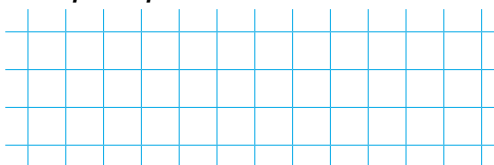
Зразок. $48 - 13 = 35$

Перевірка

$48 - 35 = 13$ $35 + 13 = 48$

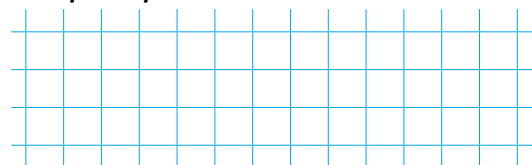
$68 - 12 = \square\square$

Перевірка

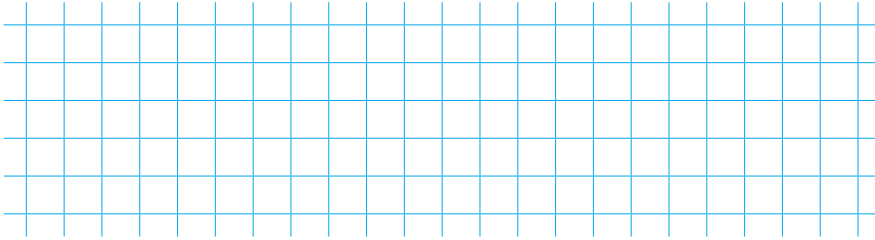

$54 - 30 = \square\square$

Перевірка

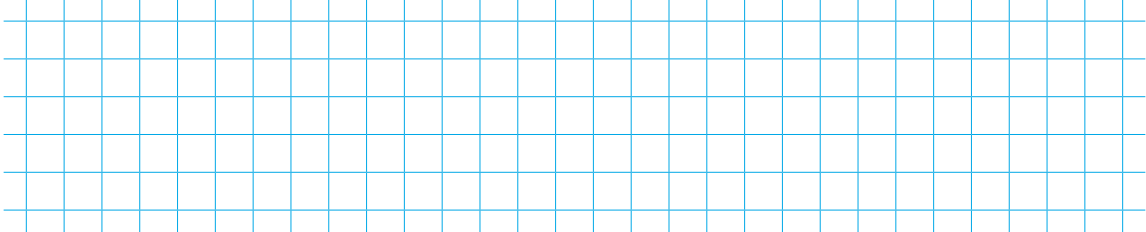
- 465.** Коли від мотузки відрізали 2 шматки завдовжки 10 м і 20 м, з'ясувалося, що довжина залишку на 40 м більша, ніж загальна довжина цих шматків. Знайди довжину залишку.

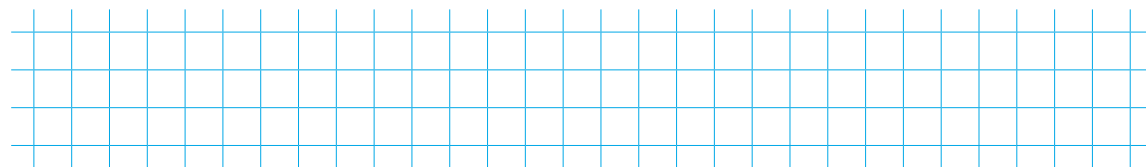
- 466.**
1.	$5 + 7 = \square\square$	$12 + 30 = \square\square$	$54 - 50 = \square\square$
	$6 + 4 = \square\square$	$12 + 21 = \square\square$	$62 + 27 = \square\square$
2.	$33 + 40 = \square\square$	$55 - 5 = \square\square$	$22 + 41 = \square\square$
	$55 + 3 = \square\square$	$30 + 6 = \square\square$	$55 - 50 = \square$

- 467.** Склади і розв'яжи задачу за коротким записом.

Сашко — 70 м
 Юрко — ?, на 10 м більше, ніж Сашко
 Дмитрик — ?, на 20 м менше, ніж Юрко

- 468.** У книгарню завезли 65 книжок. Із них 25 книжок становили казки, 10 — вірші, а решта — оповідання. Скільки книжок з оповіданнями завезли в книгарню?

- 469.** У цій рівності однакові числа позначені однаковими символами. Яким символом позначене найбільше число? Обведи його.

$$\text{☀} = \text{💧} + \text{💧}$$

470. Розстав дужки так, щоби порядок виконання дій допоміг прочитати слово «вуж».

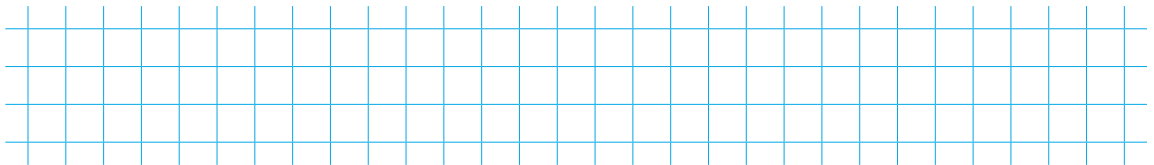
$$\square - \overset{\text{Ж}}{\square} - \overset{\text{В}}{\square} - \overset{\text{У}}{\square}$$

471. $32 + 24 = \square\square$
 $12 + 27 = \square\square$

$43 + 15 = \square\square$
 $46 - 31 = \square\square$

$95 - 53 = \square\square$
 $78 - 40 = \square\square$

472. У бібліотеці було 67 книжок із казками. Коли частину з них узяли читачі, то в бібліотеці залишилося ще 42 такі книжки. Скільки книжок із казками взяли в бібліотеці читачі?

Закріплення вивченого

473. Усно. Гра «Ланцюжок».

1. $8 + 3$ $9 + 6$ $12 + 2$
 $7 + 7$ $3 + 9$

2. $11 - 7$ $16 - 9$ $13 - 2$
 $17 - 8$ $15 - 7$

474. Знайди значення виразів.

$15 - (9 - 3) = \square$ $100 - 20 - 50 = \square\square$ $12 + (60 - 40) = \square\square$

475. 1.

a	3	8	10	15	20
$48 - a$	$\square\square$	$\square\square$	$\square\square$	$\square\square$	$\square\square$

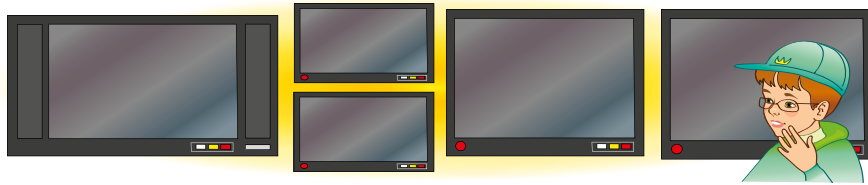
2.

a	1	11	21	30	41
$48 + a$	$\square\square$	$\square\square$	$\square\square$	$\square\square$	$\square\square$

476. Розглянь, як розв'язали задачу за допомогою виразу.

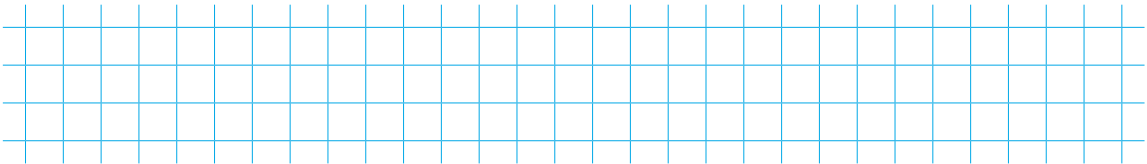
У магазині було 13 маленьких телевізорів, а великих — на 12 більше. Скільки всього телевізорів було в магазині?

$$(13 + 12) + 13 = 38 \text{ (т.)}$$

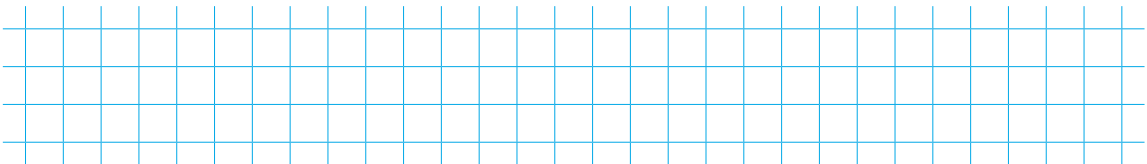

Розв'яжи задачі, склавши вирази.

1. У магазині було 38 телевізорів. Продали 18 телевізорів, а зі складу привезли ще 6. Скільки телевізорів стало в магазині?

2. У трьох вантажівках привезли 49 холодильників. Скільки холодильників було в третій вантажівці, якщо у двох перших вантажівках привезли по 13 холодильників?

477. Серед цих виразів є два, які ти не вмієш обчислювати. Знайди значення решти виразів.

$4 + 7 = \square\square$

$16 - 7 = \square$

$0 - 9 = \square$

$7 - 13 = \square\square$

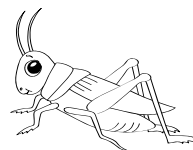
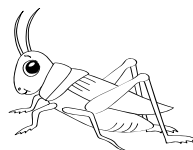
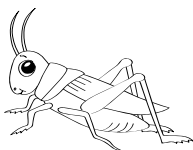
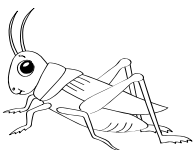
$7 + 8 = \square\square$

$15 - 8 = \square$

478. Розстав дужки так, щоби порядок виконання дій допоміг прочитати слово «сова».

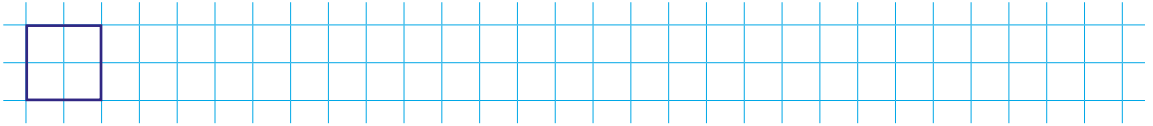
$$\square + \square - \square + \square - \square$$

479.

480. Накресли в зошиті 4 такі квадрати.

Поділи перший квадрат на 2 трикутники;
 другий — на 2 прямокутники;
 третій — на трикутник і чотирикутник;
 четвертий — на трикутник і п'ятикутник.

481. 1. $50 + 7 \square 7 + 50$

$16 - 6 \square 10 + 6$

$16 - 1 \square 15 + 1$

$35 - 30 \square 35 - 3$

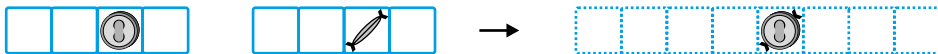
2. $84 + 2 \square 84 - 2$

$65 - 60 \square 65 - 5$

$27 - 1 \square 27 + 1$

$30 + 6 \square 6 + 30$

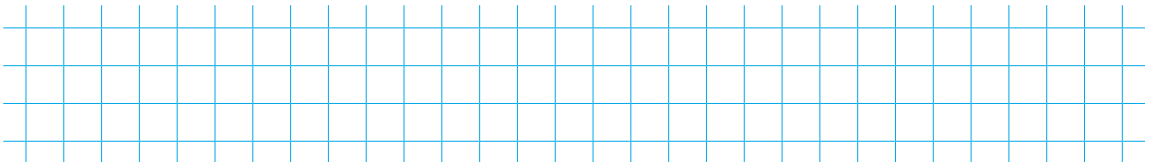
482. На гудзик наділи петельку, не повертаючи смужки. Наведи клітинки, які буде видно в результаті.

483. Розв'яжи задачу, склавши вираз.

У вагоні поїзда їхало 25 пасажирів. На зупинці 12 пасажирів вийшло, а 33 — зайшло. Скільки пасажирів стало у вагоні?

484. $25 + 14 = \square \square$

$36 + 33 = \square \square$

$87 - 80 = \square$

$56 + 3 = \square \square$

$99 - 1 = \square \square$

$95 - 5 = \square \square$

$45 + 22 = \square \square$

$62 + 31 = \square \square$

$56 + 33 = \square \square$

$44 + 20 = \square \square$

$48 + 51 = \square \square$

$45 + 44 = \square \square$

ЗМІСТ

Повторення вивченого в 1 класі 4

Лічба в межах 20. Таблиці додавання та віднімання чисел 2 і 3 в межах 10	4
Лічба в межах 100. Таблиці додавання та віднімання чисел 4 і 5 у межах 10	6
Вимірювання довжин відрізків. Різницеве порівняння чисел.....	9
Таблиці додавання та віднімання чисел 6 і 7	11
Переставна властивість дії додавання. Таблиці додавання та віднімання чисел 8 і 9	13
Десятковий склад двоцифрових чисел.....	16
Знаходження невідомого доданка	18
Знаходження невідомого зменшуваного.....	21
Знаходження значень виразів на дві дії.....	23
Знаходження невідомого від'ємника	26
Додавання чисел частинами	28
Віднімання чисел частинами	30

Додавання і віднімання чисел у межах 100 із переходом через розряд 32

Додавання і віднімання числа 2 із переходом через десяток.....	32
Додавання і віднімання числа 3 з переходом через десяток.....	34
Додавання числа 4 з переходом через десяток.....	36
Віднімання числа 4 з переходом через десяток	38
Додавання та віднімання чисел 3 і 4 з переходом через десяток. Вирази зі змінною	40
Закріплення вивченого	42
Додавання числа 5 із переходом через десяток	45
Віднімання числа 5 із переходом через десяток	48

Додавання числа 6 із переходом через десяток	50
Віднімання числа 6 із переходом через десяток	53
Додавання числа 7 із переходом через десяток	56
Віднімання числа 7 із переходом через десяток	58
Додавання числа 8 із переходом через десяток	60
Віднімання числа 8 із переходом через десяток	63
Периметр багатокутника.....	65
Додавання числа 9 із переходом через десяток	68
Віднімання числа 9 із переходом через десяток	71
Задачі на дві дії.....	73
Розв'язування задач двома способами.....	76
Числові вирази	78
Узагальнена таблиця додавання та віднімання одноцифрових чисел	81
Розв'язування задач. Кути багатокутника.....	84
Прямий кут	87
Порядок виконання дій у виразах, що містять дужки	90
Прямокутник	93
Закріплення вивченого	96
Повторення вивченого	99
Додавання та віднімання двоцифрових чисел без переходу через десяток (загальний випадок).....	101
Задачі на знаходження третього доданка.....	103
Квадрат.....	106
Закріплення вивченого	108

Навчальне видання

БУДНА Наталя Олександрівна

БЕДЕНКО Марко Васильович

МАТЕМАТИКА

навчальний посібник для 2 класу
закладів загальної середньої освіти

(у 3-х частинах)

Частина 1

Схвалено для використання в освітньому процесі

Навчальний посібник відповідає Державним санітарним нормам і правилам
«Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей»

Головний редактор *Богдан Будний*

Редакторка *Ірина Чорненька*

Художниця *Олеся Томків*

Обкладинка *Ростислава Крамара*

Художній редактор *Ростислав Крамар*

Технічна редакторка *Неля Домарецька*

Комп'ютерна верстка *Ольги Кравчук*

Підписано до друку _____. Формат 84×108/16. Папір офсетний.

Гарнітура Pragmatica. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 9,1.

Умовн. фарбо-відб. 36,4. Обл.-вид. арк.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002